



ZPRÁVODAJ

UNIVERZITY PARDUBICE

◆ číslo 23, ČERVEN 2000 ◆

• univerzita • univerzita • univerzita • univerzita • univerzita • univerzita • univerzita •

Před padesáti lety byly položeny základy Vysoké školy chemické v Pardubicích

Ročník 1950.

201

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 36.

Vydána dne 1. července 1950.

Cena Kčs 1.—.

OBSAH:

(81. a 82.) 81. Nařízení o některých změnách v organizaci vysokých škol. — 82. Nařízení o zrušení předpisů o státních finančních monopolech tabákovém, solném, výbušných látek a umělých sladidel.

81.

Vládní nařízení

ze dne 27. června 1950

o některých změnách v organizaci vysokých škol.

Vláda republiky Československé nařizuje podle §§ 3 a 7 odst. 3 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách:

§ 1.

Dnem 1. září 1950 se zřizuje

1. vysoká škola strojní v Ostravě,
2. vysoká škola strojní a elektrotechnická v Plzni a
3. vysoká škola chemická v Pardubicích.

§ 2.

V čele každé této vysoké školy je děkan a fakultní rada. Děkan odpovídá ministru školství, věd a umění. Pro správu vysoké školy se zřizuje děkanův úřad (děkanát).

§ 3.

- (1) Zrušují se
1. právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně,
 2. lékárnické studium přičleněné lékařské fakultě Karlovy univerzity v Praze a
 3. oddělení zeměměřičského inženýrství vysoké školy speciálních nauk Českého vysokého učení technického v Praze.

(2) Ministr školství, věd a umění učiní opatření, aby dosavadní posluchači fakulty (studii), která se podle tohoto nařízení ruší,

mohli dokončiti započatá studia po případě i na jiné vysoké škole (fakultě).

§ 4.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr školství, věd a umění v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Kopecký v. r.

za ministra Dr. Nejedlého.

82.

Nařízení ministra financí

ze dne 27. června 1950

o zrušení předpisů o státních finančních monopolech tabákovém, solném, výbušných látek a umělých sladidel.

Ministr financí nařizuje podle § 13 zákona č. 63/1950 Sb., o úpravě hospodaření s tabákem, solí a lihem a o zrušení státních finančních monopolů (dále jen „zákon“):

§ 1.

(1) Ustanovení § 11 odst. 1 a 2 zákona, kterými se zrušují předpisy o státních finančních monopolech tabákovém, solném, výbušných látek a umělých sladidel, nabývají účinnosti dnem 3. července 1950.

Vládní nařízení o zřízení Vysoké školy chemické v Pardubicích ze dne 27. června 1950



Pokračování k padesátileté historii vysokého školství v Pardubicích - zejména chemického - naleznete v již tradiční kapitole pod hlavičkou:



50 let
VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ
V PARDUBICÍCH



Zasedání akademického senátu univerzity a projednání rozpočtu na rok 2000

10. zasedání Akademického senátu Univerzity Pardubice se uskutečnilo 25. dubna 2000 v kongresovém sále rektorátu. Účastnili se jej 21 senátorů a na programu jednání bylo projednání a schválení řady významných dokumentů.

Byly schváleny vedením univerzity předložené: Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice za rok 1999, Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice za rok 1999 a Aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice pro rok 2001. Rovněž úprava znění Přílohy č. 1 statutu univerzity v části akreditovaných oborů pro habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem. Na podnět vedení a Akademického senátu Fakulty chemicko-technologické byly schváleny rovněž změny ve Statutu FChT a Jednacího řádu Vědecké rady FChT. Opět se senátoři zabývali novelizací volebního a jednacího řádu akademického senátu a otázkou proporcionálního početního zastoupení senátorů z fakult v senátu, jež bude legislativní komise senátu dále rozpracovávat. Při

projednávání dalšího bodu programu senát vyjádřil podporu výuce tělesné výchovy a sportu na univerzitě a obrátil se na fakultní senáty, aby rovněž podpořily zařazení tělesné výchovy minimálně jako povinně volitelný předmět do studijních programů fakult.

Nejdůležitějším bodem zasedání bylo bezesporu projednání a schválení rozpočtu Univerzity Pardubice pro rok 2000. Po rozsáhlé diskusi byl vedením univerzity předložený rozpočet jednohlasně schválen.

Z diskuse k rozpočtu vyplynula další doporučení směrem k vedení univerzity, směřující k prověření mechanismu vnitřního rozdělování finančních prostředků v rámci konstrukce rozpočtu univerzity a k prověření možností dalších úspor společných nákladů v rámci rozpočtu. Senátoři rovněž vyzvali své zástupce v reprezentaci vysokých škol, aby vznesli protest proti snižování finančních prostředků věnovaných na zabezpečení vzdělávací činnosti vysokých škol v ČR.

(vv)

PROREKTOR PRO VNITŘNÍ ZÁLEŽITOSTI UNIVERZITY O ROZPOČTU NA ROK 2000

Akademický senát UPa schválil na svém zasedání dne 25. dubna 2000 rozpočet univerzity na rok 2000. Rozhodovalo se o rozdělení nemalých prostředků, neboť v příjmové části rozpočtu se objevuje částka dosahující téměř 270 mil. Kč. Je však třeba podotknout, že zde není žádný důvod k přehnanému optimismu, neboť v předchozích letech jsme se již několikrát v příjmové části rozpočtu přehozili přes hranici 300 mil. Kč.

Při konstrukci rozpočtu vychází UPa ze základních principů definovaných v Pravidlech hospodaření, která jsou přílohou Statutu Univerzity Pardubice. Rozpočet je tvořen v tabulkové formě. Tabulky jsou rozděleny do základních oddílů, které kvantifikují vstupní údaje rozpočtu, vlastní rozpočet součástí UPa a společné náklady fakult. Součástí tabulek jsou i údaje za rok 1999; v příjmové části i za rok 1997 a 1998. Schválený rozpočet lze v plném znění nalézt na www stránkách UPa na adrese: <http://info.upce.cz/> (Legislativa a dokumenty/Rozpočet).

Příjmovou část rozpočtu tvoří dotace ze státního rozpočtu a prostředky z dalších zdrojů. Přitom příjmy, které buď přímo anebo nepřímo souvisí se státním rozpočtem, tvoří téměř 89% rozpočtu UPa. Dotace ze státního rozpočtu zahrnuje základní dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů a s nimi spojenou tvůrčí činnost a na rozvoj vysoké školy (dále jen „základní dotace“) a dotaci na ubytování a stravování studentů. Základní dotace je investiční a neinvestiční, dotace na ubytování a stravování studentů je neinvestiční. Na základní dotaci má veřejná vysoká škola právní nárok.

Výše neinvestiční základní dotace, kterou UPa v tomto roce obdržela, je nejdiskutovanější příjmovou položkou rozpočtu. Tato dotace by se měla odvozovat od rozsahu vzdělávací činnosti veřejné vysoké školy. Dle dohodnutých pravidel se vypočítá jako součin normativního počtu studentů veřejné vysoké školy a základního normativu studijního programu. Základními vstupními daty jsou počty studentů k 31. 10. 1999, převzaté ze systému SIMS (Sdružené informace matrik studentů). Normativní počet studentů veřejné vysoké školy se získá sečtením součinů přepočteného počtu studentů ve studijních programech uskutečňovaných touto veřejnou vysokou školou a koeficientu náročnosti těchto studijních programů. Základní normativ je částka v korunách, která vznikne podílem finanč-

ních prostředků vyčleněných MŠMT na vzdělávací činnost a normativního počtu studentů všech vysokých škol (kromě uměleckých). Konečná výše dotace však byla v roce 2000 upravena tak, aby se ani nezvýšila, ani nepoklesla o více než určité procento vůči rozpisu roku 1999. Tímto zásahem došlo k zásadní změně filosofie konstrukce rozpočtu vysokých škol. Deklarovaný výpočet dotace na základě započitatelného počtu studentů a studijních programů pouze sloužil k tomu, aby bylo k dotaci na rok 1999 normované na rok 2000 (tj. snížené o 4,6 %) připočteno nebo odečteno jedno procento výchozí částky. I přes nárůst počtu studentů je **pak neinvestiční základní dotace** poskytnutá UPa na rok 2000 ve srovnání s rokem 1999 **nižší o 3,6 %, tj. 6,073 mil. Kč**. Přitom pokud by bylo financování realizováno podle původně dohodnutých pravidel, tak by ve srovnání s rokem 1999 došlo k navýšení této dotace o 7,62 %. Vedení UPa ve svém stanovisku zasláném na MŠMT tuto variantu tvorby rozpočtu odmítlo jako nesystemovou a poškozující UPa. Doufáme, že tato nespravedlnost bude naší univerzitě alespoň zčásti kompenzována ze zvláštního fondu, který MŠMT za tímto účelem vytvořilo.

Investiční základní dotace je v roce 2000 ve srovnání s rokem 1999 **nižší o 91 %, tj. o 21,471 mil. Kč** a pokryje pouze doplatek za budovu 901 ve výši 2 mil. Kč. Tento pokles je pochopitelný a souvisí s ukončením výstavby univerzitní auly.

Příjmy ze státního rozpočtu na nespecifikovaný výzkum na vysokých školách se týkají institucionálního financování té části výzkumu a vývoje vysokých škol, která je neoddělitelně spojena se vzděláváním a není podporována formou projektů nebo výzkumných záměrů. Pravidla pro výpočet koeficientů určujících podíl připadající na jednotlivá pracoviště zůstávají stejná jako v předchozím roce, tzn. že pro výpočet dotace byly použity následující ukazatele:

- (1) prostředky získané vysokou školou na řešení projektů výzkumu a vývoje (granty),
- (2) podíl habilitovaných pedagogů na celkovém počtu pedagogů dané školy,
- (3) podíl absolventů doktorského studijního programu na celkovém přepočteném počtu studentů dané školy.

Aby se utlumilo kolísání dotace jednotlivým školám vlivem kolísání uvedených ukazatelů, používá se pro výpočet dotace průměr ukazatelů za uplynulé dva roky (kromě ukazatele 3). U grantů se započítávají neinvestiční prostředky v plné výši, investiční prostředky pouze z 20 %. Tím se odstraňuje zvýhodnění oborů, kde se získávají často značné prostředky na nákup drahých přístrojů, jejichž cena nemusí být v přímé souvislosti s kvalitou výsledků vědecké práce. V rozpočtu UPa na rok 2000 **dochází k nárůstu prostředků na nespecifikovaný výzkum o 16,1 %, tj. o 1,376 mil. Kč.** Toto navýšení je dáno jednak vyššími „vědeckými“ výkony pracovníků UPa, a jednak vyšším přidělem prostředků do této položky v rozpočtu MŠMT (o 10,4 %).

Dalším příjmem ze státního rozpočtu jsou institucionální prostředky na výzkumné záměry pracovišť. Prostředky na část své výzkumné a vývojové činnosti získaly z této položky všechny fakulty, i když konkrétní výše přidělených prostředků je rozdílná a závisí na úspěšnosti předchozí výzkumné a vývojové činnosti dané fakulty. V roce 2000 ve srovnání s předchozím rokem došlo na všech VŠ k celkovému **navýšení institucionálních prostředků o 43,5 %, tj. v případě UPa o 7,3 mil. Kč.** Po zhodnocení výzkumných záměrů a ukončení přechodného období (po roce 2000) bude financování výzkumných záměrů plně podléhat pravidlům a usnesení vlády č. 16/2000, které akcentuje těsnou vazbu výše financování výzkumných záměrů a výsledků. V krajním případě tak může být ukončeno financování projektů, které nenaplnují deklarované cíle.

Na řešení projektů výzkumu a vývoje úspěšných ve veřejných soutěžích jsou dále UPa poskytovány ze státního rozpočtu účelové (obvykle grantové) prostředky. Množství a rozložení těchto prostředků je závislé na schopnostech a aktivitě jednotlivých účastníků (pracovníků univerzity) ve veřejných soutěžích. Ve srovnání s rokem 1999 nedochází k výrazným změnám. Největší položku tvoří prostředky získané prostřednictvím GA ČR (9,764 mil. Kč) a Fondu rozvoje VŠ (2,03 mil. Kč). Zejména ve výši prostředků získaných z Fondu rozvoje VŠ zaostává UPa za srovnatelnými vysokými školami. Předpokládáme však, že v tomto roce se zvýší aktivita návrhů projektů, což by se mělo odrazit ve výši těchto příjmů v následujících letech.

Příjmy univerzity ze zdrojů přímo nesouvisejících se státním rozpočtem tvoří minoritní část rozpočtu. Vedení univerzity i všechny její součásti musí usilovat o zvýšení těchto příjmů při současném udržení, resp. navyšování příjmů ze státního rozpočtu. Široké spektrum zdrojů pro doplňkové financování jak pedagogických, tak i vědeckých a výzkumných aktivit nabízejí zejména různé programy EU.

Naproti příjmovým položkám jsou v rozpočtu samozřejmě postaveny výdaje. Finanční prostředky UPa jsou obdobně jako v předchozích letech převedeny účetně samostatně hospodařícím součastem UPa, tj. fakultám, Ústavu jazyků a humanitních studií, celouni-

verzitním útvarům a rektorátu. Část finančních prostředků je vyčleněna na společné výdaje fakult. I přesto, že základní neinvestiční dotace UPa je v tomto roce snížena o 6 mil. Kč, je rozpočet konstruován tak, aby podíl neinvestiční základní dotace připadající na vzdělávací činnost jednotlivých fakult a ÚJHS nebyl nižší než v roce 1999. Institucionální prostředky na výzkumné záměry a prostředky získané ve veřejných soutěžích jsou na odpovídající fakulty převedeny v plné výši.

Z dříve uvedených údajů je však patrné, že ani v tomto roce nelze očekávat nárůst provozních a mzdových prostředků a všechny případné změny budou muset být řešeny vnitřním přeskupováním nákladových položek jednotlivých útvarů. V této souvislosti je třeba poznamenat, že provozní výdaje, mzdy a počty zaměstnanců na jednotlivých fakultách nejsou vedením UPa věcně usměřovány.

V oblasti investičních výdajů UPa předpokládá, že v roce 2000 vydá na investice téměř 40 mil. Kč. Z toho téměř 15 mil. Kč z grantů a výzkumných záměrů. Možnost investování zvyšuje i povinná tvorba Fondu rozvoje investičního majetku (FRIM), letos ve výši 19,2 mil. Kč, který je na UPa tvořen převážně z odpisů. Přitom je rozpočtován zvýšený podíl (téměř polovina) těchto investičních nákupů přímo na fakultách. Naplňování tohoto fondu ze základní neinvestiční dotace ale na druhé straně zatěžuje provozní oblast a dá se předpokládat, že v následujících letech bude zatěžovat ještě výrazněji měrou, neboť způsob stanovení výše základní dotace nerespektuje růst investic a následně odpisů zvláště při aktivitách v rámci grantů a výzkumných záměrů.

Často diskutovanou oblastí jsou i společné a celouniverzitní výdaje. V této oblasti je v porovnání s předešlým rokem patrný zejména nárůst nákladů na činnost Centra informačních technologií. Je to způsobeno zejména uzavřením servisních smluv na novou telefonní ústřednu, minilink a na další aktivní a pasivní prvky datové a telefonní sítě. Na druhé straně společné výdaje se staly rozpočtovou položkou, která nejvíce pocítila deficit v příjmové části univerzitního rozpočtu.

Samozřejmě při diskusích, které provázely přípravu a schvalování rozpočtu, zazněla celá řada podnětných námětů a věcných i méně věcných připomínek, jak nakládat s našimi finančními prostředky. A jako každé kolektivní dílo je i náš rozpočet kompromisem. Já si myslím, že kompromisem vyváženým, reflektujícím jak vnitrouniverzitní podmínky, tak celostátní situaci, která zvláště u organizací, které jsou ekonomicky závislé na státním rozpočtu, hraje zásadní roli. Nejásějme, ani nezoufejme, není na to čas, již nyní se rozhoduje o příjmech našeho rozpočtu v příštím roce.

Ing. Jiří Cakl, CSc.
prorektor pro vnitřní záležitosti
Univerzity Pardubice



Ing. Jiří Cakl, CSc., prorektor pro vnitřní záležitosti univerzity
foto: V. Wágnerová



Představení záměru výstavby budovy Fakulty chemicko-technologické a dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích



poslanci PČR, zastupitelé a představitelé města a okresu se přišli seznámit se záměrem výstavby FChT
foto: V. Wágnerová



zleva: poslanci PČR Ing. A. Páralová a Mgr. M. Kučera, dále zástupci MŠMT a FChT
foto: V. Wágnerová

V pondělí dne 15. května 2000 se uskutečnilo na půdě Univerzity Pardubice setkání, při němž vedení Univerzity Pardubice **představilo poprvé veřejně záměr výstavby nové Fakulty chemicko-technologické a dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích - Polabinách.**

Na setkání byli pozváni poslanci a senátoři zastupující pardubický region, představitelé města Pardubic, okresu, zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ministerstva financí a další osobnosti, jež jsou spjaty např. s formováním a rozvojem Pardubického kraje a jejichž zkušenosti a náměty by mohly výrazným způsobem pomoci při realizaci zmíněného záměru.

O perspektivách, možnostech a realizaci pokračující výstavby v univerzitním kampusu informovali rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., a zejména pak prorektor pro vnější vztahy a rozvoj univerzity doc. Ing. Jiří Málek, DrSc. Technickou přípravu

záměru včetně odhadu investiční náročnosti stavby doplnil kvestor univerzity Ing. Milan Bukač. Ing. arch. Jan Třeštík seznámil přítomné s architektonickou studií nové budovy Fakulty chemicko-technologické.

Z přítomných osobností záměr dobudování univerzitního kampusu pak v následné diskusi podpořili předseda Správní rady UPa Ing. Michal Rabas (přednosta OkÚ Pardubice) i místopředsedové Správní rady UPa Mgr. Miloslav Kučera (poslanec PČR) a Ing. Jiří Střítecký (primátor města Pardubic). Slova podpory zazněla rovněž z úst některých přítomných zastupitelů města Pardubic (Ing. arch. Petráně, doc. Koudelky - zároveň předseda AS UPa). K záměru se vyjádřil i ředitel odboru financování VŠ a VV MŠMT Ing. Tomáš Kopřiva a další.

Atmosféru setkání potrhlo občerstvení v podobě vynikajících čajů připravených Dobrou čajovnou Pardubice.

Účastníci se po ukončení oficiální části jednání odebrali procházkou kampusem až na místo budoucího areálu Fakulty chemicko-technologické v prostorách za univerzitní aulou a ukončili svůj pobyt na Univerzitě Pardubice společným obědem v salonku menzy.

Rozvoj univerzity po stránce prostorové a dislokační, s přihlédnutím k vědecko-vzdělávacím, sociálním a ekologickým aspektům dlouhodobého záměru univerzity, je ve středu pozornosti aktivit nejen samotné univerzity, jejího vedení a představitelů fakult. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o rozvoj jediné vysokoškolské instituce Pardubického kraje, zaujímá tato otázka významnou roli i ve strategickém plánu rozvoje města Pardubic a celého pardubického regionu. Dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích, jehož dalším krokem je výstavba nového komplexu Fakulty chemicko-technologické, je jednou z hlavních priorit funkčního období nového vedení univerzity.

(vw)



v popředí: poslankyně PČR A. Páralová v rozhovoru s Ing. arch. J. Třeštíkem při prohlídce místa budoucího areálu FChT
foto: V. Wágnerová

Z úvodního slova prorektora pro vnější vztahy a rozvoj - doc. Ing. Jiřího Mála, DrSc.

Dámy a pánové, vzácní hosté.

Existence univerzity je vždy nepochybným přínosem pro rozvoj města a regionu, neboť představuje významnou koncentraci duševního potenciálu a kromě široké nabídky vysokoškolského vzdělání umožňuje podnikům a organizacím efektivní spolupráci s univerzitními pracovišti. Příklady ze světa jednoznačně ukazují, že univerzity města jsou významnými centry vzdělanosti, což zprostředkovaně vede k rozvoji vyspělých technologií a vzniku progresivních společností a firem. Je známou skutečností, že v zemích na čele světové ekonomiky rozhoduje vzdělání o životní úrovni obyvatel mnohem více než půda, suroviny nebo práce. S potěšením mohu konstatovat, že spolupráce naší univerzity s vedením města Pardubice a okresním úřadem je velmi dobrá a dynamicky se rozvíjí v nejrůznějších oblastech.

Ačkoliv Univerzita Pardubice formálně existuje teprve od 31. března 1994, kdy vešel v platnost nový název, schválený rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, transformace původně jednofakultní Vysoké školy chemickotechnologické probíhala již od počátku devadesátých let. Postupně vznikaly zcela nové směry a obory vysokoškolských studií v jednotlivých akreditovaných programech bakalářského, magisterského a doktorského studia. Vedle vzdělávání je pro univerzitu charakteristická bohatá vědecko-výzkumná činnost a publikační aktivita, již si univerzita získala respekt v mezinárodním měřítku. Za pět desetiletí své existence se stala Vysoká škola chemicko-technologická a její pokračovatelka Univerzita Pardubice vnitřně konsolidovanou institucí, která má dobré předpoklady k dalšímu rozvoji a růstu, a to jak ve vzdělávací, tak i ve vědeckovýzkumné oblasti.

Pro další rozvoj univerzity jsou ovšem velmi důležité i prostorové podmínky. I v tomto ohledu prošla univerzita dynamickým vývojem. Původní centrum VŠCHT na náměstí Čs. legií bylo v šedesátých letech rozšířeno o nové budovy vysokoškolských kolejí a menzy v Polabinách, které byly později rozšířeny o dvě sportovní haly. Počátkem devadesátých let se podařilo získat další budovy v blízkém okolí a vyřešit tak prostorové potřeby nově vznikajících fakult. Postupně vznikala myšlenka vybudovat v této lokalitě univerzitní kampus. Tuto ideu podpořilo i vedení města Pardubic a výrazným způsobem se podílelo na veřejné architektonické soutěži na řešení dostavby univerzitního areálu vyhlášené v roce 1993. Součástí této soutěže bylo i řešení objektu Univerzitní knihovny, která byla dokončena v roce 1997. Na tuto stavbu navázala výstavba další budovy, kde se nachází univerzitní aula s kapacitou 375 míst, několik dalších poslucháren a učeben s nezbytným technickým zázemím. Tento objekt byl dokončen a předán do užívání na podzim loňského roku. Autorem projektu obou staveb byl atelier architekta Jana Třeštíka, jednoho z vítězů veřejné soutěže. Je velmi významnou skutečností, že se na realizaci stavby univerzitní auly značnou měrou podílelo město Pardubice.

Tímto způsobem zde v Pardubicích vznikl v České republice doposud ojedinělý univerzitní kampus, který se svou koncepcí blíží podobným areálům ve vyspělých zemích, kde se osvědčuje jako ideální akademické prostředí a živná půda pro inovační potenciál. I našim studentům poskytuje výborné možnosti k výuce, samostudiu, ubytování, stravování a v neposlední řadě i sportovní vyžití. Těchto výhod plně využívají studenti Fakulty ekonomicko-správní, Doprvní fakulty Jana Pernera a Ústavu jazyků a humanitních studií, jejichž sídla se zde nacházejí. V současné době se připravuje stavební záměr výstavby nové budovy Fakulty chemicko-technologické v areálu univerzitního kampusu, který bude podán univerzitou na ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy do konce června letošního roku.

Bližší informace k záměru výstavby areálu FChT redakci poskytla vedoucí Odboru výstavby Miluše Janáková:

Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích v minulosti již několikrát předkládala zdůvodněné návrhy na výstavbu nových objektů, k jejichž realizaci však nikdy z různých důvodů nedošlo. Porevoluční změny a z nich vzniklé nové majetkoprávní vztahy, nové názory na systém výuky, zavedení nových studijních oborů a rozšíření některých stávajících oborů a hlavně transformace Vysoké školy chemicko-technologické na Univerzitu Pardubice navodily zcela novou situaci.

Současná podoba kampusu se vyvíjela postupně tak, jak zde univerzita získávala nové objekty:

1964 - 1967	4 bloky vysokoškolských kolejí a menza
1977	tělocvična 1
1986	tělocvična 2
1987	koupě 15-ti podlažní výškové budovy pro výuku čp. 84
1988	převod majetku ze státního podniku USSA Pardubice: rektorát, pět 12-ti podlažních ubytovacích bloků a technická zařízení
1997	převod majetku stavebního učiliště: škola, internát, dílny
1998	výstavba 1. stavby univerzitní knihovny
1999	výstavba 2. stavby univerzitní knihovny - auly s víceúčelovým sálem

Zdůvodnění naléhavosti výstavby Fakulty chemicko-technologické:

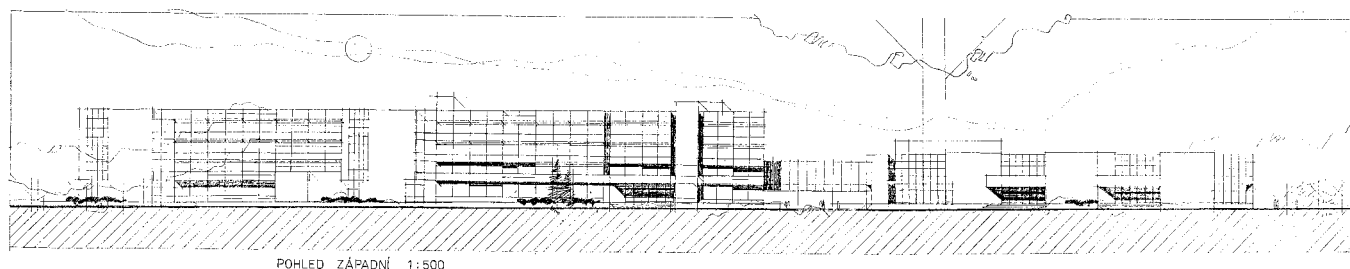
Sídlo Fakulty chemicko-technologické na nám. Čs. legií bylo na základě zákona č. 172/1991 Sb. o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí navraceno městu Pardubice. Městu univerzita uhrazuje roční nájemné ve výši 2 536 tis. Kč a 811 tis. Kč za prostory ve Štrossově ulici. Povinnost pronájmu je ze zákona zaručena do poloviny roku 2002.

Na základě návrhu novely zákona č. 500/1990 Sb. o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby ve znění pozdějších změn, kterým se mají řešit náhrady vlastnictví nemovitostí škol a školských zařízení v působnosti MŠMT, jsme dne 5. 4. 2000 podali ministerstvu požadavek na zařazení objektu na nám. Čs. legií do přehledu požadavků vyplývajících z titulu restitučních náhrad.

Univerzita Pardubice nárokuje 616 tis. Kč z titulu restitučních náhrad za objekt na nám. Čs. legií 565. Tato částka by pokryla náklady na 1. a 2. stavbu.

Další důvody pro výstavbu:

- 100 let stará část hlavní budovy FChT vyžaduje nákladnou údržbu a rekonstrukce technologických sítí; jejich zabezpečení je komplikováno vlastnickými vztahy, neboť budova je vlastnictvím města Pardubic,
- současný technický stav budov na nám. Čs. legií nedovoluje rozvoj nových technologií, řešení prostorových potřeb kateder a budování nových laboratoří nezbytných pro výuku i badatelskou činnost,
- možnost případného dalšího rozvoje fakult v lokalitě Polabiny (rezervace pozemků pro rozvoj školských zařízení v územním plánu, existence inženýrských sítí),
- úspora finančních nákladů za pronájem nebytových prostor, které vyhláška Magistrátu města Pardubice o liberalizaci nájemného z nebytových prostor umožňuje zvýšit v dané lokalitě až na desetnásobek současného nájemného,
- dostupnost veškerých školských zařízení (ubytování, stravování, tělovýchova, kultura, výukové prostory, laboratoře, administrati-



POHLED ZÁPADNÍ 1:500

- va) v okruhu do 300 m pro studenty, pedagogy a zaměstnance univerzity,
- úspora času a finančních prostředků studentů a pedagogů vyloučením dojíždění na vzdálená dislokovaná pracoviště,
 - vyloučení výuky z centra města (oblast hlučného a prašného prostředí vlivem hlavních tras železničního a silničního provozu, trasy přepravy těžkých nákladů, provozu blízkých průmyslových podniků),
 - absence rezervních ploch pro výstavbu nezbytných poloprovodných zařízení v areálu Štrossova ulice a náměstí Čs. legií,
 - realizace výstavby nové FChT plynule naváže na již existující základnu v lokalitě Stavařov a Polabiny a umožní dobudovat ojedinelý ucelený univerzitní kampus,
 - zabezpečení plynulého provozu menzy s výrazným omezením rozvozu jídel.

Základní údaje

Navracená užitková plocha objektu na nám. Čs. legií, jež byla vrácena do majetku obce na základě zákona č. 172/91 Sb., je 16 738 m².

PU čisté navrácené celkem :	14 498 m ²
PU čisté získané 1. stavbou:	6 001 m ²
2. stavbou:	6 372 m ²
3. stavbou:	4 862 m ²
PU čisté získané celkem :	17 235 m ²
Nárůst PU čisté oproti ztrátě v restituci :	+ 2 737 m ² = 15,9 %

Předpokládané náklady 1., 2., 3. stavby (v mil. Kč)

Investiční náklady celkem	759
Neinvestiční náklady celkem	21
Celkové náklady stavby	780

Výstavba Fakulty chemicko-technologické bude realizována na vlastních pozemcích univerzity, a tím si nevyžádá finanční náklady na výkup pozemků.

Časový plán přípravy a realizace

objemová studie, SP, SZ	04/2000 - 05/2000
dokumentace pro územní řízení	09/2000 - 12/2000
dokumentace pro stavební povolení	01/2001 - 06/2001
veřejná obchodní soutěž na zhotovitele	03/2001 - 09/2001
zahájení stavebních prací	10/2001
ukončení stavby 1. – 3.	12/2006

Stručný popis investice

Objemová studie 1. – 3. stavby je zakomponována do dotvářejícího se univerzitního areálu na Stavařově v přímém napojení na objekt Univerzitní knihovny a auly podél výpadové komunikace na Hradec Králové.

Navrhujeme rozčlenění výstavby do tří vzájemně navazujících staveb:

1. stavba:

příprava území, inženýrské sítě,
katedra analytické chemie,
katedra biologických a biochemických věd,
Ústav ochrany životního prostředí,
učebny, laboratoře

2. stavba:

katedra fyzikální chemie,
katedra organické chemie,
katedra obecné a anorganické chemie,
Společná laboratoř chemie pevných látek,
posluchárny, učebny, laboratoře, administrativa, obslužné útvary

3. stavba:

katedra anorganické technologie,
Ústav polymerních materiálů,
katedra chemického inženýrství,
katedra řízení procesů a výpočetní techniky,
katedra fyziky,
katedra ekonomiky a managementu chemického průmyslu
laboratoře, poloprovozy, fakultní dílny.

1. stavbou budou řešeny nejnaléhavější potřeby. Současné prostory katedry analytické chemie a katedry biologických a biochemických věd neumožňují zabezpečení ani základních potřeb výuky, ani vědeckovýzkumné činnosti. Zabezpečení laboratorní výuky na katedře analytické chemie bude v nejbližší době možné pouze po přerozdělení laboratorních ploch v hlavní budově na nám. Čs. legií. Na úpravu prostor katedry biologických a biochemických věd ve Štrossově ul., určených původně k jiným účelům, by bylo třeba vynaložit neúměrně vysoké prostředky, přičemž se jedná o budovy, které nejsou ve vlastnictví naší univerzity. Biologická pracoviště musí též splňovat řadu velmi přísných hygienických předpisů, jejichž dodržování v provizorních podmínkách je velmi obtížné. Těžiště práce Ústavu ochrany životního prostředí bude sice na FChT, bude však prostřednictvím Univerzitního ekologického centra poskytovat služby i dalším útvarům univerzity. V současné době je Ústav ochrany životního prostředí dislokován ve třech různých lokalitách, což je stav trvale neudržitelný.

Plánované umístění uvedených tří organizačních útvarů fakulty v jedné budově umožní jejich intenzivnější spolupráci, sdílení určitých prostor a společné využívání některých unikátních přístrojů. Dalším organizačním útvarům naší univerzity se již po realizaci této první stavby otevrou široké možnosti spolupráce s katedrami, jejichž význam přesahuje rámec FChT.

Do 2. stavby jsou navrženy katedry, které kromě kateder navržených do 1. stavby představují největší potenciální zátěž životního prostředí v centru města a jsou převážnou částí svých ploch dislokovány ve staré části hlavní budovy. Tato budova neumožňuje definitivní vyřešení problematiky odpadních vod a plyných emisí a stav rozvodů, kanalizace a vzduchotechniky zvláště ve staré části budovy vyžaduje velmi nákladné rekonstrukce. Zařazení Společné laboratoře chemie pevných látek do společné budovy s ostatními chemickými katedrami je logické a nevyhnutelné jak z hlediska velmi úzké spolupráce s katedrou obecné a anorganické chemie i jinými katedrami, tak i z hlediska možnosti využívání společných laboratoří a unikátních přístrojů.

Druhou stavbu považujeme za stavbu klíčového významu a v jejím rámci bude třeba vybudovat většinu moderních laboratoří, které v současné době fakultě citelně chybí. V této stavbě bude též třeba vybudovat prostory pro administrativní útvary (děkanát) a obslužné útvary fakulty (sklad a p.).

Do 3. stavby jsou navrženy katedry, jejichž přestěhováním se dovrší proces integrace převážné části FChT do společného celouniverzitního kampusu v Polabinách. Tyto katedry jsou relativně nejmenším zdrojem znečišťování životního prostředí a jsou převážně rozmístěny v nové části hlavní budovy, která je celkově v lepším stavu než část stará. Dočasné setrvání jmenovaných kateder v hlavní budově je proto přechodně možné. Trvalá dislokace žádného organizačního útvaru v prostorách hlavní budovy na nám. Čs. legií však není perspektivní. Katedra fyziky se prozatím nachází v budově "901" na Stavařově a po jejím organizačním návratu do lůna FChT je i její fyzický návrat na půdu fakulty velmi potřebný a žádoucí. Do třetí stavby je též naplánováno umístění fakultních dílen.

FChT bude i nadále trvale užívat všechny prostory technologického pavilonu v Doubravicích, o přestěhování dalších kateder z tohoto technologického pavilonu do prostoru celouniverzitního kam-

pusu se proto prozatím neuvažuje. Pokud další rozvoj oborů, jejichž katedry jsou rozmístěny v technologickém pavilonu v Doubravicích, prokáže potřebu získání dalších prostor, může být některá z těchto kateder dodatečně zahrnuta do 3. stavby.

V souladu s průběhem výstavby budou postupně uvolňovány prostory FChT v areálu nám. Čs. legií. Předpokládá se, že po uskutečnění druhé stavby bude uvolněna stará část hlavní budovy a odpovídající část nové hlavní budovy, po skončení třetí stavby budou uvolněny všechny zbývající prostory.

Z praktických důvodů se v tomto návrhu uvažuje o stávajících katedrách FChT. Předložený návrh začleňuje současné katedry do jednotlivých staveb tak, aby byly zachovány současné i perspektivní vazby mezi nimi, umožňující jejich efektivní spolupráci i případnou budoucí integraci do větších celků (ústavů či center).

LEGENDA UNIVERZITA

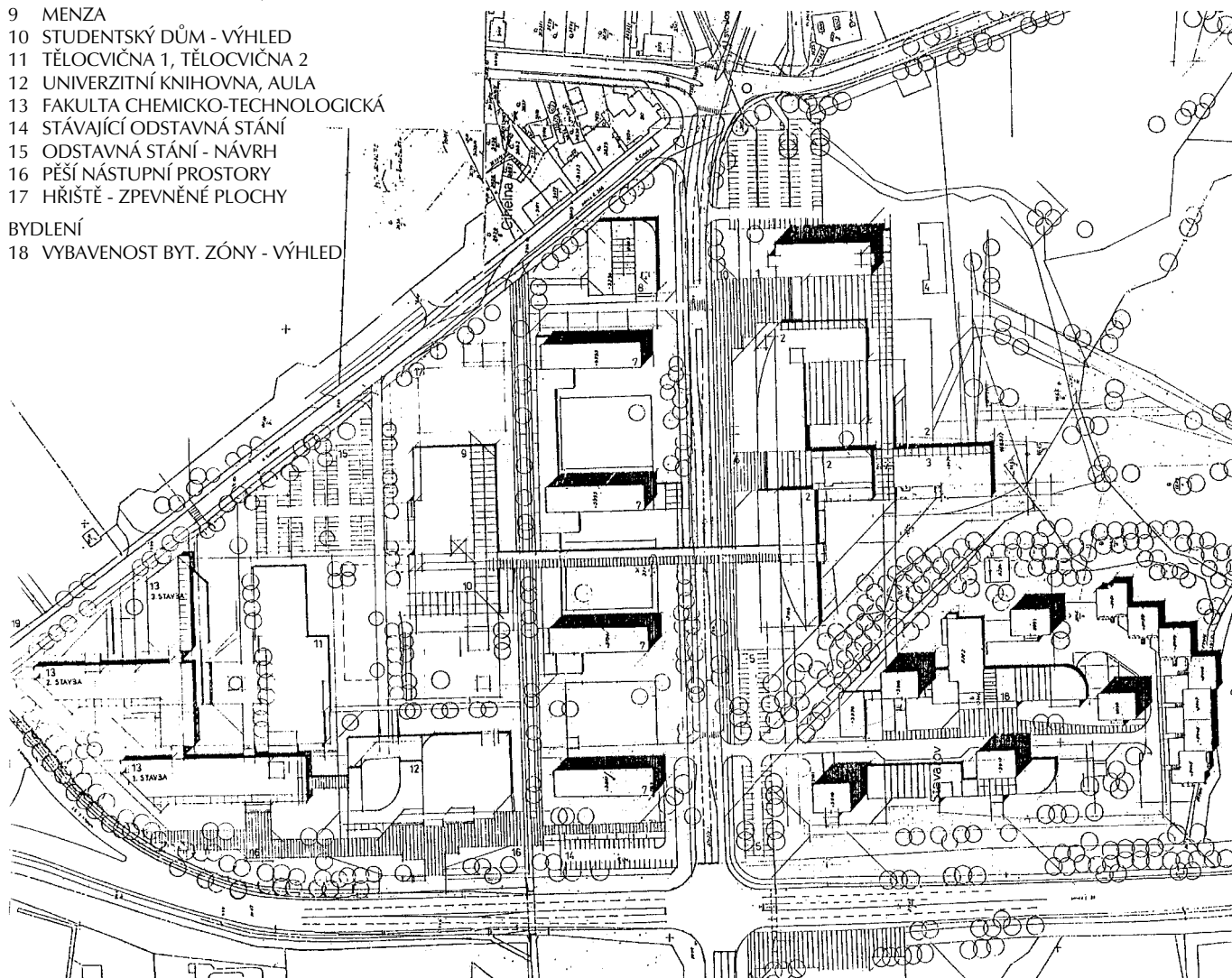
- 1 FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ, ÚSTAV JAZYKŮ A HUMANITNÍCH STUDIÍ,
DOPRAVNÍ FAKULTA JANA PERNERA
- 2 DOPRAVNÍ FAKULTA JANA PERNERA
- 3 REKTORÁT
- 4 ENERGOCENTRUM (TS, VÝMĚNÍK)
- 5 ODSTAVNÁ STÁNÍ - NÁVRH
- 6 PĚŠÍ NÁSTUPNÍ PROSTORY

AREÁL KOLEJÍ VŠ

- 7 KOLEJE
- 8 TECH. VYBAVENÍ (SKLADY, GARÁŽE)
- 9 MENZA
- 10 STUDENTSKÝ DŮM - VÝHLED
- 11 TĚLOCVIČNA 1, TĚLOCVIČNA 2
- 12 UNIVERZITNÍ KNIHOVNA, AULA
- 13 FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
- 14 STÁVAJÍCÍ ODSTAVNÁ STÁNÍ
- 15 ODSTAVNÁ STÁNÍ - NÁVRH
- 16 PĚŠÍ NÁSTUPNÍ PROSTORY
- 17 HŘIŠTĚ - ZPEVNĚNÉ PLOCHY

BYDLENÍ

- 18 VYBAVENOST BYT. ZÓNY - VÝHLED





Z jednání 4. zasedání Správní rady Univerzity Pardubice 4. května 2000

1. Zahájení
2. Kontrola plnění usnesení a zápisu z 3. jednání Správní rady Univerzity Pardubice ze dne 8. prosince 1999.
3. Projednání výroční zprávy o činnosti a výroční zprávy o hospodaření Univerzity Pardubice za rok 1999, podle § 15, odst. 2, písm. c) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.
4. Projednání rozpočtu Univerzity Pardubice na rok 2000, podle § 15, odst. 2, písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.
5. Aktuální informace rektora a kvestora univerzity o činnosti univerzity mezi zasedáními správní rady.
(Informace rektora o přijímacích řízeních pro akademický rok 2000/2001, o přípravě nových studijních bakalářských programů a oborů na všech fakultách a přípravě transformace Ústavu jazyků a humanitních studií na humanitní fakultu, o průběhu oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích, které si Univerzita Pardubice připomíná v roce 2000, o realizaci zhotovení nových insignií univerzity a fakult a připravovaném představení záměru dobudování univerzitního kampusu a stavby Fakulty chemicko-technologické, projednání Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice pro rok 2001. Informace kvestora o průběhu a dokončení akce prodeje bloků B a E na Stavařově.)

6. Různé.
(Členům správní rady rektor představil nové vedení UPa, jež pracuje v novém složení od 1. února 2000. Prorektorů krátce představili charakteristiku zastávané funkce a plány ve svěřené oblasti řízení univerzity. Na závěr zasedání SR UPa byl přizván bývalý rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc., jemuž předseda správní rady vyjádřil poděkování za tvůrčí spolupráci).
7. Návrh usnesení a závěr.

Správní rada Univerzity Pardubice na svém 4. zasedání projednala a bere na vědomí:

1. Výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření Univerzity Pardubice za rok 1999, podle § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.
2. Návrh rozpočtu Univerzity Pardubice na rok 2000, podle § 15 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.
3. Aktualizaci dlouhodobého záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice pro rok 2001.
4. Aktuální informaci rektora a kvestora univerzity o činnosti univerzity mezi zasedáními správní rady.

(vv)

Ke svému druhému jednání zasedla Vědecká rada Univerzity Pardubice



doc. Ing. Antonín Lyčka, DrSc. při profesorské přednášce před VR UPa
foto: V. Wágnerová

V pondělí dne 22. května 2000 dopoledne se sešli podruhé v novém funkčním období dvacet čtyři významní odborníci (z 35), členové **Vědecké rady Univerzity Pardubice**, aby projednali zásadní vědecko-pedagogické odborné aktivity a otázky rozvoje univerzity. Na programu jednání byla především řízení ke jmenování profesorem, kdy tři kandidáti prezentovali formou odborné přednášky před vědeckou radou svoji dosavadní vědecko-pedagogickou činnost v oboru:

doc. Ing. Antonín Lyčka, DrSc.

výzkumný pracovník Výzkumného ústavu organických syntéz, a. s. Pardubice a dlouholetý spolupracovník Katedry obecné a anorga-

nické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice, pro obor *Anorganická chemie*,

doc. Ing. Antonín Peltrám, CSc., vedoucí Oddělení dopravní politiky a evropské integrace Katedry dopravního managementu, marketingu a logistiky Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice, pro obor *Technologie a management v dopravě a telekomunikacích*,

doc. Ing. Petr Lošťák, DrSc., z Katedry obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice, pro obor *Chemie a technologie anorganických materiálů*.



doc. Ing. Petr Lošťák, DrSc. (vlevo pozorně sleduje jeho profesorskou přednášku rektor UPa doc. Ing. M. Ludwig, CSc.)
foto: V. Wágnerová



přednášku doc. Ing. Antonín Peltráma, CSc. sledují pozorně jeho kolegové z DFJP (vlevo prof. Ing. M. Lánský, DrSc.)
foto: V. Wágnerová

Vědecká rada posoudila přínos kandidátů k rozvoji daného oboru a tajným hlasováním po veřejné a tajné rozpravě rozhodla, zda navržené kandidáty doporučí rektorovi k postoupení návrhu na jmenování profesorem prostřednictvím MŠMT prezidentem republiky.

Ustav jazyků a humanitních studií předložil vědecké radě ke schválení nové bakalářské studijní programy. Akreditačnímu řízení budou podrobeny nově zaváděné studijní programy a obory:

- Filologie, bakalářský obor Anglický jazyk - překladatelství,
- Sociologie, bakalářský obor Sociální antropologie,
- Filosofie, bakalářský obor Religionistika.

O reakreditaci se budou ucházet dosavadní bakalářské programy a obory:

- Historické vědy, bakalářský obor Kulturní dějiny,
- Humanitní studia, bakalářský obor Sociokulturní studia s jazykovou profilací,
- Učitelství pro základní školy, magisterský obor Učitelství anglického jazyka pro základní školy.

Po akademickém senátu a správním radě vědecká rada univerzity projednala rovněž aktualizaci dlouhodobého záměru rozvoje všech tvůrčích činností univerzity pro rok 2001.

(vw)

USNESENÍ 48. ZASEDÁNÍ ČESKÉ KONFERENCE REKTORŮ Opava, 25. a 26. května 2000

Česká konference rektorů (ČKR) přijala na svém 48. zasedání následující usnesení:

1. ČKR pokládá za rozhodující neprodlené zahájení procesu restrukturalizace vysokoškolského systému v ČR v duchu Boloňské deklarace. Vývoj tímto směrem, včetně spojitého přechodu ze současného systému studia na vícestupňový model terciárního vzdělávání, pokládá ČKR za nezbytný z hlediska další konkurenceschopnosti ČR.
2. ČKR považuje rozvoj kvalitního bakalářského studia pokrývajícího rozpětí od studia připravujícího k návazným magisterským programům až po studium profesně profilované za jednu z priorit vysokých škol v ČR.
3. ČKR vyjadřuje odhodlání vysokých škol zvyšovat podíl vysokoškolsky vzdělávané populace a snižovat velký vzdělanostní deficit, který v této oblasti ČR má. Za nutnou podmínku výraznějšího nárůstu počtu posluchačů však považuje promítnutí vládních programových priorit vzdělávání, výzkumu, přičleňování k EU

i rozvoje regionů do alespoň dvacetiprocentního zvýšení státních dotací rozpočtu roku 2001 na vzdělávací činnost na vysokých školách.

4. ČKR vítá zřejmou snahu vlády dodržet při přípravě státního rozpočtu na rok 2001 navýšení rozpočtu výzkumu a vývoje na deklarovaných 0,65 % HDP. ČKR upozorňuje na potřebu posílení rozpočtu vysokých škol v oblasti doktorského studia, zejména s ohledem na výraznější podporu mezinárodní mobility, dalšího zvyšování efektivity i zmenšování přetrvávající diskriminace financování výzkumu a vývoje na vysokých školách.
5. ČKR se seznámila s činností Slezské univerzity a oceňuje její přínos k rozvoji regionu.

V Opavě dne 26. května 2000
Za Českou konferenci rektorů
prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.
předseda

Návštěva velvyslankyně Austrálie na Univerzitě Pardubice

V pátek 14. dubna se v 15 hodin uskutečnilo v univerzitní aule setkání vedení Univerzity Pardubice s **velvyslankyní Austrálie v Polsku paní Margaret Adamsovou**. Na návštěvu univerzity přijela společně se senátorkou doc. MUDr. Jaroslavou Moserovou a honorárním konzulem Austrálie v České republice panem Petrem Vodvářkou. Paní velvyslankyně měla poprvé příležitost se seznámit se vzdělávací a výzkumnou činností univerzity a jejích jednotlivých fakult a Ústavu jazyků a humanitních studií, s organizací studia a chodu vysokoškolské instituce v Pardubicích. S rektorem a prorektory hovořila o rozvoji mobility vysokoškoláků, možnostech studia našich studentů v Austrálii a zároveň perspektivách studia australských studentů na naší vysoké škole. Na závěr své návštěvy uni-



velvyslankyně Austrálie v Polsku Margaret Adamsová a honorární konzul Austrálie v Praze Petr Vodvářka
foto: V. Wágnerová



verzity si vzhledem ke svému dalšímu programu v Pardubicích jen krátce prohlédla moderní Univerzitní knihovnu. Celé, byť krátké setkání, proběhlo ve velice přátelské atmosféře jako příslib další konkrétní spolupráce v oblasti šíření vzdělanosti a sblížení kultur světa. Pardubice byly prvním městem po Praze, které paní velvyslankyně v naší republice navštívila, a to hlavně díky pozvání paní senátorky Moserové.



australská
návštěva
při krátké
prohlídce
Univerzitní
knihovny
foto:
V. Wágnerová

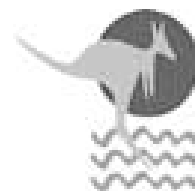
With congratulations for
the development of your
modern University and
looking forward to develop
ties to Australia

Margaret Adams

14/11/2000

V. Wágnerová

STUDY in Australia



Australia

Právě toto téma bylo předmětem besedy s honorárním konzulem Austrálie v ČR panem Petrem Vodvářkou a panem Karlem Štátným. Beseda se uskutečnila v odpoledních hodinách dne 3. května 2000. V univerzitní aule Univerzity Pardubice se sešlo okolo 20 zájemců z řad studentů. Nechyběl ani pan prorektor pro vnější vztahy a rozvoj univerzity doc. Ing. Jiří Málek, DrSc. a vedoucí kanceláře rektora paní Ing. Valerie Wágnerová.

Přednáška o možnosti studia v šesté největší zemi světa s více než 19 milióny obyvatel trvala téměř hodinu a půl. Zájemci měli nejdříve možnost shlédnout desetiminutový videozáznam o Austrálii. Poté následovala samotná přednáška, která byla doplněna o užitečné rady a zkušenosti obou již zmíněných pánů. Závěr patřil dotazům.

Ačkoli Austrálie je zemí nám tak vzdálenou, dozvěděli jsme se, že stu-



pan Karel Štátný a pan Vodvářka poskytli skupince zájemců základní informace o možnostech studia v Austrálii, foto: V. Wágnerová

dium zde vyjde levněji, než studium například v Americe. Pokud máte zájem dozvědět se nyní více, zde jsou některé **užitečné kontakty**:

- ▶ www.aei.dety.gov.au
- ▶ www.immi.gov.au
- ▶ www.austrade.gov.au
- ▶ Petr.Vodvarka@austrade.gov.au

▶ Karel.Stastny@austrade.gov.au
▶ +43 1 512 8580
Petra Voženílková
referent pro studium a výzkum



A joint AEI Austrade initiative

Celouniverzitní soutěž studentských odborných a vědeckých prací ekonomického zaměření



*předsedou hodnotící komise ekonomických prací byl prorektor doc. Ing. J. Janda, CSc. (stojící), dalšími doc. O. Machač, Ing. I. Kraftová, doc. H. Lošťáková (zleva)
foto: V. Wágnerová*

V květnu loňského roku vypsala rektorka Univerzity Pardubice poprvé Celouniverzitní soutěž studentských odborných a vědeckých prací ekonomického zaměření pro akademický rok 1999/2000. Přihlášky přijímaly děkanáty fakult do 30. listopadu 1999. Cílem této nové soutěže je podnítit zájem studentů o odbornou a vědeckou činnost a zvýšit úroveň jejich dovedností při formulování, zpracování a obhajobě výsledků zadané problematiky. Téma práce může být řešeno v rámci bakalářské nebo diplomové práce nebo může být samostatnou součástí vědeckovýzkumné práce širšího kolektivu. Soutěž je tematicky zaměřena na řešení ekonomické problematiky

v chemickém a potravinářském průmyslu, dopravě, spojích a veřejné správě. Zúčastnit se jí mohou studenti zapsaní v bakalářském a magisterském prezenčním studiu. Tato soutěž je obdobou soutěže Interní granty, je zde však jedna výhoda – všechny tyto práce jsou stejného zaměření.

Prezentace a vyhodnocení této soutěže se uskutečnilo na celouniverzitním semináři dne 23. května 2000 v kongresovém sále rektorátu. Z celkem 19 přihlášených se soutěže nakonec zúčastnilo 15 řešitelů ze všech tří fakult univerzity. Práce studentů posuzovala komise ve složení: doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc. – předseda; Ing. Ivana Kraftová, CSc.; doc. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.; doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc. a doc. Ing. Otakar Machač, CSc. Všechny předvedené práce měly dobrou úroveň a byly komisí kladně hodnoceny. V soutěži se nejlépe umístili tito studenti:

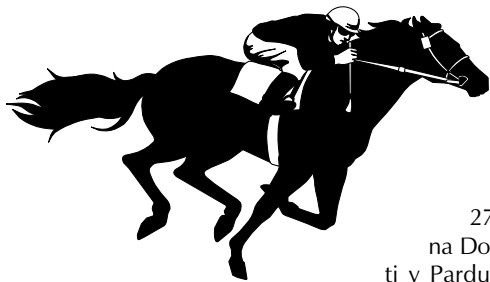
- 1. Milan Procházka, FES:**
Práce: „Analýza vývoje trhu práce v okrese Znojmo v letech 1991 – 1998“.
 - 2. Iva Nedvídková, DFJP:**
Práce: „Hodnocení kvality v dopravě z pohledu zákazníka“.
Jan Vávra, FChT:
Práce: „Ukazatel Economic Value Added a možnosti jeho využití v podniku“
 - 3. Eva Suchomelová, FES:**
Práce: „Model daňového systému založeného na absenci přímých daní a analýza vlivu jeho uplatnění v ekonomické praxi“
Tomáš Urbánek, FChT:
Práce: „Výzkum požadavků, preferencí a spokojenosti odběratelů textilních pomocných přípravků z Chemotexu Děčín, a. s.“.
- Všichni tito řešitelé obdrží od rektora univerzity Pardubice diplom a peněžitou odměnu.

Petra Voženílková
referent pro studium a výzkum



← Martina Jakešová z FES
→ Jan Vávra z FChT





Steeplechase cross country CENA UNIVERZITY PARDUBICE

V sobotu 27. května 2000 se na Dostihovém závodišti v Pardubicích uskutečnil 3. dostihový den letošní sezóny, tzv. Britský den. Hlavním dostihem odpoledne byl VIII. ročník Velké ceny města Pardubic, steeplechase cross country I. kategorie na 5 800 m, 1. kvalifikace na 110. Velkou Pardubickou, která se běže-la jako sedmá v pořadí.

Dostihové odpoledne začalo ve 14 hodin a příznivce čekalo de-vět dostihů.

Dostihový den byl výjimečný i pro naši univerzitu, neboť třetím dostihem ve 14:55 byla Cena Univerzity Pardubice steeplechase cross country na 3 400 m, pořádaná při příležitosti oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích.

V dostihu startovalo za krásného slunného počasí 16 koní. Koně, na něž ta největší sláva ještě čeká, se představili ve výborné formě a pocházeli ze stájí se zvučnými jmény, např. kůň VINCOLN z dostihového centra v Zámrsku, odkud se rekrutoval vítěz loňského ročníku Velké Pardubické. Průběh dostihu byl velmi napínavý zvláště pro ty, kteří vsadili na svého favorita. Po urputném souboji v cílové rovině se o překvapení postaral podle tipu pětiletý kůň SORD s číslem 16 z hřebčína Napajedla trenéra J. Votavy, kterého k vítězství v dostihu vedl am. J. Línek.

Druhé místo obsadil kůň číslo 14 GASCO v sedle s žokejem F. Jasinským a třetí do cíle doběhl kůň číslo 13 CRACKEN veden L. Sloupem, oba favorité dostihu.

Vítěznému koni Ceny Univerzity Pardubice, steeplechase cross-country IV. kategorie na 3 400 m pro čtyři a pětileté koně s celkovou dotací 40 000 Kč, jezdcí, trenéru a chovateli předal cenu - broušené whisky lahve firmy Rückl - rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. Ing. Josef Průša, CSc.

Vítězem I. kvalifikace na Velkou Pardubickou - Velké ceny města Pardubic, jež se běžela za nepříjemného deště (obdobně jako zbývající dva dostihy), se stal devítiletý MARKETPLACE sedlaný P. Složillem. Druhý skončil dvanáctiletý valach PERUÁN, v jehož

sedle se po zranění Z. Matysíka v prvním dostihu odpoledne objevil žák P. Regnard. Třetí doběhla sedmiletá CZANKA s žokejem D. Andrésem.

Celé dostihové odpoledne bylo opravdovým svátkem koní a velkých sportovních výkonů, a co víc, naše univerzita i se svými významnými hosty byla při tom. Z lóže Univerzity Pardubice na hlavní tribuně dostihovému klání přihlíželi hosté, jež pozval do Pardubic rektor univerzity, - rektori českých vysokých škol, děkani partnerských fakult z Hradce Králové, zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a představitelé fakult pořádající Univerzity Pardubice. Společně strávené dostihové odpoledne na závodišti v Pardubicích se tak zařadilo mezi již uskutečněné akce organizované v rámci roku oslav 50. výročí založení vysoké školy v Pardubicích, jež si Univerzita Pardubice připomíná v roce 2000.

(Pozn. redakce:

Společenská rubrika. V sázce na umístění přinesl vítězný SORD univerzitního dostihu za vložených 20 Kč šéfredaktorce Zpravodaje Univerzity Pardubice výhru 52 Kč. Velice rychle se v dostihových sázkách zorientovala manželka proděkana FES paní doktorka Lacinová a manželka prorektora paní Jandová, jež využívala spolehlivých poradenských služeb Ludwiga juniora. Výhry ředitele odboru financování a vysokého školství MŠMT Ing. Koprivý zůstaly redakci utajeny. Pouze tři z přítomných dam v lóži Univerzity Pardubice měly slušivé, protokolem žádané klobouky, které odolaly větrné vichřici před hlavním dostihem odpoledne. Pravý skotský dudák, jenž hudbou příjemně zpestřoval čas mezi jednotlivými dostihy, se včas schoval.)

(vw, tw)



• fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty • fakulty •

Zaznamenali jsme pro Vás z denního tisku . . .

Jmenovací diplomy novým profesorům

PRAHA - Ministr obrany Vladimír Vetchý včera předal jmenovací diplomy čtyřem novým profesorům vojenských vysokých škol a profesorce Univerzity Pardubice. Karel Hájek, Zdeněk Krupka a Čestmír Vlček přednášejí na brněnské akademii. Toxikolog Jiří Patocka působí na Vojenské lékařské akademii Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové a nová profesorka Františka Pešlová má na Univerzitě Pardubice na starosti obor materiálové inženýrství.

Paní profesorce Ing. Františka Pešlové, CSc., vedoucí oddělení materiálů Katedry dopravních prostředků Dopravní fakulty Jana Pernera, která působí převážně na dislokovaném pracovišti v České Třebové, GRATULUJEME.

Pozn. redakce: Paní profesorka Pešlová je jedinou ženou - a druhou nejmladší (po prof. Pytelovi) - této vysoké akademické hodnosti působící na plný úvazek na Univerzitě Pardubice.

ČTK
DENÍKY BOHEMIA - Česká republika
24. května 2000

Rozhovor se senátorkou Jaroslavou Moserovou

Již druhé volební období je členkou senátu Parlamentu České republiky doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc. Během let navázala úzké kontakty s pardubickou univerzitou, a proto jsme ji požádali o následující stručný rozhovor.

Paní senátorko, v současnosti často pobýváte v malé obci Pravy na Pardubicku. Co Vám prostředí vesnice nabízí?

Trávím v Pravech u Rohovládové Bělé všechny volné chvíle, navštěvuji i jiné obce, pokud jsem zvaná. Pravy mám ráda. Je odtamtud blízko do Přelouče, Chlumce nad Cidlinou i Pardubic, kam z Pravy vyjždím skoro každý den. Příkladám velkou důležitost tomu, že zde trávím tolik času, kolik mohu, protože jsem v České národní radě v letech 1990-91 poznala, jak snadno člověk ztratí představu o každodenním životě lidí žijících mimo velká města.

Ríkáte, že v podstatě denně jste v Pardubicích. Jaký je Váš vztah k místní univerzitě?

Mám blízký vztah ke všem univerzitám, které byly založeny po roce 1990, také jsem se o jejich zřízení zákonem zasazovala, a to proti velkému tlaku z univerzit „kamenných“. Argu-

mentovala jsem tehdy v České národní radě tím, že nové univerzity naše země potřebuje, hlavně jsem však zdůrazňovala, že vysoké učení je vždy obohacením příslušného města a celé oblasti, a tím i celého státu. Zákon o zřízení prvních nových univerzit jsem v České národní radě předkládala a obhájila. Je samozřejmé, že přestože Univerzita Pardubice v prvé skupině nových univerzit nebyla, mám k ní nejbližší vztah. Také jsem v uplynulém období byla členkou vědecké rady univerzity a nemálo jsem si toho vážila. Věřím, že se mi zdaří získat pro univerzitu další mezinárodní kontakty a možnosti spolupráce. Těší mne, že mám určitou zásluhu na vzniku nových univerzit i proto, že nám na cestě do Evropského společenství určitě pomáhají a v budoucnu pomáhat budou.

Těším se na dobu, kdy se v evropském prostředí uplatní a osvědčí absolventi Univerzity Pardubice.

Pokud byste se mne chtěl zeptat, v čem vidím přínos vstupu do Evropské unie, pak mám odpověď připravenou. Hlavní přínos vidím v tom, že nás Evropská unie donutí přijmout a ctít pravidla hry, která tak velmi potřebujeme. Donutí nás, abychom si tu uklidili.

Děkuji Vám za rozhovor.

PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Katedra veřejné správy FES



• konference • konference • konference • konference • konference • konference •

Odborný seminář „Služby Internetu 2000“ na Dislokovaném pracovišti Dopravní fakulty Jana Pernera v České Třebové

24. března t. r. se konalo na českořebovském Dislokovaném pracovišti DFJP setkání uživatelů Internetu a zájemců o internetovské služby. Semináře jsou pořádány již od r. 1996 - zpočátku jednou, někdy i dvakrát ročně, v posledních letech se konají vždy v rámci akce Březen - měsíc Internetu. Jejich cílem je přispět k popularizaci Internetu jako komunikačního nástroje a zdroje informací, seznámit veřejnost s novými technologiemi přístupu na Internet i s dalšími novinkami v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT).

Letošní seminář byl tematicky zaměřen na možnost využití Internetu pro svobodný přístup občanů k informacím podle zákona 106/1999 Sb. Účastníci semináře měli možnost dozvědět se rovněž o tom, jak probíhá budování městského informačního systému v České Třebové (J. Křepelová, Městský úřad Č. Třebová), a o jedné z možností využití Internetu v elektronickém obchodování - o službě IPB-Homebanking (T. Šafařík, IPB). Posлуhači se seznámili také s dalším rozvojem sítí CESNETu a s nabídkou jeho nových internetových služeb (Ing. Z. Janout, CESNET, z. s. p. o.).

Seminář podpořilo spolu s městským úřadem také několik vydavatelství počítačové literatury, která pro účastníky semináře, pro studenty oboru Dopravní prostředky i pro českořebovské školy, Městskou knihovnu, pro Dům dětí a mládeže a pro Informační centrum města zdarma poskytla časopisy z oblasti ICT: IDG Czechoslovakia, Vogel Publishing, Computer Press, CCB, DSM - data security management.

Na úvod semináře, jehož hlavním pořadatelem byla katedra informatiky v dopravě a českořebovské Regionální středisko Institutu Jana Pernera, o. p. s., si účastníci stručně připomněli, jaké byly začátky Internetu v České Třebové. Protože o tom na naší univerzitě

ví jen několik zasvěcených, kteří „byli u toho“, chtěli bychom pro všechny čtenáře Zpravodaje uvést nejdůležitější fakta a události z této nedávné historie. Snad budou zajímavá pro ty, kteří Internet běžně používají, aniž by se museli starat o technické, organizační a finanční záležitosti spojené s jeho fungováním. Podívejme se na ně jak z pohledu pracovníků působících šedesát kilometrů od pardubické alma mater, tak z hlediska zájemců o využívání Internetu v českořebovském regionu.

Období 1993 - 1998

V r. 1993 bylo v České Třebové založeno Dislokované pracoviště Dopravní fakulty Jana Pernera jako součást dnešní Univerzity Pardubice. Na tomto pracovišti studují posluchači třetího až pátého ročníku denního i dálkového studia oboru Dopravní prostředky a posluchači doktorského studia. Jedním z problémů, které bylo tehdy třeba urychleně řešit, bylo zabezpečení přístupu pedagogů a studentů do počítačové sítě pardubické univerzity a jejím prostřednictvím i k Internetu. Prvním krokem bylo na konci r. 1995 připojení jednoho počítače komutovanou linkou. S Internetem se tehdy seznamovali nejen pedagogové a studenti dislokovaného pracoviště dopravní fakulty, ale i další zájemci z České Třebové a okolí. Byla zpracována první prezentace města Česká Třebová formou wwwstránek. V březnu 1996 pak byl uspořádán první pracovní seminář věnovaný službám Internetu, na kterém se sešli místní internetoví nadšenci. Na semináři se řešil aktuální problém - vybudování uzlu pro připojování v České Třebové, protože do té doby se zájemci museli připojovat k uzlům v Pardubicích, ve Svitavách, v Hradci Králové aj.



semináře se zúčastnil i vedoucí Centra informačních technologií Mgr. Martin Boka a správce sítě Univerzity Pardubice Ing. Václav Dušek, který je i technickým správcem českotřebovského uzlu
foto zapůjčil autor článku



účastníci semináře sledují přednášku vedoucí odboru informatiky Městského úřadu paní J. Křepelové
foto zapůjčil autor článku

Bylo zvažováno několik variant (např. i napojení dislokovaného pracoviště na síť Univerzity Pardubice prostřednictvím počítačové sítě Českých drah); nakonec se po velkém úsilí podařilo na podzim 1996 vybudovat přípojné místo (uzel) CESNETu přímo na dislokovaném pracovišti a připojit první zájemce. Existence dostatečného počtu externích připojených byla potřebná pro vznik uzlu, protože náklady na připojení nebylo možno hradit z prostředků univerzity. Připojení bylo tehdy realizováno pevnou linkou (19,2 kbps, pronájem od SPT Telecom) do Pardubic. Zřízení přípojného místa v České Třebové umožnilo plný přístup k Internetu nejen studentům a pedagogům DFJP, ale i studentům místních středních škol a Základní školy na Habrmanově ulici. Již od r. 1997 se prezentovala řada připojených svými wwwstránkami, z nichž k nejzajímavějším i dnes patří stránky gymnázia, vyšší dopravní akademie, vyšší odborné školy sociální a střední odborné školy a dalších. Se službami Internetu se na Dislokovaném pracovišti DFJP měli možnost seznamovat jak studenti, tak postupně i další zájemci ze spolupracujících institucí, firem a organizací. Na wwwstránkách na serveru DFJP (<http://ct.upce.cz/ctrebova/>) jsou informace o městě a zajímavostech z regionu uvedeny nejen v češtině, ale i v němčině, angličtině, italštině a v esperantu. O tom, že se tyto prezentace setkávají se zájmem doma i v zahraničí, svědčí celá řada ohlasů - ozvali se již nejen

českotřebovští rodáci, kteří žijí v zahraničí, ale i cizinci, kteří Českou Třebovou v minulosti navštívili a nyní ji našli na Internetu. Mohou zde najít např. údaje o historii i současnosti města, které vznikly ve spolupráci s Městským muzeem, dále např. obrázky z výstav, které se konají v Českotřebovské výstavní síni v Dělnickém domě, a různé jiné zajímavosti. Od května 1998 vychází v elektronické formě každý týden Českotřebovský zpravodaj. Svými wwwstránkami se prezentuje i městský úřad. Kulturní klub průběžně přináší informace o programové nabídce Národního domu, Malé scény a kina Svět, o aktuálních akcích informuje Dům dětí a mládeže, mnoho zajímavých informací uvádí i řada dalších institucí a firem. Prostor pro prezentaci zde mají např. i českotřebovští hasiči a místní střelnice. Velký ohlas zaznamenala "internetová výstava" betlémů, připravená v předvánočním období v r. 1998; před vánocemi 1999 byla v součinnosti s místními betlémáři rozšířena a stala se základem prezentačního CD, vydaného v únoru 2000 při příležitosti otevření Informačního centra města Česká Třebová.

Právě v době konání třetího semináře o Internetu v létě 1997 bylo zřízeno spojení radiovým pojitkem s přenosovou rychlostí 64 kbps. Vývoj v oblasti Internetu postupoval v posledních dvou letech velmi rychle; projevil se i na změnách v uzlu - v červenci 1998 byl proveden upgrade linky na přenosovou kapacitu 128 kbps a podstatně bylo vylepšeno vybavení uzlu.

Období březen 1999 - březen 2000

Březen 1999 - pátý seminář „Služby Internetu 99“

Seminář byl tématicky zaměřen na nové technologie pro trvalé připojení k Internetu. Nosnými příspěvky byly přednášky o bezdrátovém připojení k Internetu technologií BreezeNet a o šíření dat po městské síti kabelové televize. K předneseným přednáškám proběhla bohatá diskuse, v níž byly upřesňovány možnosti uplatnění obou technologií v České Třebové.

V březnu 1999 byl rovněž zaveden tarif Internet99, výhodný zejména v nočních hodinách a o víkendech. Vedl ke zvýšení počtu připojených uživatelů a k prodloužení času, který strávili na Internetu.

Červenec 1999 - upgrade konektivity uzlu do Internetu ze 128 kbps na 2 Mbps

V rámci posilování infrastruktury své sítě CESNET k 2. 8. 1999 nově připojil uzel DP DFJP mikrovlnným spojem o kapacitě 2 Mbps (trasa Česká Třebová - Svitavy - Brno - Praha). Kromě rychlého přístupu pro všechny účastníky je tak možné využít i nejnovější technologie, umožňující (podobně jako ve většině měst v ČR) zřizovat metropolitní síť.

Srpen 1999 - uzel byl vybaven zařízením AP 10D pro bezdrátové připojení technologií Breezenet.

Mikrovlnný spoj je provozován v bezlicenčním pásmu (2,4 GHz), uživatel si může koupit nebo pronajmout přípojné zařízení (SA 10D), nemusí platit poplatky telekomunikačnímu operátorovi. Platí jen za připojení k Internetu, mohou využívat sdílené pásmo s přenosovou kapacitou do 128 kbps (služba Wireless EKO, určená hlavně školám a náročnějším uživatelům), sdílené pásmo s kapacitou do 64 kbps (služba Wireless START, určená hlavně pro jednotlivce nebo menší firmy) nebo vyhrazené pásmo (s garantovanou přenosovou kapacitou).

Září 1999 - technologií Breezenet se již připojovali první uživatelé

(mezi prvními byly místní střední školy), v dalších měsících postupně i další zájemci.

Listopad a prosinec 1999

V komerční síti CESNET, jejíž součástí je i přípojné místo na Dislokovaném pracovišti DFJP, proběhla tzv. *globalizace* jako součást přípravy na zavedení tarifu Internet 2000. Spočívá v centrálním ověřování přístupu do Internetu uživatelů připojených telefonní lin-

kou. Velkou výhodou je možnost přístupu do Internetu ze všech přípojných míst sítě CESNET za místní telefonní poplatky.

Únor 2000

- 1. 2. 2000: snížení cen za připojení telefonní linkou (max. rychlost připojení 56 kbps) a ISDN,
- 18. 2. 2000: zavedení tarify Internet 2000 pro připojení telefonní linkou (max. rychlost připojení 56 kbps) nebo ISDN, snížení poplatků za telefonní linku, jednotné (národní) telefonní číslo 0971 10 44 11

Březen - 13. 3. 2000 - podpis kupní smlouvy o prodeji komerční sítě CESNET společností Contactel s. r. o.,

v současné době probíhá audit (smlouva by měla nabýt platnosti od 1. 5. 2000). Další vývoj bude záviset především na výsledku jednání mezi společnostmi CESNET, z. s. p. o. a Contactel, s. r. o.

V současné době jsou na Internet připojeny všechny počítače pracovníků dislokovaného pracoviště a všechny počítače v učebnách. V rámci grantového projektu FRVŠ se připravuje zřízení další

tzv. otevřené učebny (tj. s přístupem studentů i v mimovýukovém čase); s využitím učebny se počítá i pro další projekt FRVŠ „Centrum dalšího vzdělávání pedagogů“, aktuální zejména nyní, poté, co 10. dubna t. r. přijala vláda koncepci státní informační politiky ve vzdělávání.

Tolik tedy k uplynulému období z hlediska rozvoje Internetu na Dislokovaném pracovišti DFJP v České Třebové, které se v souladu s posláním fakulty a univerzity stalo jedním z iniciátorů rozvoje informačních a komunikačních technologií v českořebovském regionu.

Všechny tyto okruhy otázek a problémů byly diskutovány i v rámci semináře a setkaly se s živou odezvou jeho účastníků. Texty jednotlivých přednášek a momentky z průběhu semináře si zájemci mohou prohlédnout na <http://ct.upce.cz/ctrebova/sluzby00/wluzby00.html>.

RNDr. František Machalík
Katedra informatiky v dopravě DFJP
doc. RNDr. Jaroslava Machalíková, CSc.
Regionální středisko Institutu Jana Pernera, o. p. s.

Praktická metalografie 2000 na Dislokovaném pracovišti DFJP v České Třebové



živá diskuse účastníků semináře o přestávce
foto zapůjčil autor článku



Ing. Hanáčková, prof. Janíček a Dr. Beneš před předváděcím vozem
firmy Struers
foto zapůjčil autor článku



interiér předváděcího vozu firmy Struers, v pozadí studenti DFJP
foto zapůjčil autor článku

Rok 2000 je rokem oslav 50 let vysokého školství v Pardubicích. Na těchto oslavách se samozřejmě podílí i mnohem mladší Dopravní fakulta Jana Pernera, která má své Dislokované pracoviště v České Třebové.

Na Dislokovaném pracovišti se v rámci katedry dopravních prostředků úspěšně rozvíjí i oddělení materiálů vedené prof. Ing. Františkou Pešlovou, CSc., která si získala autoritu nejen v resortu dopravy, ale i u celé řady závodů v regionu.

Z těchto důvodů pracovníci oddělení uspořádali dne 18. 4. 2000 odborný seminář s názvem „Praktická metalografie 2000“, aby se seznámili zájemce s možnostmi materiálového výzkumu na dopravní fakultě. Seminář se konal pod záštitou děkana fakulty prof. Ing. Milana Lánského, DrSc. a zúčastnilo se ho přes padesát účastníků. Za pozitivní považujeme, že seminář v hojném počtu navštívili i naši studenti.

Cílem semináře byla prezentace praktického využití výsledků a možností materiálového výzkumu při řešení nejrůznějších výrobních problémů, řešení havárií materiálového a technologického charakteru. Prezentoval i aplikaci nových metod v metalografii ve spojení s představením perspektivních přístrojů a technik. Nedílnou



výstavní prostranství firem zúčastněných na semináři
foto zapůjčil autor článku

Třetí mezinárodní seminář o energetických materiálech

Ve dnech 12. a 13. dubna se pod patronací děkana Fakulty chemicko-technologické doc. Ing. Josefa Kotyky, CSc. konal v univerzitní aule třetí česko-chorvatsko-polsko-slovenský seminář s názvem „Nové trendy výzkumu energetických materiálů“. Byl součástí oslav 50. výročí vysokého školství v Pardubicích a současně připomenutím 80. výročí zahájení výuky výbušinářských věd a technologií v Čechách. Seminář byl neoficiálně zahájen již 11. dubna velmi úspěšnými obhajobami disertačních prací doktorandů katedry teorie a technologie výbušin Ing. Jiřího Vágenknechta a Ing. Jana Petříčka, jež se konaly před česko-polskými komisemi a mezinárodním publikem.

Vlastní seminář organizačně zabezpečovala katedra teorie a technologie výbušin ve spolupráci s Výzkumným ústavem průmyslové chemie, firmou Austin Detonator a Vojenským technickým ústavem výzbroje a munice. Byl koncipován jako setkání studentů, doktorandů, mladých vědeckovýzkumných pracovníků a univerzitních učitelů oboru zmíněných států. V jeho průběhu odeznělo před více jak 90 posluchači celkem 31 příspěvků, vesměs velmi dobré úrovně, z toho 10 z Polska, 9 z ČR, 4 z USA, 3 z Chorvatska, 2 ze Slovenska, 1 z Egypta, 1 z Bulharska a jeden společný příspěvek česko-slovenský. Příspěvky byly tematicky zaměřeny na testování a analýzu energetických materiálů, jejich aplikaci, konstrukci tuhých raketových paliv a raketového motoru, testování a údržbu munice a některé problémy fyziky výbuchu. Tentokrát však chyběly příspěvky z oblasti syntézy předmětných materiálů.

V závěru tohoto velmi úspěšného setkání se jeho účastníci dohodli uspořádat 4. mezinárodní seminář v dubnu 2001 opět na Univerzitě Pardubice. Vzhledem k tomu, že praktický zájem o letošní 3. seminář přerostl hranice Evropy, bude příští akce toho druhu koncipována jako celosvětové setkání především mladých specialistů a univerzitních učitelů oboru energetických materiálů. V tomto smyslu již byla informována International Pyrotechnics Society.

doc. Ing. Svatopluk Zeman, DrSc.
Katedra teorie a technologie výbušin FChT

součástí semináře byla rovněž i prezentace výrobků a služeb vybraných firem. V neposlední řadě seminář poskytl možnost navázání zajímavých kontaktů.

Úvodní přednášku přednesli prof. Ing. Františka Pešlová, CSc. na téma „Využití metalografie při studiu degradačních procesů“ a doc. Ing. Tomáš Podrábský, CSc. z VUT Brno „Přínos metalografie pro řešení výrobních problémů“.

Na semináři prezentovaly své výrobní programy firmy Struers, Leco, Eutit, MEZ Postřelmov, VÚ Škoda Mladá Boleslav, Pirel Česká Třebová, MTH Hrazdil, Kovárna mosazí Česká Třebová. Dánská firma Struers, která vyrábí přístroje a zařízení na přípravu metalografických exponentů, představila své speciální vozidlo, ve kterém předváděla své výrobky v plné činnosti.

Organizačními garanty, kteří seminář zabezpečovali, byli Dr. Ing. Libor Beneš a Ing. Eva Schmidová. V České Třebové aktivně pracuje také i Asociace strojních inženýrů, která byla rovněž spolupředatelem semináře.

Závěrem se dá konstatovat, že uspořádání semináře „Praktická metalografie 2000“ bylo zdařilou akcí, která splnila svůj účel a důstojně přispěla k oslavám padesátiletého jubilea Univerzity Pardubice.

doc. Ing. Břetislav Till, CSc.
vedoucí Dislokovaného pracoviště DFJP v České Třebové



ze semináře v posluchárně univerzitní auly



foto zapůjčil autor článku (v popředí vpravo)

EKONOX

Ve dnech 19. – 20. dubna 2000 uspořádala pardubická firma EKONOX ve spolupráci s Ústavem ochrany životního prostředí Univerzity Pardubice konferenci s mezinárodní účastí nazvanou „Energetika a životní prostředí“. Konference proběhla v příjemném prostředí kongresového centra ALDIS v Hradci Králové současně s mezinárodní výstavou Teplárenské dny 2000.

Cílem konference bylo především přiblížit účastníkům současný stav ve snižování emisí škodlivých látek z energetických zdrojů. Pro odborníky byla přednesena řada přednášek věnovaných technickým úpravám spalovacích zařízení, způsobům řízení spalovacích procesů

a monitoringu, užívání vhodných aditivních látek a dalším aspektem ochrany životního prostředí.

Dalším tématem konference bylo přibližování právních předpisů České republiky k legislativě Evropské unie a možnosti realizace stále přísnějších požadavků v energetických zařízeních.

Jsem přesvědčen, že 70 účastníků z České republiky, Slovenské republiky, Švédska, SRN a dalších zemí bylo s úrovní konference spokojeno.

doc. Ing. Tomáš Sákra, CSc.
vedoucí Ústavu ochrany životního prostředí FChT

Zástupci FES na konferencích



Ve dnech 10. - 11. března 2000 proběhla za spolupráce Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice v královéhradeckém Novém Adalbertinu mezinárodní konference „Etika veřejné správy v procesu evropské integrace“. S hlavními příspěvky vystoupily náměstkyně ministra vnitra České republiky prof. Ing. Yvonne Strecková, DrSc. a vedoucí pardubické katedry práva doc. JUDr. Olga Vidláková, CSc. (na snímku vpravo).

foto: Š. Brychtová



Od 22. do 24. března se konala 5. mezinárodní konference v Táboře - „Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství“. Konference byla pořádána Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, zemědělskou fakultou, katedrou ekonomiky a techniky cestovního ruchu v Táboře. Na snímku z plenárního zasedání vidíme dva ze tří vyučujících Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, kteří vystoupili se svými příspěvky na téma cestovního ruchu.

Zleva (s brýlemi v ruce) Ing. J. Zilvar, CSc. a vpravo vedle něj doc. Ing. R. Roudný, CSc.

text a foto: RNDr. Š. Brychtová, Ph.D.



Mezi více než padesáti účastníky konference byli též pracovníci FES (uprosřed), jak je patrné ze snímku. Kromě dalších vyslechli referáty prof. dr. Günthera Prillwitze z Deutsch-Tschechische Gesellschaft ve Frankfurtu nad Mohanem a Ing. Jiřího Zukala z ministerstva zahraničí.

foto: R. Ďatko

URBIS 2000

Již tradičně pořádají Brněnské veletrhy a výstavy, a. s., Kongresové centrum Brno, a. s. a International Business School v Brně Stavební veletrhy, v jejichž rámci od 17. do 20. dubna 2000 probíhal odborný doprovodný program. Jeho hlavní garanti prof. Ing. Jiří Dvořák, DrSc. a Ing. Zdeňka Krejčí se pro jeho zajištění obrátili na zástupce ústředních orgánů státní správy, rovněž tak představitele samosprávy, ale i pracovníky vysokých škol.

Vlastního otevření veletrhu se zúčastnil ministr dopravy a spojů ČR Antotnín Peltrám, generální ředitel BVV, a. s. Jiří Škrla, rovněž tak primátor hostitelského města Petr Duchoň, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR Milan Veverka a představitelé vystavujících firem. Obdobně doprovodný program měl vpravdě reprezentativní personální obsazení. V pondělí 17. dubna ho zahájila obsažným vystoupením náměstkyně ministra vnitra prof. Strecková, která je mimo dalších funkcí též členkou vědecké rady pardubické Fakulty ekonomicko-správní.



Referáty i diskuse byly v úvodním, ale i v dalších dnech věnovány především současnému stavu reformy veřejné správy, financování obcí, sociální politice na úrovni obcí, programu obnovy venkova, úsporám energií, ratingu municipalit a dalším aktuálními problémy v životě obcí. Na závažnost probírané problematiky ukázal se vši naléhavostí také VII. celostátní kongres starostů a primátorů obcí České republiky, který se konal 18. dubna.

Je jistě uznáním kvality pardubické fakulty, že její pracovníci byli osloveni, aby svými referáty přispěli k zajištění odborného programu. PhDr. Josef Duplinský, CSc. například vystoupil na téma "Psychologické aspekty práce úředníka veřejné správy", přičemž ve vydaném sborníku se ještě setkáváme s příspěvkem PhDr. Mgr. L. Rýznara, Ph.D., doc. Ing. Jaroslava Pilného, CSc., Ing. Libuše Zákravské, Ing. Josefa Zilvara, CSc., Ing. Jana Janovce, CSc., Ing. Josefa Pešty, CSc. a doc. Ing. Radima Roudného, CSc.

PhDr. Miloš Charbuský, CSc.

Katedra veřejné správy FES

EVROPA - REGION - KULTURA



*kolokvium zahájila ředitelka ÚJHS doc. M. Lenderová
zleva: primátor Pardubic Ing. J. Střítecký, rektor doc. M. Ludwig,
ředitelka ÚJHS a za OKÚ Ing. V. Vrbová
foto: J. Mlýnek*

Ve dnech 13. a 14. dubna 2000 se v kongresovém sále rektorátu konalo kolokvium „Evropa - region - kultura“.

Pořadatel, to jest Ústav jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice, sezval všechny, jejichž zájem odpovídá takto široce zvolenému tematu, aby přednesli příspěvky týkající se evropské inspirace české kultury a naopak, různých podob kulturního transferu, regionální kultury, „svérázu“, ekonomickosociální geneze regionu atd. Možností se zde nabízelo téměř nekonečně mnoho.

Slavnostního zahájení se zúčastnil rektor Univerzity Pardubice doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., primátor města Pardubic Ing. Jiří

Střítecký, zástupkyně pardubického okresního úřadu Ing. Věra Vrbová a prorektor univerzity doc. Ing. Jiří Málek, DrSc.

Vlastní program kolokvia otevřela prof. PhDr. Jaroslava Pešková, CSc. z FF UK v Praze působivým referátem o filosofickém zázemí multikulturní komunikace, jímž položila vhodný základ pro další jednání.

Jednotlivé příspěvky byly rozděleny do bloků podle zaměření, což také mimo jiné usnadnilo diskusi, která každý blok uzavírala. Tak se mluvilo o otázce evropské identity, globalizace, regionálního rozvoje a regionální politiky, dále o různých osobnostech z dějin českých zemí a jejich zážitcích ze zahraničních cest, o vlivu hospodářství na rozvoj regionu, o kulturním vývoji v českých zemích, o názorech na českou vzdělanost, o globalizačních tendencích v jazyce ...

Čtvrtěční večer zpestřila návštěva pardubického zámku. Ředitel Východočeského muzea v Pardubicích PhDr. František Šebek seznámil zájemce s dějinami zámku a provedl je rytířskými sály s krásnými, bohužel však jen částečně dochovanými nástěnnými malbami. Následovala volná rozprava, jež patří ke každému takovému setkání a jež umožnila důkladnější rozbor otázek, na které se během dne nedostávalo času.

Kolokvium nemělo čistě regionální povahu. Nejpočetnější zastoupení sice měly Pardubice a Hradec Králové, ale přijeli i účastníci z Prahy, Českých Budějovic, Ústí nad Labem, Kutné Hory, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Opavy, Čechoameričan prof. Zdeněk Salzmanna pak dodal jednání nádech mezinárodnosti.

Pracovníci Ústavu jazyků a humanitních studií předpokládají, že dubnové kolokvium nebylo zároveň prvním a posledním. Další by se mělo uskutečnit za dva roky s předběžně stanoveným tematickým okruhem "dítě a výchova".

*PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
Oddělení humanitní věd ÚJHS*



*organizátoři kolokvia: ředitelka ÚJHS doc. PhDr. Milena Lenderová, CSc.
a PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
foto: J. Mlýnek*



*o filosofickém zázemí multikulturní komunikace hovořila
prof. PhDr. J. Pešková, CSc. z Filosofické fakulty Univerzity Karlovy
foto: J. Mlýnek*



vzácným hostem
na závěr konference
byl prof. Josef Jařab
z Univerzity
Palackého
v Olomouci
foto:
V. Wágnerová

Ústav jazyků a humanitních studií pořádal 1. Studentskou konferenci kulturních studií v angličtině na Univerzitě Pardubice



organizátorky akce z ÚJHS (vpravo autorka článku)
foto: V. Wágnerová

Dne 26. dubna 2000 se na Univerzitě Pardubice konala 1. Studentská konference kulturních studií, která byla organizována anglickým kabinetem oddělení jazyků Ústavu jazyků a humanitních studií. Cílem konference bylo nejen umožnit studentům prezentovat své velmi zajímavé projekty, které zpracovávají během druhého ročníku studia v rámci předmětu **Britská a americká studia**, ale zároveň jim poskytnout možnost získání zkušeností s akademickou prezentací vědecké práce. ÚJHS tak zareagoval na současné tendence vychovávat pedagogy - vědecké pracovníky. Studenti přednesli své referáty pro své kolegy z ÚJHS i pro studenty a pedagogy z ostatních fakult.

Po oficiálním zahájení konference vystoupili studenti v sekci *Média*, kde Jan Kohoutek prezentoval velmi zajímavou analýzu ideologie mediálního textu a Lenka Rejnková poučila i pobavila všechny přítomné svým originálním rozбором reklamy. Další sekcí byla *Literatura a kultura*, kterou zahájila Petra Žemličková zhodnocením interpretací Shakespearovy *Bouře* ve filmech režisérů Petera Greenawaye a Dereka Jarmana. Gabriela Čakányová ve své zajímavé analýze knihy Jane Austen *Emma* pro změnu zavedla přítomné více do historie, podobně jako Jana Štanclová v podrobné charakteristice zobrazení upírů v literatuře. Dopolední sezení ukončila Lenka Neuschlová tématem současnějším, jímž byla její prezentace postavení žen v afro-americkém ghettu a jeho zobrazení v dílech

Toni Morrison. Dopolední program zahajovala sekce nazvaná *Kulturní identita*, ve které vystoupil Petr Andrš se svým rozбором afro-americké hudby a jejích tradic a Michal Ulrich s velmi detailní analýzou nacionalismu, nejprve obecně a posléze konkrétně v prostředí dnešního Skotska.

Závěrem konference bylo vystoupení prof. Josefa Jařaba z Univerzity Palackého v Olomouci, který seznámil všechny přítomné s historií a tradicí kulturního pluralismu a multikulturalismu ve Spojených státech.

Lze snad jen dodat, že Studentská konference jistě byla pro většinu zúčastněných přínosnou a zajímavou akcí, která se stane, jak doufáme, základem tradice studentských konferencí v tomto oboru nejen na Univerzitě Pardubice, ale v celé České republice.

Mgr. Olga Zderadičková
Oddělení jazyků ÚJHS



prof. Jařab hovořil o multikulturalismu v USA
foto: V. Wágnerová



celodenní studentská konference ÚJHS, kde se hovořilo pouze anglicky
foto: V. Wágnerová



• kultura • kultura • kultura • kultura • kultura • kultura • kultura • kultura • kultura • kultura •

GALERIE UNIVERZITY ZVE NA 13. VÝSTAVU PRÁCE STUDENTŮ ATELIÉRU TEXTILNÍ TVORBY KATEDRY VÝTVARNÉ VÝCHOVY PEDAGOGICKÉ FAKULTY VYSOKÉ ŠKOLY PEDAGOGICKÉ V HRADCI KRÁLOVÉ

Univerzitní knihovna, Studentská 519, 13. června - 9. září 2000



otevření výstavy - (zleva): Mgr. I. Procházková, prorektor doc. J. Málek, (zprava): proděnkyně pedagogické fakulty, Ing. S. Sedláček - generální ředitel Tiba a. s.
foto: A. Komárková



prorektor
doc. J. Janda,
kurátor výstav
Mgr. Netušil
a PhDr. V. Hrubý
vedoucí katedry
výtvarné výchovy
PF VŠP

V roce 1996 vznikl v rámci katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové nový výtvarný obor Textilní tvorba. Jednoodborové studium je tříleté a končí bakalářskou zkouškou. Studenti textilního ateliéru absolvují v prvním ročníku základy malby, kresby a navrhování v rámci zadávaných textilních technik. Ateliér druhého a třetího ročníku je umístěn díky velkorysé podpoře podniku Tiba a. s. přímo v areálu



textilní továrny ve Dvoře Králové nad Labem. Výhodou pro studenty je propojení ateliéru přímo s výrobou. Obsah výuky je proto podle toho koncipován a je zaměřen na návrhářství a tisk textilních desénů oděvních a bytových textilií, které jsou realizovány v praxi. Možnost těchto realizací a přímého kontaktu studentů s výrobní praxí zabezpečuje ojedinělou možnost přípravy pro budoucí povolání v plně profesních podmínkách.

Studenti oboru textilní tvorba se představují na výstavě pracemi, které vznikaly během studia jako semestrální a klauzurní práce v časovém rozpětí dvou let.

Vazebné tapisérie na téma „Čas“ tkali studenti druhého ročníku v letním semestru r. 1999 jako klauzurní práci. Tkané miniatury na téma „Struktura“ jsou realizovány v technikách kelim, vazebná tapisérie, výšivka a textilie inspirovaná etnickými prvky jako semestrální práce druhého ročníku v zimním semestru r. 1999. Velkoplošné autorské tisky na téma „Autoportrét“ realizovali studenti druhého ročníku jako semestrální práci v letním semestru r. 2000.

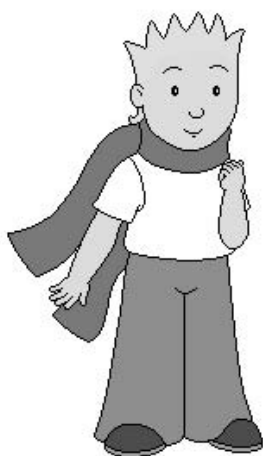
Zuzana Hromadová

Výstavu zahájil v pondělí 12. června 2000 v 17 hodin úvodním slovem PhDr. Vladimír Hrubý, vedoucí katedry výtvarné výchovy PF VŠP v Hradci Králové.

Výstava je otevřena denně - pondělí až pátek od 8 do 18 hodin, v sobotu od 8 do 12 hodin, v neděli je zavřena. V období prázdnin v Univerzitní knihovně od 15. 7. do 15. 8. 2000 nebude výstava přístupná.

(vw)

Der Kleine Prinz



Malý princ v aule pardubické univerzity

„Prosím ... nakresli mi beránka ...“ uslyšel Antoine de Saint-Exupéry před šedesáti lety na Sahaře při nouzovém přistání se svým letadlem z úst malého prince z daleké planety, již opustil, když zapochyboval o lásce květiny, kterou miloval.

A těmito slovy se začal odvíjet podivuhodný příběh autora, od jehož narození uplyne v letošním roce přesně 100 let, příběh, který oslovuje čtenáře již přes půl století.

3. května 2000 si početné publikum v aule pardubické univerzity mohlo tuto nesmrtelnou moderní pohádku připomenout v jevištním zpracování v německém jazyce v podání divadelní skupiny studentů Ústavu jazyků a humanitních studií, vedených lektorkou Birke Stahl.

Diváci tak mohli sledovat příběh malého prince a jeho cesty na různé planety obývané podivnými dospělými bytostmi, které jsou tak ukrutně panovačné, domýšlivé, zaměstnané, racionální a nebo opilé, že zapomínají na tak důležité „dětské“ hodnoty, jako je láska, přátelství a radost.

Jevištní zpracování Malého prince nabídlo hercům množství typově výrazných postav a studenti jim propůjčili takovou osobitou nezaměnitelnost, že je uchvácené publikum odměnilo častým potleskem i během představení. Zejména zralý výkon Martina Dzingela v roli pilota, dětsky naivní postava malého prince Petra Mlejnkla,

krásná a pyšná růže Kateřiny Čechové, panovačný král Lenky Jiráskové, skateboardový domýšlivce Davida Novotného, obchodník-workoholik Marie Ruprechtové, akademický zeměpisec Jany Štěpánové, krásná a svůdná liška Lucie Hejné, prodavač pilulek Mirka Valy a zejména životní role opilce Jana Bartoše představovaly volný sled bravurních hereckých kreací, doplněných zajímavou scénou, pečlivě naaranžovaným osvětlením a působivou scénickou hudbou.

Příjemnou atmosféru představení, laskavý humor a téměř hmatatelný souzvuk mezi herci a publikem ještě umocnily drobné technické nedostatky (neostrá projekce zpětného projektoru, had si bere nenápadně mikrofon sám ...), které ovšem laskaví diváci chápali jako oživující součást představení.

Při dlouhém závěrečném potlesku se tak mohli všichni zamyslet nad aktuálností poselství autora, kam až zahnal mnoho člověka současná moderní civilizace a jak je důležité přijmout odpovědnost za to, co člověk k sobě připoutal. A snad jenom členové hereckého souboru si v tu chvíli uvědomili, že tak jako v závěru představení odešel malý princ na svoji malou planetku zpět ke své květině, opustí pravděpodobně vedoucí souboru Univerzitu Pardubice a zanechá za sebou jenom tuto vzpomínku ... „a přijde-li náhodou tudy, nespěchejte, prosím. Postůjte chvíli přímo pod hvězdou! A přijde-li k vám pak dítě a bude se smát, bude-li mít zlaté vlásky a nebude odpovídat, když se ho budete ptát, snadno uhadnete, kdo to je. Buďte tedy hodní a nenechte mě smutného: rychle mi napište, že se vrátil ...“

PhDr. Jan Čapek
Oddělení jazyků ÚJHS

EXUPÉRYMU K NAROZENINÁM

Kdo jednou ochutná vůni jeviště, zamiluje se nadosmrti. A to se pravděpodobně již stalo divadelní skupině Oddělení jazyků ÚJHS Univerzity Pardubice. Po prvních sympatických pokusech na divadelních prknech sáhli členové souboru po náročném díle světové literatury - filosofické pohádce Malý princ Antoina de Saint-Exupéryho, autora, jenž se narodil právě před sto lety. Na působivosti představení se nepochybně výrazně podílela vedoucí a režisérka souboru - sponzátní a charismatická osobnost - Birke Stahl.

Studentské představení plní hned několik funkcí najednou. Seznamuje s principy práce s tvořivou dramatikou, vytváří schopnost myslet, jednat a prožívat v cizím jazyce, dále podporuje dovednost analýzy a syntézy obsahu a idejí zvolené literární předlohy a konečně je diváckým a posluchačským přínosem pro české publikum.

Neboť ten, kdo přišel 3. května 2000 do nové univerzitní auly, byl již při vstupu zasažen silnou atmosférou chystaného představení. V posledních paprscích zapadajících

U
v Pardubicích 29. května 2000

Vážený pane rektore,
příležitostně ocením význam
činnosti divadelní skupiny při ÚJHS a děkuji i Vám,
že pro tyto aktivity vytráříte peníze' podmiňky.

Mgr. Jan Kocourek
místostarosta kulturní komise
magistrátu města Pardubice

P.S. Vyššími i podruar od manžela Miloslava
Kučery, poslance Parlamentu ČR.



slunce jsme vnímali jednoduchou scénou, založenou na symbolech - siluetu letadla a hvězdnou oblohu. Po nezbytném prologu došlo k osudovému setkání hlavních postav - pilota (Dzingel) a prince (Mlejnek).

Martin Dzingel v roli pilota podal nejvýraznější a lidsky nejzralejší výkon zejména svou přesvědčivostí a vnitřním prožitkem. Do role Malého prince byl překvapivě obsazen vitální a robustní Petr Mlejnek, který byl pravým opakem tradičního subtilního lyrika. Další postavy obyvatel jednotlivých navštívených planet byly ztvárněny v mírné nadsázce, z níž stylově vybočoval pouze naturalisticko exhibiční výkon pijana.

V této části se bohužel projevila technická omezení při přestavbách scény, která retardovala spád představení. (Přestávky byly totiž často delší, než jednotlivé výstupy). Tomu by se dalo snadno pomoci buď simultánním řešením scény, nebo omezením počtu nutných rekvizit pro jednotlivé situace.

Scénická hudba, práce se světly i citáty na projekci podpořily působivost představení. Zajímavé bylo pohybové a zvukové ztvárnění hada, půvabné a přitažlivé představitelce lišky s neodolatelnou rekvizitou opeřence zřejmě menší herecká zkušenost zabránila přednést autorovo poselství v hlubším a vřelejším tónu. Přirozený

a svěží výkon jsme viděli u představitelky růže a prodavače pilulek proti řízní.

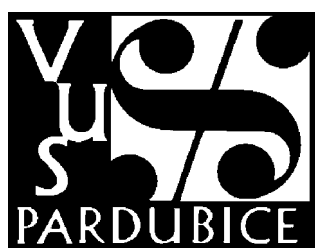
K vrcholům inscenace pak rozhodně patřila scéna ze zahrady růží a nalezení studny.

Soubor předkládá divákům Malého prince především jako hru o lidech, kteří jsou tak zaneprázdnění, že nemají čas na důležité věci jako je radost, láska a přátelství. Není podstatné, že mladí herci mají různou hereckou zkušenost, poučenost i míru talentu, podstatné je, že všichni hrají s chutí a že jsou podle všeho dobrá parta i mimo scénu. Téma dětského pohledu na svět, hledání kontaktů a trvalých citových hodnot - „správně vidíme jen srdcem“ -, už zřejmě zůstane nejen protagonistům příběhu, ale i vnímavým divákům jako cenná deviza do života k pochopení sebe sama.

Díky a „zlomte vaz“ !



Mgr. Anna Kučerová



1950 – 2000

Vysokoškolský umělecký soubor slavil padesátku

13. května se v odpoledních hodinách sešli v univerzitní aule všichni příznivci sborového akademického zpěvu, který na vysoké škole a spolu s ní slaví letos rovněž svoji padesátiletou historii.

Komponovaný pořad s názvem „Vzpomínání se zpíváním“ potěšil všechny, kdo - ať již jako bývalí, či současní zpěváci „VUSáci“ či podporovatelé, příznivci a obdivovatelé - se sešli v horkém sobotním odpolední, kde jinde lépe než v nové univerzitní aule jako stvořené pro pěveckou sešlost. Nápadité komorní „domácí“ prostředí, vytvořené na pódiu pro popovídání s hosty souboru nejvěrnějšími, krásné květinové dary a hlavně přátelská atmosféra doprovázela



13. květen - nejdůležitější osobnosti současného souboru: Alena Mejstříková a dirigent Jiří Kožnar
foto: V. Wágnerová



z oslav 13. 5. - nechyběly dudy s dudákem, jež doprovázely VUS na festival do Argentiny
foto: V. Wágnerová

pěvecké třešničky na dortu oslavencově - padesátiletého Vysokoškolského uměleckého souboru. Nechybělo čtení, povídání a promítání z bohaté kroniky VUSu, jež nás přenesla od let padesátých až do konce let devadesátých. Od prvních souborových krůčků pod taktovkou Vlastislava Nováka až po současnost a umělecké vedení dirigentem Jiřím Kožnarem. Podařilo se sehnat a ukázat i kostýmy, v nichž v jednotlivých obdobích sbor vystupoval, od budovatelských, svazáckých košil přes „zvonáče“ až k nedávno odloženým „barevným sametkám“. Na obří dort také došlo.

Radost ze setkání pokračovala i ve večerních hodinách při společenském večeru s tancem v Kulturním domě Paramo na Dukle.

Za neformálním setkáním s nápaditým scénářem se skrývá jistě velice náročná organizační práce celého týmu nadšených manažerů současného souboru.



z májového koncertu 26. 5.
- společné provedení skladby (nahore) i samostatné vystoupení
hostujícího Lycoming College Choir (vpravo) byly nevšedními
uměleckými zážitky večera
foto: poskytl VUS

Odměnou organizátorům byla bezesporu spokojenost všech ze setkání se sebou navzájem se vzpomínáním i zpíváním, jež jsou v tomto hektickém čase tak vzácná.

Podruhé, více oficiálně pak Vysokoškolský umělecký soubor oslavil svoji padesátku **Májovým koncertem** v pátek 26. května, opět v univerzitní aule. Soubor připravil svým divákům další vysoce umělecký zážitek v podobě profesionálního představení výběru skladeb ze svého repertoáru. Druhá polovina koncertu pak patřila vzácnému hostu - americkému sboru Lycoming College Choir z Williamsportu z Pennsylvanie, který patří k dlouholetým partnerům Vysokoškolského uměleckého souboru v Pardubicích a který nadchl posluchače nejen provedením svých skladeb, ale i nápaditou choreografií. Společně provedené skladby podtrhly nejen „porozumění“ mezi hlasy obou souborů, ale harmonické a přátelské splynutí a porozumění lidských duší, osudů a národů.

(vw)



.....pozvánka na IFAS 2000.....

Zanedlouho, již **ve středu 28. června**, budeme mít možnost po dvou letech znovu uvidět a uslyšet na Pernštýnském náměstí ve 20 hod. zahraniční sbory, které se tu poprvé sejdou při večerním nokturnu, které je první akcí letošního - již šestnáctého ročníku **Mezinárodního festivalu akademických sborů IFAS**. Očekáváme návštěvu **slovenských, ruských, estonských, jugoslávských sborů**, ale i sboru z **Venezuely, Filipín** a na pátečním koncertu by se jako host měl představit i sbor z **Keni**.

Kromě velkých festivalových koncertů v Domě hudby ve **čtvrtek 29. 6., pátek 30. 6. a sobotu 1. 7.** budou sbory každý den koncertovat na pardubickém zámku a uskuteční i festivalové koncerty v České Skalici, Třebchovicích, Lázních Bohdaneč a v Praze.

V sobotu vypukne v 15 hod. na stadionu na Olšinkách i soutěž sborových týmů v netradičních disciplínách, tzv. **IFASIÁDA**, a sobotní večer bude zakončen plesem.

Soutěže ve všech třech kategoriích (smíšených, komorních smíšených a ženských) se tentokrát budou odehrávat v univerzitní aule v Polabinách. Vzhledem k tomu, že náš VUS Pardubice bude také soutěžit, a to hned v obou smíšených kategoriích,

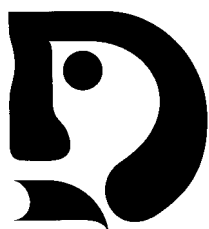
očekáváme, že nás všichni přijmete podpořit a že si tak s vaší pomocí vybojujeme právo zpívat na **koncertu vítězů** v neděli 2. 7. v 10 hod.

Na všechny akce IFAS 2000 od 28. 6 do 2. 7. 2000 Vás srdečně zveme.

Vstupenky za 40 Kč budou v prodeji před koncerty, nebo je možnost zakoupit permanentní vstupenku za 100 Kč, která opravňuje ke vstupu na všechny akce IFAS. Tato vstupenka bude k dostání u p. Dusilové, tel. 603 70 47.

Ing. Alena Mejšťáková
předsedkyně VUS





Nabídka Východočeského divadla Pardubice

Zvýhodněné předplatné studentům Univerzity Pardubice

Vážení studenti, jelikož od 1. září 2000 dochází ke zrušení studentských slev na vstupenky do VČD, přicházíme s nabídkou vytvoření samostatné předplatitelské skupiny vysokoškoláků, která Vám poskytne možnost pravidelného navštěvování našich představení i dalších kulturních akcí VČD za velmi výhodných finančních podmínek.

Srovnáte-li ceny, které musíte zaplatit za kino, je naše nabídka mnohonásobně nižší. Pokud se rozhodnete pro nejvýhodnější formu, což je celosezónní předplatné, zaplatíte za 8 představení špičkového uměleckého souboru pouhých 360 Kč (45 Kč za jedno představení). Získáte tak i mnoho dalších výhod a slev například na mimořádná dovozová představení. Předplatitelská vstupenka je přenosná, a pokud se nemůžete zúčastnit představení v daném termínu, bude Vám umožněno je zhlédnout v náhradním termínu.

Věříme, že Vás naše nabídka oslovila a těšíme se na kontakt s Vámi.

Východočeské divadlo

Nabídka titulů VČD na sezonu 2000/2001

Městské divadlo

H. Ibsen: Nápadníci trůnu

... svár mezi dvěma adepty na královskou korunu

H. Ch. Andersen: Kouzelné střevíčky

... muzikálová pohádka pro celou rodinu s hudbou
P. Ulrycha

A. P. Čechov: Tři sestry

... slavná tragikomedie s otázkou: proč a jak žít

W. Russel: Pokrevní bratři

... čerstvá novinka světové muzikálové tvorby

C. Magnier: Věno slečny Laury

... bláznivá komedie ze života malíře aktů

F. Werfel: Jeremiáš

... dramaturgie románu s věčným biblickým tématem

J. Vrchlický: Noc na Karlštejně

... oblíbený muzikál o nejslavnějším českém panovníkovi

Hronovická scéna

A. R. Gurney: Sylvie

... romantická komedie s atraktivní titulní hrdinkou

R. Kalinoski: Měsíční běh

... milostný příběh lidí, kteří byli vytrženi z vlastního životního kontextu

Zámecká scéna

J. Dvořák: Kocour v botách

... pohádka pro nejmenší

• studenti • studenti • studenti • studenti • studenti • studenti • studenti • studenti • studenti •

Majáles 2000

Vysokoškolský Majáles 2000 letos dvoudenní 5. a 6. května

Studentský MAJÁLES se koná na vysoké škole v Pardubicích nepřetržitě již dvacet let. Je spojen převážně s tradicí velkých koncertů hudebních a divadelních skupin pod širým nebem v areálu vysokoškolských kolejí univerzity v Pardubicích Polabinách.

Letošní Majáles byl pořádán studentským B-klubem a Studentskou radou pod záštitou vedení Univerzity Pardubice a Magistrátu města Pardubic. Byl součástí oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích. To byl i jeden z dobrých důvodů, aby letošní Majáles byl dvoudenní.

V **pátek 5. května** se v areálu kolejí Univerzity Pardubice od 15 do 22 hodin konala **první část koncertu**, který zahájila kapela *Kurt Cobain Revival*, po které následoval *Volant*, *Priessnitz*, *Znouzectnost* a *Děda Mládek Illegal Band*. Páteční večer a noc pak pokračoval po 22. hodině v Rockovém klubu *Žlutý Pes*.

Letos, již podruhé, se část studentského Majálesu přesunula rovněž do centra města. V **sobotu 6. května** začal program v **9:30 hodin na Pernštýnském náměstí**, kde tentokrát královna Majálesu převzala od náměstka primátora Jiřího Razskazova a rektora univerzity doc. Miroslava Ludwiga dočasnou vládu nad městem a univerzitou. V bohatém kulturním programu vystoupily na počest nově zvolené kráľky a její družiny mažoretky ze ZŠ Staňkova a Závodu míru, pardubická taneční skupina RYENGLE a poprvé se prezentovala na veřejnosti divadelní skupina (a)MAŤÁK. Několika vystoupeními přispělo i romské středisko. Po skončení programu po 13. ho-

dině se majálesový průvod odebral přes město do areálu vysokoškolských kolejí v Polabinách, kde májová veselice pokračovala. Po celé sobotní odpoledne až do večerních hodin probíhala v areálu kolejí **další část koncertu**, který začal již v poledne vystoupením kapely *V.P.R.* Následovaly skupiny *Mimostojící*, *Garage*, *Sahula a synové výčepu*, *Vanessa*, *Volnost*, *NVÚ*, *Ready Kirken* a *J.A.R.* V rockovém klubu *Žlutý Pes* koncertovala od 22. hodiny *Vypsaná fixa*. Po ní bavil majálesové vytrvalce DJ Václav.

Další zajímavou akcí majálesové soboty, organizované za podpory Depa kolejových vozidel v České Třebové a Dopravní fakulty Jana Pernera, byla **jízda historického parního vlaku**. Studenti a zaměstnanci univerzity, hosté a další zájemci z řad veřejnosti měli možnost absolvovat jízdu historické soupravy s parní lokomotivou typu 464, čtyřmi vagóny typu "Ce", "Bai" a "Be" a Dubčevým salonním vozem. Historický vlak vyjel v sobotu 6. května v 9:25 hod. z České Třebové, **mezi 11. a 14. hodinou bylo možné celou soupravu si prohlédnout na pardubickém nádraží**. Ve 14:15 hod. vlak pokračoval v jízdě do Hradce Králové, kde stál připraven k prohlídce mezi 14:45 a 16:30, kdy se vydal na cestu zpět do Pardubic a České Třebové.

Počasí studentskému a univerzitnímu Majálesu více než přálo, a tak si jej ti, kdo přišli pobýt a pobavit se, jistě užili náramně a ke spokojenosti.

(vv)



*Majáles začal v sobotu na
Pernštýnském náměstí - vlády nad
městem
a univerzitou se ujala královna se
svou družinou*



*vládu nad městem
a klíč
od jeho bran
s důvěrou předal
královně Majálesu
náměstek primátora
Jiří Razskazov*



*královna Majálesu
ve svém krátkém
inauguračním
projevu přislíbila,
že vládnutí zvládne
a zvládla ...*



poté se na náměstí k potěše oka královny, její družiny i „poddaných“ konala bohatá zábava a programové veselí



mažoretky



country taneční skupina Ryengle



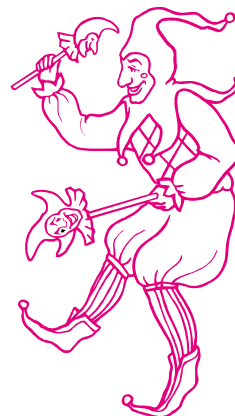
tancem přispělo i romské středisko



*osvědčená
Lucie Šafránková
dávala ve známost
majálesové události*



*královnina družina spokojená
a připravená k cestě kočárem do „královského majálesového doupěte“
na kolejích*



*průvod s kočárem překračuje vody Labe, aby pokračoval
v majálesovém veselí v areálu kolejí*



*královnina družina v plné parádě
(původci studentské zábavy v centru města)*

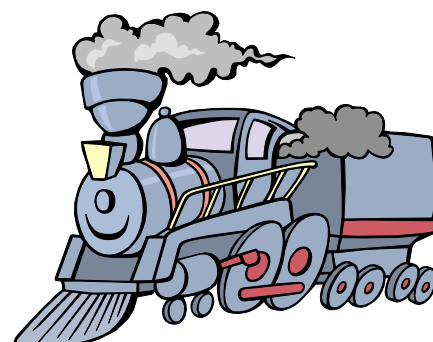
Historický vlak v Pardubicích!!!



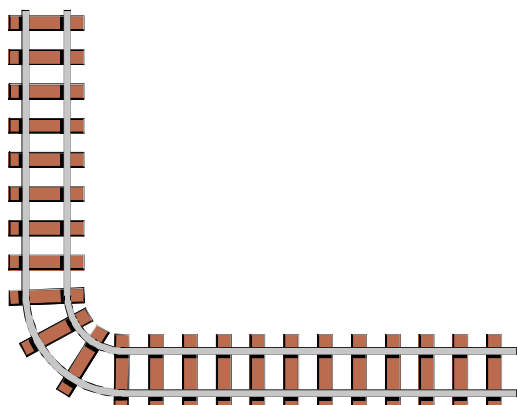
po příjezdu do Pardubic musela parní lokomotiva doplnit vodu, aby byl majálesový historický vlak připraven k další cestě



Dubčekův salonní vůz byl součástí historické soupravy a dobrá nálada a vzorné služby nechyběly
zleva - rektor, prorektor „vrchní velitel“ lokomotivy, starosta Polabin, děkan DFJP



historický Dubčekův vagon poctil svojí návštěvou i náměstek primátora Pardubic pan Razskazov (uprostřed)





rektorovi doc. Ludwigovi evidentně chutná chleba se sádlem ...



prorektorovi doc. Jandovi a přednostovi OKÚ Ing. Rabasovi zase v horkém odpoledni přišlo vhod „pivko“



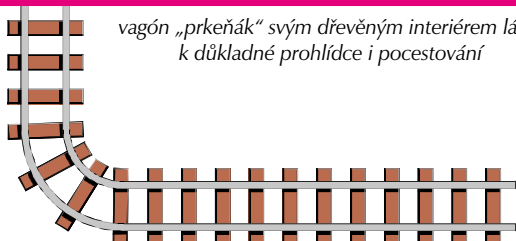
v jídelním voze byl přistřižen jeden z hlavních původců historické jízdy Ing. Slezák z DEPA kolejových vozidel v České Třebové (uprostřed v bílé košili)



vagón „prkeňák“ svým dřevěným interiérem lákal k důkladné prohlídce i pocestování



a jedeme dál ...



• sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport • sport •

ZIMA A JARO VE VÝSLEDKÁCH SPORTOVců UNIVERZITY PARDUBICE

Letošní zima se opravdu vyznamenala! Přinesla jak amatérům, tak profesionálům, prostě všem sportovním nadšencům báječné klimatické podmínky. Beze zbytku toho využili i studenti naší univerzity, zvláště ti, kteří jsou našimi „jedničkami“. Reprezentovali skvěle „svou“ univerzitu, naše sportem žijící město Pardubice a celou Českou republiku.

Kolem nás žhne téměř tropické slunce, pole a pláně se zelenají, ale ještě poměrně nedávno se paprsky odrážely dvojnásob. Až do začátku dubna jsme totiž mohli vyjet do hor a vnímat jejich odraz od bílých krystalů sněhu. Ta letošní zima se opravdu vydařila

ZIMNÍ SPORTY:

Zde je opravdu naší univerzity co závidět. Vždyť „v jejich barvách“ jezdí na světových tratích výborná Alena Housová (FES) ve skibobech a Martin Forman (DFJP) ve sjezdovém lyžování. Pro ilustraci uvádíme některé jejich **největší úspěchy z letošní zimy**.

Martin FORMAN - 22. 1. 2000 - 1. místo - Mezinárodní závody FIS - Jizerský pohár
- 1. 4. 2000 - 1. místo Mistrovství MSL
- 3. - 4. 4. 2000 - 2x 1. místo - Pohár Moravy

Alena HOUSOVÁ - 1. místo Světový pohár v Nauders
- 1. místo Světový pohár v Klingenthalu
Celková vítězka Světového poháru 2000

Katedra tělovýchovy a sportu UPa nespolehá jen na jednotlivce či na individuální sporty, ale dlouhodobě připravuje i soutěže v tradičních kolektivních sportech. Například 1. března 2000 byla KTS pořadatelem **Oblastního přeboru vysokých škol v basketbale**.

A zde jsou výsledky:

1. VŠ pedagogická Hradec Králové
2. Technická univerzita Liberec
3. Univerzita Pardubice
4. Farmaceutická fakulta Hradec Králové

Opět pro ilustraci několik výsledků:

UPa	:	VŠP Hradec Králové	40:42
TU Liberec	:	FaF Hradec Králové	77:24
VŠP Hr. Králové	:	TU Liberec	79:71
UPa	:	FaF Hr. Králové	83:43

Na akademickém mistrovství postupuje VŠ pedagogická Hradec Králové. Naším studentům unikl postup o pověstný „chloupek“, kterým tentokrát byla těsná prohra s VŠ pedagogickou Hradec Králové o 2 body.

Krása pohybu sladěného s hudbou vynikla při zajímavé akci aerobiku **ADIDAS AEROBIC TOUR 2000**. Potěšení a pastvu pro oči diváků přinesly naše studentky zvyklé cvičit pod vedením výborných cvičitelek na univerzitě přesně a bezchybně. Přesvědčily o tom i tři profesionály V. Valoucha, D. Holzera, a J. Strakoše, kteří celou akci vedli. Také 15. dubna 2000, kdy u nás proběhl **Oblastní přebor ve skupinovém aerobiku**, se vše povedlo a nic nepokazilo dojem ze sportovního dění na naší univerzitě.

V dalším sportovním odvětví potvrdili studenti zase zcela jiné fyzické předpoklady. Dne 6. dubna 2000 se zúčastnili naši studenti **Oblastního přeboru vysokých škol v orientačním běhu**. Zde přinášíme několik pěkných výsledků našich reprezentantů:

Kat. D 20	-	2. místo	Lenka BLECHOVÁ
Kat. D 21	-	2. místo	Jana CHMELÍKOVÁ
		6. místo	Eva KAŠPAROVÁ
Kat. H 21	-	3. místo	Jiří NOŽIČKA

Mnohem méně prezentovaným sportem je **badminton**. Přesto celkem slušný ohlas zaznamenal dne 16. dubna 2000 veřejný turnaj pro neregistrované. Také badminton nachází mezi našimi studenty mnoho zájemců.

Mgr. Jaroslav Friedrich
vedoucí Katedry tělovýchovy a sportu UPa

STANDARTA REKTORA UNIVERZITY PARDUBICE - PRUSEK DOMINUJE!

Soutěže letošního, již 42. ročníku Standarty rektora Univerzity Pardubice, přilákaly opět více studentů než v předchozích ročnících. Lité boje lákají na všechna sportoviště univerzity již několik let nevídaný počet diváků při finálových kláních. Obzvláště ve florbalu a nohejbalu docházelo často k infarktovým situacím. Hráči i diváci prožívali stavy napětí a hrůzy. Rozhodčí byli často ústředními postavami rozhodujících utkání. Zapeklité situace vrcholných momentů utkání jim daly „zabrat“, ale nakonec svým nekompromisním postojem sklidili obdiv a uznání všech. Nejdramatičtější soutěž proběhla ve **florbalu**, kde ve finálovém utkání se ani v prodloužení nerozhodlo. Vítězové - doktoranti FChT - projevili nakonec železné nervy a nezdolnou vůli po vítězství. Také štěstí při nich stálo. O zájmu o tuto soutěž mezi studenty svědčí účast šestnácti družstev. V soutěži bylo celkem odehráno 56 utkání. Tady jsou konečné výsledky započítávané do Standarty rektora:

1. Doktoranti FChT (Prusek, Kvapil, Svoboda, Bína, Janovský)
2. DFJP
3. - 4. FChT II. - DFJP II.

Také soutěž v **nohejbalu** dvojic měla zvláštní náboj. Zúčastnili se jí mimo jiné učitelé KTS. Ač profesionálové, přesto se jim nepodařilo v turnaji zvítězit. Kdo porazil učitele KTS?

Kdo jiný než Prusek a spol. - tedy vlastně Jiří Nožička, oba z FChT.

Celkové pořadí nohejbalu:

1. FChT
2. Učitelé KTS
3. FES
4. FES II.

Malá kopaná má na UPa mezi studenty také mnoho příznivců. Sotva v dubnu skončil dlouhodobý turnaj v hale, okamžitě začal další na venkovních sportovištích. Halový turnaj též nepostrádal napětí téměř ligových bojů.

Zde jsou výsledky halového turnaje v malé kopané:

1. FES I.
2. FES II.
3. - 4. DFJP - FES III.

Také **soutěž v badmintonu** - čtyřhry vzbudily velkou pozornost mezi sportovními studenty. Pro ty z vás, kteří jste badminton nikdy nehráli doopravdy a „na body přes síť“, tedy do tajů tohoto krásného sportu nezasvěcené, se badminton může jevit jako rekreační pinkání do opeřeného košíčku. Snad každý si jej v této podobě v mládí vyzkoušel.



Z takovéhle zkušenosti vás však opeřený "nesmysl" vyvede po prvních pěti minutách hry v tělocvičně a podle pravidel. V této hře rozhodují o úspěchu kromě jiného rychlé nohy, postřeh, ale také například vytrvalost a trpělivost.

Pokud nevěříte, že se můžete u badmintonu pořádně zapotit, přijďte si tuto krásnou hru vyzkoušet do naší tělocvičny.

18. dubna 2000 si to o body do "Standarty rektora" rozdaly dvojice, které zdaleka nejsou začátečníky. Podle toho také vypadaly lité boje o univerzitní vavříny. Vítězem se stala dvojice studentů Kvapil, Wajda – reprezentanti FES. Dále uvádíme kompletní výsledky tohoto turnaje:

1. Kvapil, Wajda – FES
2. Ing. Prusek, Ing. Prusková – doktoranti FChT (jak jinak - opět Ondra Prusek)
3. Ing. Lochař, Čekalová – doktoranti FChT
4. Moravec, Vojtek – DFJP
5. Ing. Bína, Volná – FChT
6. Hejda, Kubát – DFJP

Těmito výsledky sportování nekončí, těšíme se na vás ostřílené borce univerzitního sportu i na vás, kteří teprve váháte.

*Mgr. Jaroslav Friedrich
vedoucí katedry tělovýchovy a sportu*

AKADEMICKÉ MISTROVSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V PLAVÁNÍ

Fakulta managementu a ekonomiky VUT ve Zlíně uspořádala ve dnech 20. – 21. 4. 2000 Akademické mistrovství České republiky v plavání. Zúčastnilo se ho 31 vysokých škol, mezi nimi i Univerzita Pardubice.

Naši studenti získali velmi pěkná umístění. Nejúspěšnějším naším závodníkem byl Bohumír Šraut, který se umístil jako první na 100 m motýlek – muži a stejné umístění získal i v závodě na 50 m. Na 100 m prsa – muži získal vítězství Jakub Minář a Jiří Větrovský byl sedmý.

Z těchto skvělých výsledků našich plavců můžeme mít skutečně radost, ale za povšimnutí stojí i umístění našich závodníků

- 100 m volný způsob – 7. Šraut, 8. Minář;
- 50 m prsa – 4. Minář, 6. Větrovský;

- 50 m volný způsob – 5. Šraut;
- 100 m prsa – 7. Větrovský;
- 400 m volný způsob – 7. Lucbauer;
- 50 m motýlek – 10. Lucbauer;
- 200 m polohový závod – 4. Větrovský.

Také ve štafetových závodech nedopadli naši chlapci špatně. V polohovém závodě na 4 x 50 m vybojovali 5. místo (Větrovský, Minář, Šraut, Lucbauer) a v závodě na 4 x 50 m volný způsob získali místo 7.

KTS uvedeným studentům za vzornou reprezentaci školy děkuje a přeje jim mnoho dalších a ještě lepších úspěchů.

*Mgr. Marcella Marboe-Hrabincová
katedra tělovýchovy a sportu*

• životní jubilea • životní jubilea • životní jubilea • životní jubilea • životní jubilea •

Životní jubilea

V měsíci červenci 2000 slaví:

Pětapadesátiny:

PhDr. Josef Duplinský, CSc. - 19. 7.

Katedra veřejné správy FES

Jaroslava Kudynová - 28. 7.

Katedra řízení procesů a výpočetní techniky FChT

Šedesátiny:

Ing. Květoslava Kořínková, CSc. - 10. 7.

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky DFJP

RNDr. Milada Černá - 21. 7.

Katedra matematiky FES

Vlastimil Tomiška - 31. 7.

Univerzitní dílny

Pětašedesátiny:

doc. Ing. Radim Roudný, CSc. - 11. 7.

Katedra managementu FES

Sedmdesátiny:

prof. Ing. Jaroslav Churáček, CSc. - 15. 7.

Katedra analytické chemie FChT

Ing. Emil Kvítek, CSc. - 26. 7.

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě DFJP

Ing. Vladimír Voráček - 26. 7.

Katedra veřejné správy FES

V měsíci srpnu 2000 slaví:

Padesátiny:

Ivana Tlustá - 27. 8.

Ústav polymerních materiálů FChT

Pětapadesátiny:

Ludmila Herynková - 20. 8.

Ekonomický odbor rektorátu

František Beneš - 22. 8.

Katedra dopravních prostředků DFJP

Ing. Ilona Obršálová, CSc. - 27. 8.

Katedra veřejné správy FES

Šedesátiny:

Jiří Mládek - 31. 8.

Správa budov, Technologický pavilon Doubravice

V měsíci září 2000 slaví:

Padesátiny:

Ing. Zdeněk Šustr - 6. 9.

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě DFJP

Josef Tihlařík - 16. 9.

Univerzitní dílny

Pětapadesátiny:

František Lingr - 12. 9.

Univerzitní dílny

Šedesátiny:

Drahomíra Chlebná - 15. 9.

Správa kolejí a menzy

Ludmila Polášková - 16. 9.

Správa kolejí a menzy

Hana Havlíková - 17. 9.

Správa kolejí a menzy

Pětašedesátiny:

doc. Ing. Emil Gemza, CSc. - 28. 9.

Katedra řízení procesů a výpočetní techniky FCHT

Sedmdesátiny:

Zdenka Bažantová - 22. 9.

Správa budov, náměstí Čs. legií

Osem bychom rádi popřáli do dalších let hodně zdraví, sil a čerstvé energie, jakož i optimizmus k dosažení úspěchů pracovních i osobním životě.

K sedmdesátinám prof. Ing. Jaroslava Churáčka, DrSc.

Neuvěřitelná zpráva pro každého, kdo profesora Churáčka potká. V červenci oslaví "sedmdesátku", ač se tomu jeho tělo i duch úspěšně brání. Vždyť každou zimu jezdí lyžovat na alpské sjezdovky a jeho manažerské schopnosti by mu mohl závidět leckterý z jeho mladších kolegů. Data ovšem potvrzují, že prof. Ing. Jaroslav Churáček, doktor chemických věd a člen Učené společnosti České republiky, se narodil 15. července 1930 v Novém Bydžově. Tam prožil dětství a vychodil obecnou a měšťanskou školu a poté Státní vyšší průmyslovou školu chemickou v Liberci. V roce 1952 byl přijat ke studiu na nově založené Vysoké škole chemické v Pardubicích, kde se rozhodl pro specializované studium analytické chemie a pod vedením prof. Jurečka vypracoval a v r. 1957 obhájil diplomovou práci z oboru analýza organických látek.

Když ho koncem roku 1959 prof. Jureček pověřil přípravou samostatného předmětu předeběžně nazvaného *Analýza směsí organických látek*, začal tuto problematiku v r. 1960 přednášet pod názvem *Chromatografie*. Pardubická VŠCHT tak byla vůbec první vysokou školou v republice, kde byly zahájeny samostatné přednášky z tohoto velmi významného oboru. O několik let později (1966) napsal také první u nás vydaná skripta o chromatografických metodách. To už měl za sebou dvě významné etapy, když v r. 1963 obhájil kandidátskou disertační práci, v r. 1966 habilitační práci. Obě představovaly významný příspěvek k chromatografické separaci mastných kyselin. V r. 1975 obhájil doktorskou disertační práci, v níž se zaměřil především na nové derivatizační techniky, které umožňovaly detegovat stopová množství některých kontaminantů životního prostředí.

Začátkem sedmdesátých let nastartoval novou kapitolu, když s čerstvým absolventem katedry, který na ní zůstal v rámci studijního pobytu, se začal (opět jako jeden z prvních v republice) zabývat vysokouúčinnou kapalinovou chromatografií (tím mladíkem nebyl nikdo jiný než současný prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc., který se vypracoval v jednoho z předních specialistů světové pověsti v tomto oboru). S ním začínal na problematice gradientové chromatografie, s ním uveřejnil desítky prací v odborném tisku, s ním napsal i první česky psanou knihu o HPLC. V r. 1971 byl ustanoven vedoucím katedry analytické chemie a v r. 1981 jmenován vysokoškolským profesorem. Jak postupně získávalo na významu jeho postavení na katedře, obklopoval se spřízněnými kolegy a mladšími odchovanci, z nichž postupně vyrostl velice ambiciózní a produktivní tým. S předstihem rozpoznával cesty dalšího vývoje. I ve skromných podmínkách dokázal vybudovat kvalitní zázemí, vytvořil podmínky pro práci a potom nechal pracovat. Nelpěl na detailech v postupu, důraz kladl na preciznost ve výsledcích. Dokázal být velkorysý, když bylo třeba. Nebál se přenést odpovědnost a trpělivě pomáhal hledat nejlepší varianty řešení. Prof. Churáček je autorem či spoluauto-

rem 173 původních prací a 16 monografií, zaměřených na organickou analýzu a chromatografii. Většina původních prací byla uveřejněna v mezinárodních časopisech, téměř polovina monografií vydána v zahraničních nakladatelstvích. Přednášel na řadě mezinárodních symposií i na domácích odborných setkáních. A má nepopíratelně velkou zásluhu na tom, že pardubická chromatografická škola má dnes velmi dobré jméno doma i v zahraničí.

Po listopadu 1989 - právě v době, kdy jich bylo nejvíce třeba - vyplavaly na povrch jeho manažerské schopnosti. Svoji práci zaměřil do grantové problematiky a podařilo se mu získat nezanedbatelné finanční prostředky, do dnešního dne to bylo neuvěřitelných téměř 41 milionů Kč. Tyto prostředky umožnily vybudovat analytická pracoviště na fakultě instrumentací srovnatelnou s vyspělými zeměmi. Pracoval v akademickém senátu a v Radě vysokých škol. Od r. 1993 se angažuje i v grantových agenturách (GA Akademie věd, později i GA ČR). V letech 1994-97 zastával funkci prorektora Univerzity Pardubice. Od roku 1998 zastává funkci předsedy Podborové komise pro chemické obory, od r. 1997 je členem Oborové komise přírodních věd. Je členem Akreditační komise pro přírodovědné obory a podařilo se mu v této souvislosti akreditovat nové studijní obory, které sám k akreditaci navrhl, a to jak "Analýzu potravin", tak i "Analýzu biologických materiálů".

Další kontrolní a hodnotitelskou činností se zabýval jako člen Akademického hodnotitelského grémia a počítá se s jeho aktivním působením i v dalším připravovaném hodnocení ústavů Akademie věd. V r. 1998 znovu dostal dekret na předsedu komise pro obhajobu "velkých doktorátů" (DrSc.) v oboru analytické chemie (tuto funkci vykonával od r. 1982). Po celou dobu svého působení na VŠCHT pilně pracoval i v Chemické společnosti, do r. 1997 předsedou její pardubické pobočky. Udělení Hanušovy medaile, jakož i čestného členství plně vyjadřuje uznání za vykonanou práci. Je členem Chromatographic Society (Nottingham), členem Komise pro spolupráci ČR s Národní vědeckou nadací USA, v letech 1994-98 byl členem sněmu Akademie věd ČR. A to jsme na řadu postů určitě zapomněli... Nejvyšší pocty se mu však dostalo v roce 1995, kdy byl zvolen členem Učené společnosti České republiky.

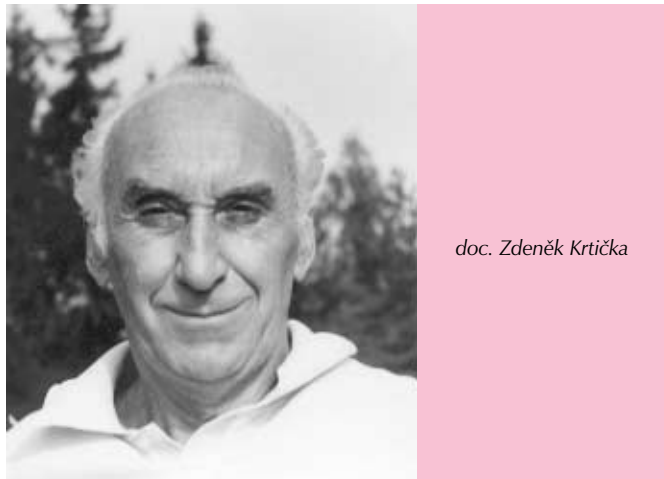
Konference s mezinárodní účastí "Pokroky v chromatografii a elektroforéze 2000", plánovaná na 5. a 6. září, bude nejen příspěvkem k 50. výročí vysokého školství v Pardubicích, ale také poděkováním prof. Churáčkovi za vše, co v této oblasti vykonal. Přestože nabízel v prvé řadě především práci, našel vždy dostatek lidí, které bez ohledu na věk dokázal stmelit a kteří v něm kromě špičkového odborníka a učitele viděli především člověka. Vedle nich si udržel kromě skvělé fyzické kondice i záviděníhodnou psychickou svěžest.

za všechny spolupracovníky gratulují
Karel Ventura, Karel Vytřas



Z historie vysokoškolské tělovýchovy a sportu

Dva roky po založení Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) v Pardubicích, v akademickém roce 1952/1953, vznikla na samostatné vysoké škole katedra tělesné výchovy, jejímž vedoucím byl pověřen doc. Zdeněk Krtička.



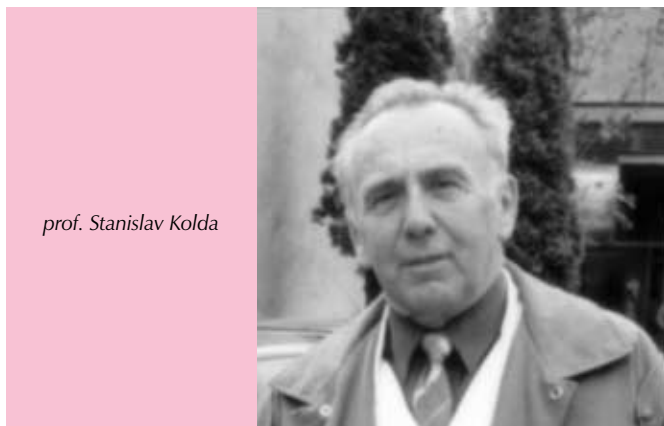
doc. Zdeněk Krtička

Dále zde působili učitelé Zdeněk Veselý, Božena Staňková, Karel Chaloupka, Karel Růžička a PhDr. František Martínek. Ustanovením KTV byly vytvořeny základní předpoklady pro zapojení studentů do tělovýchovné a sportovní činnosti.

Podmínky pro činnost byly v počátcích velmi skromné. Jediná místnost na rektorátě pro administrativní jednání a žádné vlastní tělovýchovné prostory. Za této situace byly využívány pronajaté objekty tělovýchovných jednot a základních škol: ZŠ br. Veverků, Višňovka, Staňkova, Polabiny I, sokolovna Na Olšinkách, v Rosicích, Pardubičkách, Ohrazenicích, autosalon v Tyršových sadech, sportovní areály na Dukle a Letní stadion, ledová plocha na Zimním stadionu, fotbalové hřiště na Slovanech, v Pardubičkách, škvárové hřiště na pravém břehu Labe, krátký čas se jezdilo za studenty do sportovního areálu v Cholticích a na výuku plavání ve večerních hodinách do Hradce Králové.

Výuka byla realizována formou povinné v I. - III. ročníku a nepovinné tělesné výchovy, přičemž letní a zimní kurzy byly povinné pro I. ročník. Ve školním roce 1959/1960 vznikla při VŠCHT z atletického oddílu tělovýchovná jednota TJ Slávia VŠCHT - jako výsledek mimořádného zájmu o „sportování“ mezi studenty a zaměstnanci rychle se rozvíjející mladé pardubické vysoké školy.

U zrodu nového sportovního subjektu byli prof. Kolda, doc. Jeník, doc. Krtička a Mgr. Boček. V TJ působil oddíl basketbalu, horelezectví, kanoistiky, ledního hokeje, námořního jachtingu, šachu,



prof. Stanislav Kolda

vodního lyžování, volejbalu a základní a rekreační TV. V šedesátých letech a později na KTV pod vedením doc. Krtičky již působila „druhá generace tělocvikářů“ Mgr. Boček, PhDr. Kořínek, PaedDr. Němec, Mgr. Mittnerová, PaedDr. Sháněl, PaedDr. Vašíček.

Od samého počátku tělovýchovného dění bylo velkým kladem úzké propojení mezi katedrou tělesné výchovy, vysokoškolskou tělovýchovnou jednotou a zcela mimořádná podpora vedení VŠCHT. Za této příznivé atmosféry byla vybudována sportovní hala, která byla slavnostně otevřena u příležitosti 8. Československé zimní univerziády v roce 1977. Učitelé KTV a členové TJ zabezpečovali soutěže v badmintonu, judo a ledním hokeji, házené, šachu a badmintonu, lyžařské závody se uskutečnily ve Špindlerově Mlýně.



8. československá univerziáda, ze soutěže badmintonu, rok 1977
foto: archiv KTV

Tento hezký a účelový tělovýchovný areál byl vybudován také díky obrovskému množství svépomocných a brigádnických hodin jak zaměstnanců VŠCHT, tak také studentů, kteří v té době na škole studovali. Velkým přínosem pro zlepšení výuky tělesné výchovy na tehdejší VŠCHT byla rovněž výstavba areálu vodních sportů u koupaliště na pravém břehu Labe, tři kurtů na tenis, kurtů na volejbal a nohejbal v blízkosti sportovní haly, betonová plocha u kolejí blok „C“ a travnatá plocha na kopanou a softbal v místě, kde nyní stojí nová knihovna.

Trvalá podpora vedení Vysoké školy chemicko-technologické tělovýchově se dále projevila výstavbou druhé sportovní haly, jejíž provoz byl zahájen k Mezinárodnímu dni studentů - volejbalovým turnajem akademických reprezentačních celků Bulharska, SSSR, Nizozemí a Československa v roce 1988.

Přirozeným vyústěním nevšedního, sportovního zájmu o sportování mezi studenty a zaměstnanci bylo v roce 1958 vyhlášení dlouhodobé soutěže o nejlepší ročník VŠCHT v osmi sportovních disciplínách nazvané „Standarta rektora VŠCHT“, jíž se zúčastňovali studenti i zaměstnanci školy.

Tato sportovní setkání měla zvláštní náboj, utkávali se proti sobě studenti a tehdy mladí učitelé, což po stránce nejen výchovné a poznávací mělo nemalý význam. Pamětníci těchto „klání“ pracují stále na naší škole : Ing. Cakl, Ing. Čegan, doc. Gemza, doc. Handlíř, prof. Horák, prof. Churáček, Ing. Kalíšek, Ing. Kašpar, doc. Ko-



sportovní den při otevření „nové haly“, rok 1988
foto: archiv KTTV



z otevření „nové haly“, rok 1988
foto: archiv KTTV



ze soutěží o Standartu rektora VŠCHT
foto: archiv KTTV

mers, PhDr. Kořínek, doc. Koudelka, doc. Královský, doc. Krejčí, doc. Ludwig, prof. Machač, doc. Mikulášek, p. Nežádal, doc. Sákra, doc. Skopal, prof. Šňupárek, PaedDr. Vašíček, Ing. Večeřa, doc. Vlček a další.

Před dvěma lety jsme si připomněli 40. výročí založení této populární soutěže, která je svým způsobem ve vysokoškolském dění ojedinělá. Přeměnou VŠCHT na univerzitu v roce 1994 doznala soutěž o standartu jinou strukturu - soutěží ročníky jednotlivých fakult a standartu získává fakulta na základě výsledků 11 sportovních disciplín v kolektivních sportech a v soutěžích jednotlivců. V letošním roce již podruhé zvítězila FChT před FES a DFJP. Slavnostního předání standarty se zúčastnil pan rektor Univerzity Pardubice. Děkan vítězné fakulty převzal z rukou rektora univerzity putovní pohár. Stalo se tradicí, že předání standarty předchází ocenění nejlepších studentů - sportovců Univerzity Pardubice.



děkan Fakulty chemicko-technologické doc. Kotyk s radostí převzal od prorektora doc. Ludwiga stříbrný pohár - Standartu rektora, kterou získali studenti fakulty za sportovní výsledky uplynulého roku
17. listopad 1999

V průběhu uplynulých padesáti let studovalo na naší vysoké škole mnoho vynikajících sportovců. Jmenovat můžeme: reprezentantka v plavání Lenka Churáčková, horolezec Polda Páleníček - jeden z prvních československých přemožitelů osmitisícových vrcholů v Himalájích, reprezentant v atletice - disciplína kladivo - Jaroslav Charvát, reprezentantka v orientačním běhu Iva Kalibánová, basketbalisté Vladan Vahala, Pavel Zajíc, lyžaři Cihelková, Kornfeld, Ehlerová, hokejisté Václav Haňka, Ladislav Machulda, Pavel Novák,



nejlepší sportovci univerzity: Jakub Minář, Jiří Ryba, Aleš Marek, Jan Rayman, Martin Forman, Eliška Kaplanová, Jana Chmelíková, Eva Studničková (do objektivu se nevtěsnila Jana Doležalová)
17. listopad 1999



kulturista - mistr republiky Kulovaný a současní studenti - reprezentanti školy - vítězka Světového poháru na skibobu - Alena Housová, desetibojař Jiří Ryba, plavec Bohumír Šraut, vítězové akademických mistrovství (AM) vodní slalom - Aleš Marek, stolní tenista Jana Doležalová, atletka Eva Studničková, lyžaři Eva Erlebachová, Martin Forman a další.

V kolektivních sportech reprezentovali studenti naší školu ve finále AM v kopané v roce 1957 - pamětníky tohoto úspěchu jsou prof. Machač, doc. Gemza a doc. Královský. Ve volejbalu hájili naši školu na AM v roce 1981: Bartoníček, Horký, Holubec, Mikulášek, Mittner, Piškylt a Štáva, v basketbalu mužů získali naši reprezentanti 2. místo v roce 1996 v sestavě: Vahala, Zajíc, Steklý, Tušl, Panuš, Šnajdr a Tuálek. Pravidelnými účastníky finalových bojů na AM bylo také reprezentační družstvo ledního hokeje - mnohonásobný vítěz této soutěže.

Mimo sportovní aktivity se učitelé katedry tělesné výchovy a členové TJ podíleli na pořádání společenskosportovních akcí přesahujících rámec regionu. Vzpomenout lze Zimní světovou univerziádu v roce 1964 (lední hokej, krasobruslení, lyžařské disciplíny ve Špindlerově Mlýně), celostátní univerziádu v roce 1993 (stolní tenis, šachy, judo) a akademická mistrovství v mnoha sportovních odvětvích. Poslední v orientačním běhu se konalo v květnu loňského roku.



*předávání hlavních cen vítěžkám v kategorii dívek na akademickém mistrovství ČR v orientačním běhu
květen 1999*

Dále pak účast studentů na celostátních spartakiádách ve sportovní části i v hromadných vystoupeních, na dálkových pochodech na Duklu, seminářích v softbalu, volejbalu, basketbalu a fotbalu pro učitele kateder tělesné výchovy na vysokých školách.

Trvalé a příjemné vzpomínky mají absolventi naší školy na letní a zimní výcvikové kurzy, na kterých katedře tělesné výchovy pomáhali kolegové odborných kateder (Ing. Adámková, prof. Churáček, Ing. Kalíšek, doc. Kalousová, Ing. Večeřa a další).

Významná je také pomoc dobrovolné tělovýchově, ve výchově nových funkcionářů (385 rozhodčích, 267 trenérů, 730 cvičitelů) a dalších sportovních nadšenců, kteří působí po celé republice i v zahraničí.

Občané Pardubicka také zaregistrovali a aktivně se zúčastnili společensko-humanitární akce - Běhu Terryho Foxe, který je pořádán ve spolupráci s Klubem onkologicky nemocných, Červeným křížem a Klubem vodních turistů. Jeho třetí ročník má již pevný termín. V rámci Městského festivalu se bude konat 7. 10. 2000.

Naše pracoviště změnilo počátkem roku 1998 název na katedru tělovýchovy a sportu (KTS), je rektorátním útvarům a také se „omladilo“. Vedoucím se stal Mgr. Jaroslav Friedrich a učiteli Mgr. Filip, Mgr. Hrabincová, PhDr. Kořínek a PaedDr. Vašíček.

Na dobré jméno a pozici, kterou svojí činností vytvořila TJ Slávie, navazuje v posledních letech Univerzitní sportovní klub UPa,



*startovní nadšení 3. října 1998 na Pernštýnském náměstí v Pardubicích
běh Terryho Foxe*

ježž v současné době řídí výbor ve složení: doc. Mikulášek - předseda, Ing. Večeřa - místopředseda, PhDr. Kořínek - tajemník, a členové - vedoucí oddílů klubu - doc. Handlír, Ing. Adámková, Mgr. Friedrich, Mgr. Filip, PaedDr. Vašíček a hospodář K. Látová.

Klub má 494 členů, z toho 303 studentů, kteří vyvíjejí činnost v osmi oddílech. Nejpočetnější je oddíl „Sportu pro všechny“, který mimo vlastní dění je spolu s Okresním výborem Asociace sportu pro všechny spolupořadatelem komerčních cvičení pro veřejnost v našich tělocvičných prostorách (cvičení mistryně světa ve sportovním aerobiku O. Šípkové) a další.



*Lady Speed Stick Tour III, Olga Šípková a hosté
4. dubna 1998*

Basketbal má dvě družstva, která soutěží v okresním přeboru. A družstvo tvoří studenti, B družstvo je složeno většinou ze starších absolventů naší školy. Oddíl je pořadatelem turnaje „Memoriál Ing. Zdeňka Skřivánka“.

Lyžaři - sjezdáři se zúčastňují závodů pořádaných Krkonošským svazem lyžařů.

Tenisté soustředí se ve svých řadách jak rekreační, tak i závodní hráče, pravidelně pořádají náborové turnaje pro studenty a „Memoriál prof. Koldy“.

Stolní tenisté hrají v okresním přeboru. Sport je nenáročný a patří mezi fakultativní disciplíny, které katedra ve svém programu nabízí studentům.

Hlavní náplní oddílů vodních sportů jsou sjezdy východočeských řek.

Činnost turistického oddílu je zaměřena na letní i zimní turistiku a cykloturistiku. Členové se zúčastňují i akcí celostátního významu např. přechod Západních Tater, Javorníků, zdolání Glossglockneru či absolvování Dunajské cyklostezky. Člen oddílu Michal Holčapek byl úspěšným aktérem akce „Přechod Grónska“.

Volejbal patří mezi tradiční vysokoškolské sporty a jeho oblíbenost je velká i mezi studenty. Řada z nich navštěvuje výběrové hodiny volejbalu a ti nejlepší jsou členy klubu. Oddíl mužských kategorií soutěží v okresním přeboru dvěma družstvy. „A“ - tvoří naši absolventi a „B“ - studenty. Družstvo žen hraje oblastní přebor a pečuje též o dvě žákovské kategorie. Zájem o volejbal a popularitu tohoto sportu na univerzitě nejvíce zvyšují a podporují soutěžní klání připravená pro ty, kteří s touto míčovou hrou třeba začínají nebo hrají pouze pro radost. Ročníkové přebory a turnaj smíšených dvojic jsou neodmyslitelnou součástí činnosti oddílu.

Velkým kladem úspěšné činnosti Univerzitního sportovního klubu a Katedry tělovýchovy a sportu je vzájemná propojenost, materiální vybavení zabezpečované KTS a vstřícná podpora a pomoc vedení školy, která je zakotvena v „Dohodě o zajištění výběrové tělesné výchovy a sportovní činnosti“ mezi univerzitou a USK. Tato dohoda vymezuje vzájemné vztahy ve výše uvedených aktivitách jak studentů, tak zaměstnanců univerzity, včetně členů USK.

V letošním roce se celonárodní vysokoškolský sport dožívá devadesátiletých. Na slavnostním zasedání ve velké aule pražského Karolina za účasti významných státních, společenských a tělovýchovných osobností - přítomen byl prorektor naší univerzity doc. Janda - bylo mimo jiné vzpomenuáno i vysokoškolského sportu v Pardubicích, který svým nemalým podílem přispěl k rozvoji tělesné zdatnosti studentů a zaměstnanců školy.

Téměř padesát let (48 let) vysokoškolského sportu a tělovýchovy v Pardubicích je důvodem k příznivému bilancování výsledků. Využíváme této příležitosti, abychom poděkovali všem, kteří se na činnosti našeho sportovního klubu podíleli.

Přeje se rok 2000. Nechť je rokem dobrým a úspěšným, stejně jako ty příští.

Do dalších let přejeme naší vysokoškolské tělovýchově stálou podporu od vedení univerzity, odborné, obětavé a nadšené učitele, trenéry a cvičitele.

Studentům pak, aby ještě lépe než dosud využívali široké palety nabídek sportovních aktivit, které jim KTS ve svých učebních plánech nabízí. Těm, kteří projeví hlubší zájem o některou z těchto aktivit, můžeme nabídnout, aby v rámci svého volného času rozšířili řady členů našeho USK.

za kolektiv katedry
PhDr. Josef Kořínek

Něco z historie a současnosti bydlení a stravování

Koleje

První studenti a zaměstnanci tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické byli ubytováni na několika místech v Pardubicích: například v dřevěných ubytovnách na Olšinkách, hotelu Libuše u bývalého starého nádraží a v dalších menších ubytovnách po městě. Podmínky v těchto ubytovnách byly s dnešním porovnáním zcela nevyhovující, jak jistě ještě pamatují někteří současní pedagogičtí pracovníci univerzity (topení na tuhá paliva, kamna na pokojích, na umývárkách železné žlaby, při velkých mrazech zamrzala voda, vybavení na pokojích velice skromné atd.). Později se situace zlepšila, když ubytování studentů bylo zajištěno v nově vystavěných kolejích „Mír“ v Rožkově ulici na Dukle.

V šedesátých letech byla zahájena výstavba areálu kolejí v Polabinách. První pavilon A byl ovšem předán k ubytování středoškolským studentům. V roce 1963 byl uveden do provozu pavilon B a o rok později pavilon C. Pokračovalo se s výstavbou pavilonu D,



vysokoškolské koleje na Dukle
foto: archiv



vysokoškolské koleje na Dukle, dole - a tak to vypadalo uvnitř
foto: archiv





koleje v Polabinách, 60. léta
foto: archiv



koleje v Polabinách, umývárna, 60. léta
foto: archiv



koleje v Polabinách, zařízení pokoje, 60. léta
foto: archiv

kteřý zahájil provoz v září 1966. Postupným otevíráním pavilonu B a C byli studenti z nevyhovujících ubytovacích zařízení ve městě přestěhováni do areálu kolejí v Polabinách.

Při zvyšujícím se nárůstu studentů vysoké školy byla po dohodě s bývalým KNV předána v roce 1965 kolej Mír na Dukle středoškolským studentům a vysokoškolští studenti se mohli přestěhovat do kolejí v Polabinách – pavilonu A. Tím došlo k centrálnímu ubytování studentů VŠCHT. Zaměstnanci školy a studenti postgraduálního studia byli i nadále ubytováni v ubytovnách na Olšinkách, a to až do roku 1976, kdy došlo k úplné likvidaci tohoto typu ubytování.

V přízemí pavilonu D byla pro studenty zřízena ordinace praktického lékaře, oddělení zubní a gynekologie. Dále tyto prostory obývala katedra tělesné výchovy, která se po otevření první tělocvičny v roce 1977 přestěhovala do těchto prostor a po jejím uvolnění se do přízemí pavilonu D nastěhovala vojenská katedra, která zde působila až do roku 1990.

Vyprojektovaná kapacita kolejí 1186 lůžek nebyla zcela pokryta ubytováním vysokoškolských studentů, a proto byla volná lůžka využívána formou pronájmu pro ubytování studentů středních škol.

S postupně se zvyšujícím nárůstem studentů VŠCHT bylo ubytování středoškoláků na pavilonu C ukončeno v roce 1991 a na pavilonu D v roce 1993. Od této doby slouží kolejie pouze k ubytování vysokoškolských studentů.

Se vznikem Univerzity Pardubice dne 31. 3. 1994 a nových fakult FES, DFJP a ÚJHS se stala lůžková kapacita kolejí nedostačující. Z tohoto důvodu byla rozšířena o třetí lůžka na některých pokojích a z některých studoven byly vybudovány čtyřlůžkové pokoje. Další lůžková kapacita byla rozšířena v prostorách po bývalé vojenské katedře, po uvolněných kancelářích správy kolejí, zrušených nočních vrátnicích, 99 míst v nově vzniklé ubytovně DFJP a 32 lůžek na středisku Stavařov.

Stávající lůžková kapacita činí celkem 1667 lůžek, z toho 1582 lůžek pro studenty, doktorandy a zaměstnance, 28 lůžek pro dálkově studující a 57 lůžek k příležitostnému ubytování hostů školy. V prostorách kolejí jsou v každém pavilonu zachovány studovny, které slouží pro studium ubytovaných studentů, DFJP má vlastní Klub přátel železnic a v pavilonu D jsou kanceláře mezinárodního studentského sdružení AIESEC. Ke společenskému vyžití slouží dva kluby v pavilonu A a B s pořádáním diskoték, na pavilonu C video-klub, dále pak na každém pavilonu 2 – 3 televizní místnosti, pro zájemce o fotografování vybavená fotokomora a hudební kroužek. Pro sportovní vyžití jsou na kolejích posilovna, stolní tenis a venkovní hřiště pro míčové hry.

Jednotlivé pavilony se dle finančních možností SKM postupně modernizují. Kompletní modernizaci prošel pavilon A, ve kterém byla kromě rekonstrukce hygienického zařízení a nové elektroinstalace vybudována i datová a internetová síť pro studenty. V letošním roce se započne s modernizací tohoto typu na pavilonu C. Dále pak v letošním roce by se měla zahájit rekonstrukce bloku A na Stavařově pro ubytování doktorandů a zaměstnanců Univerzity Pardubice. Tím by se uvolnily prostory dopravní fakultě. Správa kolejí a menzy též počítá se zahájením výstavby diskotékového klubu mimo areál kolejí.

Menza

Stravování studentů bylo nejprve zajištěno v menze zřízené z restaurace „Na kopečku“, která byla pod správou bývalých restaurací a jídelen, později předána VŠCHT. V roce 1964 – 1965 byla



menza, 60. léta
foto: archiv



menza, 60. léta
foto: archiv



menza dnes



menza, dnes



menza - salonek

zahájena výstavba menzy v areálu kolejí v Polabinách a provoz zahájila 1. 9. 1965. V osmdesátých letech byla menza rozšířena o přístavbu společenských salonků a zmodernizovány stávající prostory.

Kapacita menzy je 2.500 tisíců jídel v hlavní směně, jídelna má k dispozici 300 míst. Zabezpečuje především stravování pro studenty, zaměstnance, ale také pro cizí strávníky z důvodu vylepšení finanční situace. Od 1. 11. 1998 byl v menze zaveden automatizovaný bezstravenkový systém stravování. Objednávání a odběr stravy je prováděn pomocí identifikačních karet, které jsou využívány zároveň jako průkaz studenta a zaměstnance. Menza nabízí čtyři druhy hlavních jídel a jedno jídlo minutkové. Stravování je rozšířeno

o tzv. doplňkový prodej, ve kterém jsou nabízeny různé druhy salátů, zeleninových a těstovinových talířů, pizzy, koláče, cukrářské výrobky a další sortiment dle zájmu strávníků.

V roce 1999 otevřela menza vlastní bufet, ve kterém v prodloužené otevírací době nabízí studentům veškerý sortiment doplňkového prodeje a různé druhy večeří na stravovací karty.

V červnu roku 1998 byl ukončen pronájem soukromé firmě, která provozovala univerzitní klub v prostorách menzy. V současné době jsou tyto nově upravené prostory využívány pro společenské akce univerzity, ale i pro soukromé akce zaměstnanců.

Eva Skokanová
ředitelka SKM

• 50 let • univerzitní knihovna • 50 let • univerzitní knihovna • 50 let • univerzitní knihovna •

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA padesátiletá...

Založení knihovny

V roce 1950 založená Vysoká škola chemická v Pardubicích nemohla dlouho existovat bez vlastní knihovny.

Ta vznikla v roce 1951 díky sběratelskému úsilí pana Michala Jarového, který pro ni získal darem z Univerzitní knihovny pražské, z výzkumných ústavů, průmyslových závodů i od soukromých osob cenné knihy a periodika. Mnohé z nich mají dodnes kromě historické hodnoty i svůj význam informační. Např. časopis Zeitschrift für anorganische und allgemeine Chemie má knihovna od r. 1899 a odebírá jej dodnes. Řada základního chemického referátového periodika Chemical Abstracts začíná vol. 8 z r. 1914 a jeho konti-

nuitu se podařilo udržet i v 80. letech, kdy byl kritický nedostatek devizových prostředků na nákup. Rokem 1999 byl ukončen odběr tištěné verze a titul je nadále odebírán jako databáze na CD-ROM.

Vývoj od poloviny 50. let do konce 80. let

V r. 1956 začal JUDr. Alois Těšitel budovat vědeckou knihovnu s katalogy a ustáleným řádem. Tehdy měla knihovna 19 000 svazků knihovních jednotek a odebírala 323 titulů periodik.

O 10 let později převzala vedení knihovny paní Věra Vaníčkova. V polovině 70. let vykazovala knihovna 129 000 knihovních jednotek, 595 titulů periodik a 20 000 výpůjček. Převážná část z nich byly ovšem výpůjčky prezenční. Od konce 70. let do počát-



studovna na nám. Čs. legií v r. 1960
foto: archiv

ku 90. let vedla knihovnu paní Jitka Dusilová. Již v této době trpěla knihovna nedostatkem prostor, a proto byly prakticky všechny nové knihy okamžitě rozpůjčeny jako trvalé výpůjčky jednotlivým učitelům nebo do katedrových knihoven. Roční přírůstek se pohyboval kolem pěti tisíc. Počátkem 80. let došlo k drastickému omezení deviz na nákup. Ještě v r. 1981 odebírala knihovna prostřednictvím tzv. přidělové kvóty 39 titulů periodik ze západních zemí, v r. 1987 klesl jejich počet na šest. Tím došlo k nenahraditelným ztrátám v kontinuitě periodických fondů a ke zhoršení podmínek pro vědeckovýzkumnou práci. Na druhé straně se díky dotacím z ministerstva školství mohli uživatelé knihovny seznámit s rešeršními službami ze světových databází (např. Chemical Abstracts) v režimu on-line i prostřednictvím průběžných rešeršů podle definovaných profilů. V r. 1987 odebírala knihovna pro své uživatele 30 profilů.



studovna na nám. Čs. legií počátkem 80. let
foto: archiv

Počátkem 80. let vstoupila také do knihovny automatizace. Katalogizační záznam, psaný na stroji a rozmnožovaný přístrojem OR-MIG, byl od r. 1981 pořizován na organizačním automatu Consul 265 na děrnou pásku a další exempláře se již množily automaticky. Údaje se zároveň ukládaly do databáze na sálovém počítači EC 1033. Ta se dále využívala k vyhotovení seznamu přírůstků za určitá období. V r. 1988 byl Consul nahrazen výrobkem české provenience TEXT 01 M1. Pro tento stroj vytvořil Ing. Javůrek program v prostředí DBase 2+, který již umožňoval nejen katalogizaci, ale i jednoduché vyhledávání podle několika deskriptorů. Koncem r. 1989 byl do knihovny přidělen první PC – slušovický TNS. I na něm jsme pracovali v programu vyvinutém pracovníky VS VŠCHT. Koncem r. 1991 byl poněkud překotně zakoupen sotva narozený knihovnický program Smartlib. Po půlročním „ladění“ byly v polovině r. 1992 zprovozněny moduly akvizice, katalogizace a OPAC. Výhodou bylo, že

všechny dříve strojově zpracované katalogizační záznamy se podařilo, i když ne zcela ideálně, do Smartlibu zkonvertovat.

Nové podmínky a možnosti v 90. letech

Změna podmínek ve společnosti koncem r. 1989 se samozřejmě projevila i v práci knihovny – nejvýrazněji v možnosti nakupovat zahraniční informační prameny. Knihovna byla sice stále limitována svým rozpočtem, přesto se podařilo obnovit hned počátkem 90. let předplatit na nejvýznamnější zahraniční periodika a počet titulů ze západních zemí stoupl na 17, což byl oproti r. 1987 nárůst o téměř 200 %.

Zjara r. 1992 byl vyhlášen konkurs na vedoucího knihovny. Uchazeč vybraný konkursní komisí ale do funkce nenastoupil a vedením knihovny byla pověřena Mgr. Iva Prochásková. V té době již studovala na VŠCHT také první padesátka studentů nově založené Fakulty územní správy a připravovalo se zahájení výuky na Ústavu cizích jazyků. Se zahájením akademického r. 1992/93 získala škola pro tyto subjekty novou budovu v lokalitě Stavařov, v níž mělo být vybudováno také jejich informační zázemí. Velmi prozíravým se ukázalo rozhodnutí nezakládat novou fakultní knihovnu, ale zřídit v této budově jen pobočku stávající ústřední knihovny. Během prázdnin sem byly výběrově přesunuty některé fondy, především společensko-vědní, jazyková a jazykovědná literatura, a bylo zde zřízeno výpůjční oddělení a dvě prezenční studovny.

V r. 1993 byla ustavena další fakulta – Dopravní fakulta Jana Pernera. Informační zázemí pro tuto fakultu bylo třeba začít budovat zcela od počátku, protože VŠDS v Žilíně nevěnovala nově vzniklé fakultě ze svých informačních fondů nic. Počátkem r. 1993 byla proto vypracována koncepce, podle níž začala probíhat přeměna původní ústřední knihovny VŠCHT v moderní univerzitní knihovnu zajišťující vyhovující informační zázemí pro všechny fakulty. Základem koncepce byl model jediné ústřední knihovny pro celou vysokou školu, který umožňoval racionální hospodaření s přidělenými finančními prostředky. Metodou postupných kroků a při finanční podpoře z Fondu rozvoje vysokých škol (celkem byly v letech 1994 – 1997 realizovány tři projekty) pak byly změny postupně prováděny. V r. 1994 byl zprovozněn knihovnický systém Smartlib v síti. Byl ukončen tisk katalogizačních lístků a elektronický katalog tehdy obsahoval 12 500 záznamů. Na hlavním pracovišti knihovny byl uveden do provozu automatizovaný výpůjční systém. Během r. 1995 byla knihovna vybavena dalšími PC, na obou pracovištích knihovny byly zřízeny lokální sítě a zprovozněn výpůjční modul i v pobočce Stavařov. Postupně se rozvíjely i další služby, bylo zavedeno samoobslužné kopírování a nakoupeny první elektronické databáze. V r. 1996 byl vyměněn knihovnický systém Smartlib za modernější KP-System, který umožnil racionalizaci výpůjčního systému využitím čárového kódu.



stavba nové budovy



budova Univerzitní knihovny na Stavařově
foto: archiv



stěhování knih do nových prostor
foto: archiv



ze slavnostního otevření knihovny v roce 1997
foto: archiv

Nová budova

V polovině 90. let již bylo zcela zřejmé, že knihovna nemůže ve svých stísněných prostorách dynamickému rozvoji univerzity stačit. Od r. 1992 byl prorektorem vysoké školy doc. Ing. Ladislav Koudelka, DrSc., který jako první přišel s návrhem pokusit se realizovat výstavbu nové budovy. Po zjištění, že situace na MŠMT ČR se jeví jako příznivá, byla na podzim r. 1993 zahájena práce na koncepčním záměru výstavby. V květnu 1994 byl záměr na MŠMT ČR schválen a výstavba knihovny byla zařazena do systémově dotovaných staveb na léta 1994 – 1997. Stavba byla zahájena v dubnu 1996 a dokončena v září 1997. Během 1. poloviny r. 1997 tedy

pracovnice knihovny kromě zajištění běžného provozu již intenzívně připravovaly stěhování. Fondy z pracoviště knihovny na nám. Čs. legií, uložené ve skladu podle signatur, bylo třeba před stěhováním oborově roztřídit, opatřit ochrannou etiketou a čárovým kódem. Protože otevření nové knihovny samozřejmě představovalo velký zásah do zavedených zvyklostí, bylo třeba zajistit podporu na všech fakultách. Proto byla v březnu 1997 ustavena prorektorem doc. Ing. Jaroslavem Jandou, CSc. komise, ve které měli zastoupení představitelé všech fakult. Komise také připomínkovala nový knihovní řád, který byl nakonec na kolegiu rektora schválen a vešel v platnost 1. 11. 1997.

10. října 1997 byl ukončen provoz v pobočce na Stavařově a půjčovně na nám. Čs. legií. Ve studovnách v téže budově, které zůstaly dislokovaným pracovištěm UK, nebyl provoz ani během stěhování přerušen. Během dvou týdnů bylo přestěhováno asi 30 000 svazků monografií a skript, průběžné ročníky docházejících periodik (200 titulů), soubory video a audiokazet, závěrečné vysokoškolské práce. Během dalších 14 dnů bylo dokončeno oborově uložení fondu ve volném výběru, přestěhovány počítače, instalován nový server a PC, oživena lokální síť a zprovozněn automatizovaný knihovnický systém. Po měsíci horečné práce tak mohl být zahájen 10. listopadu zkušební provoz pro studenty a celá knihovna pak byla slavnostně otevřena 25. listopadu 1997.

Tím byla po pěti letech dokončena transformace původní uzavřené knihovny sloužící tisícovce učitelů a studentů jednooborové vysoké školy na moderní otevřenou informační instituci, poskytující informační zázemí v širokém spektru oborů více než třem tisícům uživatelů nejen z řad akademické obce UPa, ale i studentům a pedagogům jiných škol a také veřejnosti.

Současnost

Knihovna má nyní ve fondu více než 155 tisíc knihovních jednotek, z toho 60 tisíc svazků ve volném výběru. Odebírá kolem 320 titulů periodik. Ke konci r. 1999 bylo v knihovně registrováno téměř 3 500 uživatelů a průměrná denní návštěvnost přesahovala čtyři sta. Počet výpůjček překročil 47 tisíc.

Během dvou let provozu v nové budově došlo také k dalšímu rozvoji moderních informačních služeb. 1. 1. 1999 byl do rutinního provozu uveden systém pro zpřístupňování databází a multimédií na CD-ROM. V současné době umožňuje všem uživatelům sítě UPa přístup do deseti databází a čtrnácti multimediálních encyklopedií. Návštěvníci knihovny mohou využívat rešeršní studovnu s devíti PC, z nichž je umožněn on-line přístup do dalších databází (Cross-Fire Beilstein – organické sloučeniny a TRIS – databáze informací z dopravy) a do Internetu. V další studovně je k dispozici multimediální PC se skenerem, na němž je instalován také speciální software umožňující práci lidem se zrakovým postižením. Ve videostudovně mají studenti možnost pracovat s výukovými programy (především pro matematiku a jazyky) na videokazetách.



studovna v nové budově Univerzitní knihovny na Stavařově
foto: archiv



Budoucnost?

Oblast informačních technologií je v současné době jednou z nejrychleji se rozvíjejících, což vyžaduje od lidí, kteří s nimi pracují, aktivní a tvořivý přístup, schopnosti a chuť stále se učit. Kolektiv pracovníků knihovny se v posledních letech dokázal s mnoha ne-

lehkými úkoly se ctí vyrovnat, a proto je možno s jistotou říci, že Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice je na vstup do třetího tisíciletí - nazývaného tisíciletím informací - dobře připravena.

Mgr. Iva Procházková
vedoucí Univerzitní knihovny

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

HISTORIE A SOUČASNOST KATEDRY TECHNOLOGIE ORGANICKÝCH LÁTEK (KTOL)

Katedra byla založena prakticky se vznikem VŠCHT v Pardubicích. Od jejího počátku byl vedoucím katedry doc. Dr. Jaromír Weigner, znamenitý chemik, technolog a učitel. Již při svém vzniku se výuka a výzkum na katedře větví do dvou směrů: tzv. těžké, tj. vysokotonažní průmyslové syntézy a organických barviv. Od školního roku 1960/1961 se po doc. Weignerovi stává vedoucím katedry prof. Ing. Josef Herynk. Náplň a rozsah předmětů a cvičení se prakticky nemění. Pouze v oboru organické technologie se profiluje nový předmět „Katalýza v průmyslových organických syntézách“, který přednáší dr. Habada z VÚOS Rybitví.

Po zrušení samostatné katedry technologie zvláštních výrob k 1. 1. 1966 její oddělení technologie výbušin přičleněno ke katedře organické technologie pod společným názvem katedra technologie organických látek (KTOL), kterýžto název platí dosud. V letech 1966 - 70 se výuka na katedře rozšiřuje o některé předměty: organická katalýza - Ing. J. Hojer, CSc., VÚOS, organická průmyslová syntéza - Ing. O. Černý, CSc., VÚOS, autor znamenitých skript pro tento předmět, kinetika a výpočty chemických reaktorů - Ing. M. Červinka, CSc. VÚOS, a koloristika barviv - Ing. V. Kočvara, tehdejší SODB Rybitví.

Od roku 1972 se vedoucím KTOL stal prof. Ing. Jaroslav Poskočil, CSc. Zaměření katedry zůstává nezměněno: technologie organických látek, technologie barviv a meziproductů a technologie výbušin. V roce 1978 byla ke KTOL přičleněna i druhá část zaniklé katedry zvláštních výrob - odd. fyziky výbuchu, a vedoucím obou výbušinářských pracovišť se stal doc. Ing. M. Novotný, CSc.

V 80. letech si prakticky celou výuku již zajišťuje katedra bez externích přednášejících (s výjimkou Ing. V. Kočvary). V roce 1986 byl vedoucím katedry ustanoven doc. Ing. Jiří Kulič, CSc. Koncem roku 1986 se od katedry oddělila obě výbušinářská oddělení a vytvořila samostatnou katedru.

Od 1. 1. 1991 se na základě konkurzního řízení ujímá vedení KTOL vědecký pracovník VÚOS Rybitví Ing. Miloš Nepraš, DrSc., který se v témže roce habilituje a v roce následujícím je jmenován profesorem pro obor organická chemie. Prof. M. Nepraš zastává funkci vedoucího do října 1998 (dovršení věku 65 let). Konkurzním řízením na nového vedoucího KTOL prochází úspěšně doc. Ing. Radim Hrdina, CSc., spolupracovník prof. Nepraše z doby působení ve VÚOS.

Během takřka padesátileté existence se na KTOL vystřídala řada učitelů. Je třeba vyslovit uznání a dík těm, kteří stáli u jejího zrodu. Především to byl její první vedoucí doc. J. Weigner a jeho následovník prof. J. Herynk. Tito pánové dali katedře náplň a směr, který se prakticky zachoval do dneška. Po prof. Herynkovi byl dlouholetým vedoucím prof. J. Poskočil. Nelze zapomenout na první asistenty Ing. S. Havla a dr. V. Vaníčka - odborníka na organická barviva, a jeho pokračovatele v tomto oboru doc. Ing. Igora Čepčianského, CSc., který pak vedl úsek barviv až do své náhlé smrti v roce 1995. Dále nelze nezpomenout a neocení práci externích učitelů z oblasti chemického výzkumu a průmyslu, významných a uznávaných

odborníků v oboru barviv a meziproductů dr. Ing. J. Arienta, DrSc. a Ing. Bohumíra Mejstříka. Dalšími více či méně dlouholetými učiteli na katedře byli fotochemici Ing. Jaromír Majer, CSc. a předčasně zemřelý Ing. Viktor Řehák, CSc. (ti později přešli na nově založenou katedru polygrafie), Ing. Milan Adámek, CSc., doc. Ing. J. Kulič, CSc., doc. Ing. Vladimír Janda, CSc. a Ing. Jan Maxa, CSc.

V současné době působí na katedře pět učitelů. Začátkem 90. let přišli na katedru z VÚOS Rybitví RNDr. Stanislav Luňák, CSc. a Ing. Josef Urbanec, CSc. Nejmladším učitelem je Ing. Oldřich Machalický Dr., náš student a absolvent doktorského studia.

Katedra technologie organických látek je akreditována na všechny typy studia (bakalářské, inženýrské a doktorské) a v současné době zajišťuje:

1. Výuku jednosemestrálního předmětu „Organická technologie“ pro 3. ročník studijního programu Chemie a technická chemie.
2. Výuku jednosemestrálního předmětu „Organická technologie“ pro bakalářské a dálkové studium.
3. Výuku ve specializaci „Technologie organických specialit“.
4. Odbornou výchovu doktorandů.

Absolventi naší specializace získávají teoretické a praktické znalosti v těchto oborech: chemie a technologie organických barviv, výroba léčiv, průmyslové syntézy poloproductů organických specialit, základy fotofyziky a fotochemie organických sloučenin, zařízení a procesy v organické technologii, katalýza průmyslových organických syntéz.

Nezbytnou podmínkou pro kvalitní pedagogickou činnost je vědeckovýzkumná aktivita učitelů. Výsledkem této činnosti katedry od jejího založení je bohatá publikační aktivita (původní práce, skripta, knihy) a desítky patentů. Katedra vychovala dvě generace úspěšných a uznávaných výzkumných a vědeckých pracovníků, techniků, technologů a řídicích pracovníků pro náš chemický průmysl. I když jména mnohých mě napadají, žádná neuvádím, neboť některá jiná, neméně slavná, bych mohl nechtěně opomenout.

Současný vědeckovýzkumný program katedry sestává z těchto témat:

1. Syntéza, struktura a vlastnosti nových fluorescenčních barviv pro výzkum struktury biomolekul, membránových rovnováh v biosystémech, pro studium dynamiky a mechanismu přenosu excitační energie a pro výzkum molekulární fotofyziky nových látek pro molekulární (opto) elektroniku - pro tyto projekty bylo uděleno 6 grantů od Grantové agentury České republiky. Řešení problematiky bylo či je prováděno v úzké spolupráci s Katedrou fyzikální elektroniky FJFI ČVUT Praha, s Ústavem molekulární genetiky AV ČR a s Ústavem fyzikální chemie J. H. AV ČR.
2. KTOL má v současnosti bohatou spolupráci s chemickým průmyslem, převážně se Synthésia, a.s. Pardubice, formou hospodářských smluv. Obsahem této spolupráce jsou převážně finální úpravy barviv a syntéza nových barviv na vlnu a polyamid. Spolupráci s průmyslem charakterizuje i účast nejlepších odborníků z VÚOS, a.s. Pardubice (Ing. J. Marhan, CSc., Ing. M. Janeček,

CSc.) na výuce formou přednášek studentům specialistům 4. ročníku, jakož i přednášky Ing. P. Kuthana, CSc. (Spolek pro chemickou a hutní výrobu Ústí nad Labem) z oblasti barvení textilních vláken a dalších materiálů.

3. KTOL má rovněž bohatou zahraniční spolupráci v rámci mezinárodního projektu EUREKA. Hlavním naším partnerem na tomto projektu je Universidade do Minho z Portugalska. Obsahem projektu, na jehož řešení se podílí studenti i doktorandi KTOL v rámci výměnných pobytů, je syntéza a aplikace nových barviv pro barvení polyamidů.

Grantové projekty přinesly katedře za období 7 let částku 2,9 mil. Kč, projekt EUREKA za 3 roky částku 1,0 mil. Kč a spolupráce s průmyslem částku ve výši 1,2 mil. Kč. Díky těmto finančním prostředkům se katedra mohla vybavit špičkovou experimentální technikou (např. spektrofotometry, HPL chromatograf, autokláv) a výpočetní technikou (IBM stanice, PC, programy pro kvantově chemické výpočty). To je předpokladem kvalitní a úspěšné práce na projektech a zároveň předpokladem kvalitní výuky našich specialistů a doktorandů, kteří svými diplomovými a disertačními pracemi se podílejí na řešení zmíněných projektů.

za kolektiv katedry
prof. Ing. Miloš Nepraš, DrSc.

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

KATEDRA DŘEVA, CELULÓZY A PAPIŘU (KDACP)



papírenská konference v roce 1976
zleva: Ing. Červenka, doc. Skalický, doc. Král, prorektor Liška,
JUDr. Šebesta, doc. Kadeřábek
foto: archiv katedry

Katedra dřeva, celulózy a papíru byla založena na VŠCHT v Pardubicích v roce 1960 s cílem zajistit výuku inženýrů-technologů pro průmysl papíru a celulózy. Za dobu 40 let prošla vývojem v oblasti personální, rozsahu a skladby pedagogické práce i činnosti vědeckovýzkumné. Původní název „katedra chemické technologie dřeva“ přetrvával do roku 1968, kdy papírenské pracoviště bylo včleněno do nově zřízené katedry chemické technologie vláknitých materiálů. V roce 1974 došlo znovu k osamostatnění a zřízení katedry dřeva, celulózy a papíru. Prvním vedoucím katedry byl jmenován doc. Ing. Zdeněk Král, CSc., který ji řídil až do roku 1968 a pak do roku 1974 vedl studijní zaměření papíru a celulózy při KCHTVM. Od roku 1974 vedl katedru prof. Ing. Fr. Lébra, CSc., který byl na katedře po dobu své funkce rektora VŠCHT zastupován JUDr. E. Šebestou a později doc. Ing. Vladimírem Kadeřábkem, CSc., který po smrti prof. Lébra v roce 1983 převzal vedení katedry. Od roku 1986 vede katedru doc. Ing. M. Milichovský, DrSc. Založení katedry v roce 1974 přineslo s sebou i změny v personálním složení pedagogického kolektivu. K doc. Královi, Ing. E. Červenkovi, CSc. a Ing. E. Murckové, CSc. přibýli vedle již zmíněných další pracovníci, a to doc. Ing. Č. Skalický, DrSc., Ing. J. Gebrtová, CSc. a Ing. B. Tomis, CSc. V tomto složení pracoval kolektiv katedry až do roku 1978, kdy zemřeli Ing. Červenka a JUDr. Šebesta a do výzkumu a průmyslu odešli Ing. Murcková a Ing. Tomis. Úbytek těchto pracovníků částečně kompenzoval pří-

chod Ing. G. Adámkové, CSc. v roce 1982. Po smrti prof. Lébra v roce 1983 a odchodem doc. Krále do důchodu se zúžil kolektiv učitelů na pět. Po odchodu doc. Kadeřábka na nově vzniklou katedru polygrafie a doc. Skalického do důchodu přešel na katedru v roce 1989 z katedry chemického inženýrství doc. Ing. F. Potůček, CSc. a Ing. B. Češek, CSc., který odešel v roce 1999. Na výuce se externě podíleli i významní pracovníci z průmyslu, např. Ing. Hančil, Ing. Haasz, Ing. Konop, Ing. Hadač, Ing. Macháň a další. Pokud jde o technické pracovníky katedry, kteří se značně podíleli na zajištění úkolů katedry, je třeba jmenovat především paní Kvochovou a Šimůnkovou, které pomáhaly při začátcích katedry. V současnosti pracují na katedře pod vedením doc. Milichovského 3 pedagogičtí pracovníci a 3 technické síly.

Výuku specializace lze rozdělit do 3 základních technologických bloků, týkajících se charakterizace vláknitých surovin a technologie jejich výroby, technologie výroby papíru, lepenek a jejich charakterizace a zpracování, environmentálních a výrobních procesů celulózo-papírenské výroby. Vedle základních předmětů těchto bloků si studenti zapisují rozšiřující předměty z 5 volitelných směrů, a to chemického, zpracovatelského, ekologického, inženýrského a ekonomického podle svého dalšího profesního zaměření. Teore-



členové katedry a studenti specializace v roce 1994
foto: archiv katedry



studenti u laboratorního papírenského stroje
foto: archiv katedry

tické přednášky jsou doplněny praktickými cvičeními a semináři, jejichž náplň stejně jako u diplomových prací vyplývá z konkrétní odborné spolupráce katedry s průmyslem. Z hlediska přístrojové vybavenosti lze konstatovat, že katedra postupně a za spolupráce s průmyslem získala dobře vybavený poloprodukt, jehož zařízení (vařáky, mlécí stroje, listovače a laboratorní papírenský a lepenkový stroj) umožňují nejen praktická cvičení studentů, ale i výzkumné práce pro průmysl. V posledním roce katedra získala laboratorní natěračku DIXON, kterou uvádí do provozu. Také zkušebna obsahuje vedle běžných základních přístrojů pro charakterizaci papíru a lepenek i některé unikátní přístroje, např. přístroj pro hodnocení distribuce pórů, přístroj pro hodnocení distribuce velikosti vláken (Kajaani) a přístroj Micro-Scanner pro hodnocení nečistot a formace papíru.

Od roku 1960 ukončilo na katedře inženýrské studium 420 absolventů, doktorské studium 11 inženýrů a byly obhájeny dvě dizertační práce. V rámci vzdělávací a rekvalifikační spolupráce s průmyslem organizuje katedra jednak krátkodobé úzce zaměřené kurzy a školení podle požadavků jednotlivých závodů, a nebo licenční kurzy různého zaměření, ve kterých absolvovalo prozatím 78 účastníků. V roce 2000 byl nově zahájen další dvousemestrový běh licenčního studia. Pracovníci katedry vypracovali řadu učebních textů pro výuku ve specializaci i licenčních kurzech.

Vědeckovýzkumná činnost katedry je založena především na spolupráci s průmyslem. Pracovníci katedry řešili a nebo se podíleli v posledních letech na řešení technologických problémů prakticky všech významnějších výrobců a zpracovatelů buničiny a papíru v českých zemích a v minulosti též na Slovensku. V současnosti je katedra prakticky jediným pracovištěm v českých zemích zabývající se výzkumnou problematikou tohoto oboru. Za významné výsledky vědecké činnosti lze považovat především:

- vypracování metody na stanovení velikosti a distribuce pórů papíru,
- objev tzv. rheosedimentace papírenských suspenzí a jejího vztahu k vlastnostem papíroviny a papíru,
- významný přínos k vysvětlení mechanismu klížení papíru AKD klíždily pomocí IČ spektroskopie,
- objev hydratačního silového působení v hydrofilních hydratovaných papírenských soustavách, jako alternativního přístupu k elektrostatickému a iontovýměnnému chování ve složitých koloidních papírenských suspenzích,
- objev tzv. HOLD-OUT natírání s využitím teplotního režimu v natíracím procesu.

Výsledky svých výzkumných prací prezentují pracovníci formou publikací v tuzemských i zahraničních odborných časopisech a aktivní účastí na konferencích. Katedra také zorganizovala několik odborných seminářů zaměřených na oblast výzkumu vazebného systému papíru a interakcí, které probíhají při výrobě a zpracování papíru. Ve spolupráci se Společností průmyslu papíru a celulózy při ČVTS organizuje katedra od roku 1990 každé dva roky na univerzitě v Pardubicích odborné konference se zahraniční účastí. Naposled v roce 1999 to byla konference v rámci oslav 500 let trvání papírenské výroby v Čechách.

Pracovníci katedry udržují pracovní kontakty s řadou papírenských pracovišť v zahraničí, zejména při vysokých školách v Drážďanech, Darmstadtu, Lodži, Petrohradě, v Kanadě a Egyptě.

Závěrem lze konstatovat, že během 40 let se podařilo na Univerzitě v Pardubicích dobudovat dostatečně vybavené celulózo-papírenské pracoviště zajišťující jako jediné v českých zemích jak odbornou výuku, tak výzkumnou činnost v tomto oboru a pokračovat tak v tradici papírenské výroby na VŠCHT. O kvalitě práce katedry svědčí zájem celulózo-papírenského průmyslu, a to jak o odbornou spolupráci, tak zejména o absolventy této katedry, kteří nacházejí perspektivní a zajímavé zaměstnání.

za kolektiv katedry
Ing. Jana Gebrtová, CSc.

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

KATEDRA EKONOMIKY A MANAGEMENTU CHEMICKÉHO A POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU (KEMCH)

Výuka ekonomiky a řízení podniků chemického a potravinářského průmyslu sahá téměř až ke vzniku Vysoké školy chemické v Pardubicích v roce 1950. V prvních letech byla na VŠCHT Pardubice ekonomická výuka zajišťována externími učiteli a v roce 1964 byla založena samostatná katedra ekonomiky a řízení chemického a potravinářského průmyslu. Tato katedra od svého vzniku po celou dobu zabezpečuje na Fakultě chemicko-technologické (dříve VŠCHT) pro všechny studenty se zaměřením Chemie a technická chemie výuku v základním předmětu Podniková ekonomika a management, výuku ve specializaci inženýrského studia „Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu“ a od r. 1982 i výuku aspirantů ve studijním oboru „Odvětvové a průře-

zové ekonomiky“ a od r. 1993 výuku doktorandů v doktorském studijním oboru „Řízení a ekonomika podniku“.

Výraznou změnou prošla katedra zejména po r. 1989, kdy všichni její učitelé museli prodělat rozsáhlou rekvalifikaci a prakticky za pochodu přizpůsobit obsah i formy výuky ekonomicko-managerských předmětů a vědeckovýzkumnou činnost tomu pojetí, které je v oborech podnikové ekonomiky a managementu zavedené na univerzitách v zemích s vyspělou tržní ekonomikou.

V letech 1992 – 1997 v souvislosti s potřebou zabezpečení výuky podnikové ekonomiky a managementu na nově vzniklé Fakultě ekonomicko-správní byla katedra přechodně organizačně převedena na tuto fakultu, kdy učitelé katedry přispěli významnou měrou k rozvoji FES a k řádné akreditaci bakalářského a magisterského stu-



tradiční fotografování na schodech po SZZ v roce 1999,
učitelé, doktorandi a studenti 5. ročníku KEMCH
foto: archiv katedry

dia této fakulty. V roce 1998 se katedra stala opět součástí Fakulty chemicko-technologické pod názvem katedra ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu. V současné době působí na katedře 8 učitelů, z toho dva na částečný úvazek.

Zakladatelem katedry a jejím prvním vedoucím byl doc. JUDr. Jiří Janko, CSc. až do roku 1970, kdy katedru převzal doc. Ing. Miloš Filka, DrSc., který setrval ve funkci až do listopadových událostí roku 1989. V letech 1990 - 1991 vedl katedru doc. Ing. Zdeněk Skřivánek, CSc. a po jeho smrti řídil katedru v letech 1991 - 1997 doc. Ing. Otakar Machač, CSc. Od roku 1997 vede katedru doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc.

Za 36 let své existence dosáhla katedra pozitivních výsledků ve všech oblastech činnosti. Jádrem činnosti katedry byla a je **pedagogická činnost katedry**. Za dobu své existence až do současné doby vychovala katedra ve studijním oboru Ekonomika a řízení chemického a potravinářského průmyslu resp. Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu celkem 558 absolventů v denním i v dálkovém studiu. Převážná většina z nich se velmi dobře uplatnila v praxi a poptávka vždy převyšovala kapacitní možnosti katedry.

Posluchači této specializace získají během prvních tří let studia chemicko-technologické vzdělání, včetně základů podnikové ekonomiky a managementu. Tyto poznatky jsou v dalších dvou letech studia prohlubovány ve specializovaném studijním oboru, kdy studenti získají komplexní ekonomicko-manažerské vzdělání. Vedle studia makroekonomie a mikroekonomie je ve specializaci zejména rozvíjena podniková ekonomika a management v předmětech: základy marketingu, marketingový výzkum a strategický marketing, mezinárodní obchod, řízení inovací, řízení výroby, finanční účetnictví, manažerské účetnictví, finanční řízení, personální řízení, základy práva a obchodní právo, ekonomická statistika a operační

analýza. Velká pozornost je věnována výuce cizích jazyků, ekonomické angličtiny a němčiny a zvládnutí práce s výpočetní technikou včetně využívání počítačových sítí. Studenti získají cenné zkušenosti a dovednosti rovněž díky uplatňování zcela netradičních, aktivních forem výuky v podobě počítačových manažerských her, zaměřených na tvorbu podnikové strategie v tvrdém konkurenčním prostředí a na taktické podnikové plánování, řešení manažerských problémů pomocí případových studií a týmové výzkumné práce přímo v podnikové praxi v rámci semestrálních projektů a odborné praxe. Katedra trvale zapojuje studenty do vědeckovýzkumné práce, kdy úzce spolupracuje zejména v oblasti strategického marketingového managementu a vnitropodnikového managementu s řadou podniků chemického a potravinářského průmyslu.

Velkou předností studia oboru „Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu“ je, že studenti získají interdisciplinární vzdělání, chemicko-technologické a ekonomicko-manažerské, což jim velmi usnadňuje vstup do praxe a zaručuje jim vysokou adaptabilitu při volbě zaměstnání. Jsou proto často i úspěšnější v různých konkurzech než absolventi ryze ekonomických vysokých škol. Studenti nacházejí velmi dobré uplatnění jak v průmyslových podnicích, tak v obchodních společnostech tuzemských i zahraničních, ale i v konzultačních a poradenských firmách nebo v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví.

Katedra rovněž zabezpečuje pro studenty 4. a 5. ročníku ostatních specializací, tvořících studijní program „Chemie a technická chemie“, ucelené části ekonomicko-manažerského vzdělání formou tzv. certifikátového studia. Je zaměřeno na marketingové řízení podniku, finanční řízení podniku, vnitropodnikové řízení podniku a finanční účetnictví. Při absolvování všech předmětů zvoleného oboru certifikátového studia získají absolventi certifikát, který je jim udělen na konci studia.

V roce 1980 se katedra stala školícím pracovištěm pro výchovu vědeckých aspirantů ve vědním oboru 62-03-9 „Odvětvové a průřezové ekonomiky“ a v roce 1993 pro výchovu doktorandů v oboru 62-55-9 „Řízení a ekonomika podniku“. Od tohoto roku před společnou komisí s Katedrou ekonomiky a řízení VŠCHT Praha obhájilo kandidátské nebo doktorské disertační práce celkem 12 aspirantů nebo doktorandů. V současné době na katedře studuje v interní nebo distanční formě studia 13 doktorandů.

Od druhé poloviny 70. let pořádá katedra v rámci celoživotního vzdělávání pracovníků podnikové praxe kurzy dříve postgraduálního, nyní licenčního studia. Uskutečnilo se jich dosud celkem 34 a kvalifikaci si v nich zvýšilo 512 vedoucích pracovníků různých podniků. V současné době katedra připravuje pět nových kurzů licenčního studia zaměřeného na podnikovou ekonomiku a management, strategický marketingový management podniků, marketin-



státní závěrečné zkoušky na KEMCH v roce 1999
foto: archiv katedry



zahájení konference EKOMA '99 v září 1999
foto: archiv katedry

gový výzkum, manažerské účetnictví, finanční účetnictví a finanční řízení pro nefinanční manažery.

Kvalitním základem pedagogické práce katedry je její **vědecko-výzkumná činnost**. Do roku 1989 byli všichni učitelé zapojeni do státního programu ekonomického výzkumu, rostl počet publikací a aktivních účastí na konferencích, včetně zahraničních. Po roce 1989 je vědeckovýzkumná činnost katedry důsledně orientována na transformaci ekonomiky a managementu podniků chemického a potravinářského průmyslu na podmínky tržního hospodářství. V současné době pracují na katedře čtyři vědeckovýzkumné týmy se zaměřením na **marketingový management, vnitropodnikový management, finanční management a environmentálně orientovaný management v podnicích chemického průmyslu**. V rámci výzkumu spolupracuje katedra s řadou podniků a vysokých škol v České republice i v zahraničí. V posledních pěti letech pracovníci katedry podali 22 grantových projektů, z nich 7 grantů bylo přijato. Podíleli se rovněž na řešení řady projektů aplikovaného výzkumu

pro podnikovou praxi. Trvale publikují výsledky své výzkumné práce v zahraničních a tuzemských odborných časopisech a ve sbornících z konferencí a vystupují aktivně s plenárními referáty a ústními sděleními na mezinárodních a domácích konferencích.

K publikační činnosti lze přiřadit i učební texty vydané katedrou. Do roku 1989 se stali pracovníci katedry autory 5 monografií, 17 skript pro základní studium, 16 skript pro specializaci a 77 skript pro postgraduální studium. Po roce 1990 byli pracovníci katedry autory 20 monografií, 4 skript pro základní studium, 10 skript pro specializaci a 26 pomocných učebních textů.

Katedra postupně rozšiřovala i spolupráci s jinými vysokými školami poskytujícími ekonomicko-manažerské vzdělání a s katedrami ekonomiky a managementu vysokých škol technických. Významnou pro katedru vždy byla a je spolupráce s katedrami stejného odborného zaměření na VŠCHT Praha a STU Bratislava. Nelze opomenout i spolupráci s řadou dalších vysokých škol v ČR a v zahraničí (na Slovensku, Polsku, SRN, Švýcarsku a Velké Británii).

Významnou aktivitou katedry je od r. 1979 pravidelné pořádání konferencí s mezinárodní účastí EKOMA, věnovaných aktuálním otázkám podnikové ekonomiky a managementu, kdy se těchto konferencí vždy účastní více jak 100 českých i zahraničních odborníků. Kromě toho katedra zejména v posledních letech zorganizovala řadu odborných seminářů a workshopů zejména z oblasti marketingu a environmentálního managementu.

Dosavadní výsledky zavazují katedru k úspěšnému plnění náročných úkolů i v budoucnosti. Snahou pracovníků katedry ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu je a bude v rámci pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti spolupráce s průmyslovou praxí a s tuzemskými a zahraničními vysokými školami trvale rozvíjet a obohacovat v teoretické a praktické rovině poznatky z oblasti ekonomiky a managementu podniků chemického a potravinářského průmyslu a vychovávat své absolventy tak, aby byli kvalitně připraveni přispět svými znalostmi a dovednostmi k růstu a prosperitě podniků chemického a potravinářského průmyslu v měnícím se tržním prostředí.

za kolektiv katedry
doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc.

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

PROFIL ÚSTAVU OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (ÚOŽP)



část zkušební komise prvních státních závěrečných zkoušek na KPCHP v roce 1986, Ing. Chýlková, Ing. Kučera (ext.), doc. Sákra - nynější vedoucí, prof. Janko - první vedoucí
foto: archiv katedry

Rostoucí zájem o ochranu životního prostředí si již v září roku 1981 vynutil na tehdejší VŠCHT Pardubice vznik katedry, jejíž náplní byla výše zmíněná problematika a která nesla název „katedra prostředí chemického průmyslu“. Prvním vedoucím byl jmenován doc. JUDr. J. Janko, CSc., který byl v roce 1986 vystřídán doc. Ing. Tomášem Sákrou, CSc. Poněkud zavádějící název katedry byl po roce 1989 změněn na „katedru ochrany životního prostředí“, která pak byla v roce 1997 transformována na „Ústav ochrany životního prostředí.“ V téže roce bylo zřízeno i „Univerzitní ekologické centrum“, které ve shodě s názvem působí v rámci celé univerzity.

Určitým negativním prvkem je stále prostorové rozčlenění ústavu, který v současné době sídlí ve třech pardubických lokalitách. Vedení ústavu, oddělení ekoanalýzy a toxikologie, oddělení chemických technologií a inženýrství spolu s „Univerzitním ekologickým centrem“ sídlí v Technologickém pavilonu v Doubravicích, oddělení aplikované a krajinné ekologie v areálu na Stavařově a část oddělení ekoanalýzy a toxikologie v budově na nám. Čs. legií. Tento poměrně závažný problém bude zřejmě vyřešen až dostavbou nového areálu Univerzity Pardubice.



první část absolventů specializace z roku 1986, Ing. Janotková, Ing. Šplíchalová, Ing. Větrovcová, Ing. Horký, Ing. Rosa, Ing. Janda
foto: archiv katedry

Činnost ústavu ochrany životního prostředí lze rozdělit do dvou základních oblastí. Je to oblast výzkumná (odborná) a oblast pedagogická.

Odborné zaměření ústavu je vzhledem k nutnému multidisciplinárnímu pojetí ochrany a tvorby životního prostředí složeno z několika základních směrů, mezi něž patří především:

- Vývoj nových analytických metod detekce a stanovení kontaminantů v nejrůznějších složkách životního a pracovního prostředí. Jedná se především o instrumentální postupy na bázi separačních metod elektrochemie a atomové absorpční spektrometrie.
- Zpracování výsledků analýz znečišťujících látek z hlediska jejich možných toxikologických či ekotoxikologických dopadů.
- Vývoj nových technologických postupů a chemicko-inženýrských metod a aparátů pro omezení úniků polutantů do složek životního prostředí. Zejména je akcentováno čištění odpadních vod chemickými postupy a ochrana ovzduší proti plynným a prachovým emisím.
- Studium problematiky ekologické stability krajiny, rozvoj geografických informačních systémů a posuzování vlivů antropogenní činnosti na životní prostředí.
- Studium flory v závislosti na antropogenních vlivech především ve velmi zatížených oblastech České republiky (např. Krkonoše).

Je pochopitelné, že tento široký záběr odborného zaměření se neobejde bez úzké spolupráce s mnoha podniky a ústavy. Výsledkem odborné činnosti ústavu je okolo 300 publikací v domácích i zahraničních časopisech a sbornících, několik desítek expertních zpráv, posudků a hodnocení.

Pedagogické vytížení pracovníků ústavu je rozloženo do výuky pro vlastní specializaci a pro další oddělení a katedry univerzity.

Tak např. prostřednictvím Univerzitního ekologického centra, ke kterému patří laboratoř univerzálního vybavení a počítačová učebna, je zajišťována výuka „ekologických“ předmětů ve spolupráci se všemi útvary univerzity, které o to projeví zájem a které zařadí takovéto předměty do svého výukového programu. Pedagogové ústavu zajišťují i výuku (tj. přednášky, semináře) svých odborných předmětů pro ostatní části univerzity.

Zásadní část pedagogické činnosti pracovníků ústavu je však zaměřena na výuku studentů – specialistů Ústavu ochrany životního prostředí a doktorandů. Ústav zajišťuje doktorské studium v oboru „Aplikovaná a krajinná ekologie“; v současné době ukončili studium dva frekventanti a dalších 22 je ve stadiu studia. V letošním roce se předpokládá úspěšné ukončení studia dalších dvou doktorandů.

Studenti – specialisté Ústavu ochrany životního prostředí se věnují specializovanému studiu v sedmém až desátém semestru studia. Nosnými předměty specializace je ekoanalýza, základy životního prostředí, výpočetní technika v životním prostředí, základy eko-

logie, ekologické aspekty anorganických a organických technologií, procesy a aparáty tvorby a ochrany prostředí, průmyslová toxikologie, mikrobiologie, ekonomika a řízení tvorby a ochrany životního prostředí, obecná a aplikovaná elektrochemie, atomová spektroskopie a řada výběrových předmětů (chemická literatura, bioinženýrství, bezpečnost inženýrství v chemickém průmyslu, biofyzikální chemie, řízení výroby apod.). Většina předmětů je doplněna příslušnými laboratorními cvičeními, ať již ve vlastních laboratořích ústavu či ve spolupráci se specializovanými institucemi (např. toxikologická laboratoř ve spolupráci s VÚOS – Toxila, Pardubice – Rybitví). Předměty státní zkoušky jsou pak ekoanalýza a základy životního prostředí, které doplňuje některý z volitelných předmětů, vypovídající o určitém zaměření absolventa (analytická chemie, ekonomika, ekologické aspekty technologií či procesy a aparáty).

Každý absolvent Ústavu ochrany životního prostředí je plnohodnotně vzdělaným inženýrem chemie. Toto vzdělání je však výrazně rozšířeno v oboru ochrany a tvorby životního prostředí, a to nejen z hlediska chemických výrob, ale i z hlediska aplikace, využití a možných dopadů chemických látek ve všech sférách lidské činnosti.

Rozsah jeho znalostí a dovedností však pokrývá i problematiku nakládání s odpady, odpadními vodami a plynnými emisemi nejrůznějšího charakteru. Absolvent by měl rozpoznat možné dopady znečišťujících látek na zdravotní stav obyvatelstva i celého ekosystému, orientovat se v doporučených limitních hodnotách xenobiotik apod. Rozšířeny jsou i znalosti v oblasti potřebné legislativy, hygieny, bezpečnosti a zdravotnické, ekonomické a environmentální problematiky. Důraz je pochopitelně položen i na dokonalou orientaci v současných informačních systémech problematiky ochrany životního prostředí. Takto profilovaný absolvent ústavu ochrany životního prostředí může hledat své uplatnění jako klasický absolvent chemické fakulty, tedy v chemickém a potravinářském průmyslu či odpovídajících ústavech, ale navíc může zastávat i odpovědná vedoucí místa spojená s problematikou tvorby a ochrany životního prostředí v libovolných podnicích a společnostech, výzkumných pracovištích a kontrolních laboratořích nejrůznějšího charakteru, stejně tak jako v orgánech státní správy všech stupňů apod.

V letošním roce dosáhne celkový počet absolventů za dobu trvání této specializace (1981 – 2000) čísla 179. Podle dostupných informací lze s uspokojením konstatovat, že většina absolventů pracuje na místech, kde plnohodnotně využívají dosaženého speciálního vzdělání.

Další rozvoj Ústavu ochrany životního prostředí lze očekávat až po sloučení jeho jednotlivých pracovišť pod společnou střechu dostavby Univerzity Pardubice.

za kolektiv katedry
Ing. Vlastimil Rusek



část zkušební komise prvních závěrečných státních zkoušek v r. 1986
doc. Sákra, Ing. Kučera a prof. Janko
foto: archiv katedry



• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

KATEDRA POLYGRAFIE A FOTOFYZIKY – VZDĚLÁVACÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM POLYGRAFIE V ČESKÉ REPUBLICE



Katedra polygrafie a fotofyziky je jednou z nejmladších a stále se rozvíjejících kateder chemicko-technologické fakulty. Katedra polygrafie byla založena rozhodnutím ministra školství 1. září 1984 a jejím vedoucím byl až do roku 1992 doc. Ing. Vladimír Kadeřábek, CSc. Doc. Kadeřábek byl absolventem oboru zvláštních výrob na VŠCHT, po absolvování nastoupil na katedře zvláštních výrob jako asistent a na VŠCHT pracoval od roku 1954 až do roku 1992. Před založením katedry polygrafie byl vedoucím katedry chemické technologie papíru a celulózy. Nově vznikající katedra získala prostory bývalého radiochemického pracoviště v Technologickém pavilonu v Doubravcích a velkorysé sliby (nikdy nesplněné) o masivní materiální podpoře katedry při vybavení katedry stroji a zařízením ze strany Generálního ředitelství Polygrafického průmyslu. K zakládajícím členům katedry patřil Ing. Viktor Řehák, CSc., Ing. Jaromír Majer, CSc. a Ing. Jan Černý, CSc. Při zavádění nového oboru s katedrou úzce spolupracovala řada externistů, odborníků z polygrafické praxe, např. doc. Ing. Vladimír Kraus, CSc., Ing. Václav Marád a Ing. Jaroslav Masopust. Zasluhou doc. Kadeřábka, tvůrčího, aktivního a laskavého člověka, byly položeny dobré základy dnešní katedry.



*doc. Ing. Vladimír
Kadeřábek, CSc.,
vedoucí katedry
polygrafie v letech
1985-1992
foto: archiv katedry*

V roce 1992 byla katedra přejmenována na katedru polygrafie a fotofyziky a obor Polygrafie se stal samostatným studijním oborem. Od 1. února 1992 je vedoucí katedry doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc. Na katedře pracuje 1 docent, 3 odborní asistenti, 3 lektori, 4 doktorandi a 5 technických pracovníků.

Vzdělávací centrum

Možnost vysokoškolského vzdělání v oboru Polygrafie nabízí Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice jako jediná vysoká škola v ČR. Od roku 1987, kdy ukončilo studium zaměření

Polygrafie prvních 6 absolventů, absolvovalo obor Polygrafie celkem 121 inženýrů a v letech 1997-1999 i 26 bakalářů. V roce 1994 bylo otevřeno tříleté bakalářské studium oboru Polygrafie, zaměřené na praktickou polygrafii, které však bylo jen tzv. paralelním studiem, neumožňujícím další návazné studium, a proto bylo v roce 1999 ukončeno. Nový bakalářský studijní program Polygrafie, který bude otevřen v příštím školním roce, je koncipován jako první stupeň magisterského vysokoškolského studia polygrafie. Dvoustupňový samostatný studijní program „Polygrafie“ umožní nejlepším absolventům prvního stupně (bakalářům) pokračovat v prohlubování znalostí studiem vyššího (magisterského) stupně tohoto oboru s možností získat inženýrský titul. Tato koncepce studia byla iniciována rozhodnutím Akreditační komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky na jaře 1999 zařadit obor Polygrafie mezi kmenové obory v soustavě KKOV ve všech stupních vysokoškolského studia. Podle dosavadního studijního programu museli zájemci o inženýrské studium polygrafie nejprve absolvovat v prvních třech letech studijní program „Chemie a technická chemie“, a teprve po složení první státní zkoušky na konci třetího ročníku mohli pokračovat studiem vybraného oboru – Polygrafie. Pro ty, kteří na vysokou školu přicházeli ze středních škol nepolygrafického zaměření, to znamenalo, že až ve čtvrtém ročníku studia byli seznamováni se základy zvoleného oboru. Nově koncipovaný studijní program Polygrafie se přibližuje jednomu z evropských modelů vysokoškolského studia polygrafie – dvoustupňového pětiletého (3+2) studia, zakončeného vysokoškolským titulem inženýr. Koncepce vysokoškolského studia v evropských zemích odpovídá dvěma základním modelům. Například ve Finsku, Švédsku, Polsku a Španělsku je převažující formou úplně inženýrské studium, vyžadující 5 až 6 leté studium, na rozdíl od polygrafických gigantů Německa a Velké Británie, kde převažuje vyšší bakalářské studium na Fachhochschule a college. Katedra polygrafie a fotofyziky je řádným členem evropské organizace „International Circle of Educational Institutes for Graphic Arts, Technology and Management“, sdružující zástupce vyšších a vysokých škol pro obor Polygrafie a má tak možnost porovnávat skladbu studia v různých evropských zemích.

Polygrafie je multidisciplinární obor, který zahrnuje chemii, fyziku, matematiku, informatiku i strojírenství. Při polygrafické výrobě se využívá celá řada materiálů (např. tiskové barvy a laky, papír a plasty jako potiskovaný materiál, fotocitlivé materiály pro tiskové formy i klasické fotografické zpracování) a je důležité znát jejich vlastnosti a podstatu procesů při jejich zpracování. Formulace tiskových barev a laků na bázi polymerních pojivových systémů se neobejde bez hlubších znalostí makromolekulární chemie i fyziky polymerů (např. reologické vlastnosti, procesy síťování a struktura sítě, povrchové napětí na rozhraní fází ...). Moderní záznamové materiály pro digitální elektronický tisk jsou na bázi fotopolymerů nebo termocitlivých polymerních systémů. Dokončování tiskovin, vazba knih, brožur, časopisů se neobejde bez disperzních, roztokových či tavných lepidel. Pochopení optických, fyzikálních i chemických vlastností barev a pigmentů pro tiskové barvy vyžaduje znalosti optiky (absorpce a reflexe světla, měření barev, barvové prostory) stejně jako organické a anorganické chemie. Nedílnou součástí oboru jsou informační systémy záznamu a přenosu informace (počítačové zpracování textu a obrazu, přenos a zpracování digitálních dat, práce se sítí, Internet a elektronické publikace) i systémy pro transfor-

maci dat na optické informace (na fotografický film v osvitových jednotkách, digitální tiskové stroje – Computer to Press). Z klasické polygrafie je nutná znalost typografie pro sazbu textů, výtvarné principy a estetické citění a dále samozřejmě znalost principů všech tiskových technik (ofset, flexotisk, sítotisk i hlubotisk) včetně konstrukce tiskových strojů a jejich doplňků. Z moderní polygrafie pak počítačové řízení a automatizace tisku na moderních strojích. Jednou z důležitých oblastí současné polygrafie je ekologie polygrafických výrob, zpracování odpadů a odplynů, vznikajících při polygrafických výrobcích.

Absolventi oboru Polygrafie nachází v praxi velmi dobré uplatnění v tiskárnách, DTP studiích, reklamních agenturách, v papírenském a obalovém průmyslu, u firem prodávajících na našem trhu polygrafické materiály i tiskové stroje. V oboru, který vystudovali, zůstává více než 95 % absolventů. Ti dosahují brzy významných pozic (technický ředitel, obchodní ředitel, technolog ...) nebo se stávají postupně spoluhlaviteli či majiteli menších polygrafických firem (např. DTP studia).

Katedra úzce spolupracuje se Svazem polygrafických podnikatelů i Společností tisku při ČSVTS. Řada velkých polygrafických podniků a firem pomáhá katedře při vybavování katedry, zadává témata diplomových prací, umožňuje exkurze a praxe studentů v podnicích a podílí se na výuce oboru přednáškami svých odborníků.



DTP studio katedry pro výuku počítačového zpracování textu a obrazu
foto: archiv katedry



dvoubarvový
ofsetový tiskový
stroj Quickmaster
46-2 Heidelberg
v provozní
tiskové laboratoři
katedry polygrafie
a foto fyziky
foto: archiv
katedry

Pro studenty oboru Polygrafie, zejména pak studenty doktorského studia, které navazuje na ukončené inženýrské studium, se nabízí řada možností zahraničních stáží a studijních pobytů. V roce 1998 jeden z doktorandů polygrafie získal grant na 6měsíční stáž na katedře komunikačních technologií a tisku na Bergisch Universität Gesamthochschule ve Wuppertalu, SRN. Možnost stáží se nabízí na řadě dalších evropských polygrafických vysokých škol, se kterými katedra polygrafie a foto fyziky spolupracuje. Katedra polygrafie je řádným členem celosvětové organizace IARIGAI, sdružující výzkumná a vývojová pracoviště v oboru polygrafie.

Výzkumné zaměření katedry polygrafie a foto fyziky je soustředěno do těchto okruhů:

- studium UV záření tvrditelných systémů tiskových laků a barev (nové typy kationaktivních iniciátorů, formulace hybridních systémů, experimentální metody studia fotoinicovaných polymerací...)
- počítačová analýza obrazu s využitím mikroskopu a CCD kamery pro hodnocení kvality tisku
- fotoakustika a fotoakustická spektroskopie – studium vrstevnatých polymerních struktur a fotoinicované polymerace



pracoviště počítačové analýzy obrazu v laboratoři
katedry polygrafie a foto fyziky
foto: archiv katedry

Pro pracovníky v polygrafickém průmyslu pořádá katedra polygrafie vzdělávací týdenní kurzy cyklu „Základy moderní polygrafie“ a v tomto roce otevřela již třetí dvousemestrální licenční studium „Moderní technologie v polygrafii“ pro absolventy vysokých škol jiných technických oborů.

Katedra polygrafie a foto fyziky pořádá pravidelně každý druhý rok odborné semináře s mezinárodní účastí. V roce 1999 se ve dnech 15. a 16. září konal IV. polygrafický seminář, zaměřený tentokrát na ofsetový tisk.

Informační centrum

V roce 1993 zanikl jediný výzkumný ústav polygrafie – Printech, který v ČR existoval. Jeho odbornou knihovnu převzala katedra polygrafie spolu s informační databází ADISA, vytvářenou v tomto výzkumném ústavu od roku 1984. Tato informační báze dokumentačních záznamů z oboru polygrafie je i nadále budována a zahrnuje informace excerpané z odborných časopisů, výzkumných zpráv, firemní literatury, sborníků a knih. Z databáze poskytuje informační centrum průběžné i retrospektivní rešerše všem zájemcům z polygrafického průmyslu a možnost interaktivního prohlížení databáze i zpracování tzv. speciálních profilů z oblasti polygrafie, o kterou má uživatel zájem. Knihovna polygrafie soustřeďuje ve svých fondech informační zdroje z oblasti polygrafie a příbuzných oborů – nejnovější odborné knihy, učebnice, odborné publikace, naše i zahraniční časopisy.

Katedra polygrafie vydává 6krát ročně časopis „Informační servis pro polygrafii“. Časopis vychází v rozsahu 24 stran a jsou v něm



odborné články, informující o novinkách v celém oboru polygrafie, vědecko-technických akcích, novinkách v oblasti odborné literatury a o činnosti katedry.

V letech 1996-1998 byly v edici Polygrafické sešity vydány tři učební texty pro studenty oboru polygrafie: Dokončovací stroje a zařízení, Tiskové papíry a jejich vlastnosti a Počítačová grafika v předtiskových operacích.

Servisní a konzultační centrum

Vzhledem k tomu, že na území ČR neexistuje specializované výzkumné a zkušební pracoviště v oblasti tisku, snaží se katedra postupně budovat zkušební laboratoř polygrafických materiálů a tiskovin, kde s využitím stávajícího přístrojového vybavení katedry poskytuje servisní služby zájemcům z polygrafického průmyslu v oblasti hodnocení a analýzy vlastností polygrafických materiálů, optických (hodnocení barev, barevných odstínů, lesku, světlostálosti...), me-

chanických a obecných vlastností tiskovin. Při katedře pracuje i tisková laboratoř, vybavená nejnověji dvoubarvovým tiskovým ofsetovým strojem Quickmaster 46-2 (Obr. 3) fy Heidelberg, která slouží provozní praxi studentů a pro malonákladové tisky v rámci servisních služeb pro ostatní katedry i zákazníky mimo univerzitu.

Katedra polygrafie a fotofyziky se postupně stává skutečným vzdělávacím, výzkumným i informačním centrem polygrafie v České republice. Stará orientální moudrost říká: "Máš ujít deset mil a už jsi ušel devět? Raduj se – jsi v polovině cesty!". Je-li naše katedra na oně pomyslné desáté míli, je dobře, že není osamocena, že má plnou podporu nejen naší fakulty, ale především polygrafického průmyslu. Je dobře, že přibývá našich absolventů, kteří se v praxi dobře uplatňují a hájí tak dobré jméno katedry.

za kolektiv katedry
doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

KATEDRA BIOLOGICKÝCH A BIOCHEMICKÝCH VĚD



laboratoř potravinářské mikrobiologie
foto: archiv katedry

Katedra biologických a biochemických věd, lokalizovaná v areálu Veterinárního ústavu ve Štrossově ulici, je nejmladší katedrou Fakulty chemicko-technologické. Vznikla počátkem roku 1996 transformací oddělení klinické biologie a chemie, které bylo součástí katedry analytické chemie, jejíž pracovníci v roce 1991 iniciovali založení nového bakalářského studijního oboru „Klinická biologie a chemie“. Z důvodu mimořádného zájmu o tento obor a zejména potřeb praxe, reagujících na měnící se podmínky a zvyšující se úroveň diagnostických postupů a metod, bylo v roce 1994 akreditováno magisterské studium „Analýza biologických materiálů“. Od akademického roku 1999/2000 jsou tyto obory součástí magisterského studijního programu „Speciální chemicko-biologické obory“.

Začátky nebyly jednoduché a vyžadovaly hodně práce a úsilí jak při zajišťování přístrojové techniky a materiálového vybavení, tak i potřebných prostor. Neméně problémů přinášelo i hledání kvalitních pedagogů a sestavování studijních programů tak, aby odpovídaly stanovenému profilu absolventa a splňovaly rostoucí nároky na práci a úlohu pracovníka v klinických či analytických laboratořích.

Díky dobré spolupráci s vedením Fakulty chemicko-technologické a odpovědnými pracovníky univerzity i Magistrátu města Pardubic byly vytvořeny podmínky pro rozvoj těchto nových studijních oborů. Nemalou pomocí řady ústavů a laboratoř bylo a stále je poskytování

přístrojů, laboratorních potřeb a pomůcek, chemikálií, diagnostik i biopreparátů zdarma nebo za symbolickou cenu. Ekonomická situace katedry neumožňuje jejich nákup a už vůbec ne v potřebném množství. Velmi významná byla ochota předních pedagogů z lékařské a farmaceutické fakulty, jakož i Fakultní nemocnice v Hradci Králové a Nemocnice Pardubice i dalších pracovišť k převzetí výuky některých předmětů garantovaných katedrou.

V současnosti již probíhá výuka formou přednášek, seminářů a laboratorních cvičení doplněná řízenou odbornou praxí. Obor „Klinická biologie a chemie“ a na něj navazující „Analýza biologických materiálů“ má ve svém studijním programu vedle chemie, fyziky a matematiky, jejichž výuku zajišťují pracovníci jednotlivých kateder v rámci FChT, také biologii, anatomii, genetiku, obecnou a klinickou biochemii včetně patobiochemie, fyziologii a patologickou fyziologii, toxikologii, imunologii a imunochemii, mikrobiologii, výpočetní techniku a další předměty potřebné k získání znalostí pro práci na klinických, imunologických, mikrobiologických, hematologických případně dalších pracovištích. Tyto předměty jsou vyučovány na katedře biologických a biochemických věd.

Absolventi uvedených oborů najdou uplatnění v laboratořích nemocnic, poliklinik, hygienických zařízení, transfúzních stanic, veterinárních ústavů, zařízení pro výrobu biopreparátů a léčiv, výzkumných ústavů, v soukromých laboratořích, případně v dalších institucích zajišťujících analýzu biologických materiálů. Z praxe se dovídáme, že naši absolventi jsou pro svoji činnost vybaveni všemi základními vědomostmi a navíc i manuální dovedností, což nebývá pravidlem u absolventů přírodovědeckých fakult nebo vysokých škol medicínského zaměření.

Vedle pedagogické činnosti je na katedře rozvíjeno také několik vědeckovýzkumných programů v různých oblastech.

V rámci **oborů biochemie, klinické biochemie a patologické fyziologie** je realizován výzkum nových metod v oblasti enzymatické katalýzy s cílem aplikace výsledků do výzkumu léčiv Alzheimerovy choroby. Dále je studována úloha volných kyslíkových radikálů při infarktu myokardu a vyhledávání markerů oxidačního stresu. Jsou vyvíjeny metody s využitím HPLC pro stanovení návykových látek a drog v biologickém materiálu.

Klinická mikrobiologie se zabývá studiem vlastností vybraných druhů mikroorganismů, zjišťováním jejich citlivosti na antibiotika a vývojem nových diagnostických postupů pro průkaz patogenních



diplomantka Jarmila Mokrošová připravuje materiál pro detekci DNA *Listeria monocytogenes* v laboratoři molekulární biologie
foto: archiv katedry



diplomantka Hana Rousová provádí imunomagnetickou separaci listerií v laboratoři mikrobiologie
foto: archiv katedry

ganismů a ověřování jejich druhové příslušnosti. V rámci molekulární hydrobiologie se zabývá experimentálním studiem ryb a jejich chorob. K tomuto účelu je vedena banka DNA a cDNA jednotlivých druhů ryb a vybraných druhů parazitů. Ve spolupráci s klinickými pracovišti řeší problematiku detekce mutací vybraných antionkogenů.

V rámci **oboru parazitologie** jsou studováni cizopasníci hospodářských i volně žijících zvířat a akvarijních druhů ryb. Dále je prováděn průzkum parazitofauny volně žijících ryb, který je pojat z ekologického hlediska v závislosti na znečištění vodních toků.

Obor imunologie je zaměřen na biochemii bílkovin, zejména imunoglobulinů a enzymů. Jejich izolace, purifikace a separace jsou prováděny metodami gelové filtrace, HPLC, ionexové a bioafinitní chromatografie včetně elektroforézy SDS-PAGE. Imunoglobuliny i enzymy jsou imobilizovány na hydrazidové deriváty nosičů porézního i neporézního typu. Dále jsou studovány metody peptidového mapování se zaměřením na detekci posttranslačních úprav u glykoproteinů.

Při řešení jednotlivých problémů spolupracují autoři s významnými odborníky řady vysokých škol a ústavů včetně ČSAV. Výsledky jsou prezentovány formou přednášek, posterů a publikací v naší i zahraniční odborné literatuře.

Věřím, že entuziasmus pracovníků, který provázel počáteční rozvoj této mladé katedry, bude pokračovat i v dalších letech.

za kolektiv katedry
doc. MVDr. Jaroslava Mazurová, CSc.

a podmíněně patogenních mikroorganismů v biologickém materiálu. V oblasti potravinářské mikrobiologie se vědeckovýzkumná činnost ubírá dvěma směry: studiem výskytu a stanovení tzv. „nových patogenů“ v potravinách a studiem mikroorganismů technologicky škodlivých. Kromě klasických kultivačních metod jsou k této činnosti využívány moderní rychlotesty a nejnověji i metody PCR.

Obor molekulární genetiky je zaměřen na detekci a typizaci vybraných patogenů v klinickém materiálu i potravinách metodami molekulární biologie, dále na identifikaci vybraných druhů mikroor-

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • 50 let vysokého školství v Pardubicích •

SPOLEČNÁ LABORATOŘ CHEMIE PEVNÝCH LÁTEK AV ČR A UNIVERZITY PARDUBICE



kolektiv pracovníků
SLCHPL AV ČR
a UPa
foto: archiv katedry

V roce 1980 byla z iniciativy prof. M. Frumara DrSc. a zástupce ředitele Fyzikálního ústavu (FzÚ) ČSAV Praha prof. A. Třísky, DrSc. založena Společná laboratoř chemie pevných látek FzÚ ČSAV a VŠCHT Pardubice. Pracoviště bylo orientováno hlavně na studium přípravy a vlastností chalkogenidových skel s akcentem na přípravu vysoce čistých materiálů vhodných pro aplikace s CO_2 laserem. Ve spolupráci z FzÚ ČSAV se Společná laboratoř podílela na programu Interkosmos a na spolupráci s Ústavem kosmických výzkumů



Elektronový
mikroskop
TESLA BS 340
s energiově
-disperzním
analýzátorem
KeveX.
foto: archiv
katedry

Moskva. Solidní výsledky činnosti SLCHPL a těsná efektivní spolupráce se silnou a produktivní skupinou chemie pevných látek Katedry obecné a anorganické chemie (KOAnCh) VŠCHT v Pardubicích přispěly k rozhodnutí vedení ČSAV transformovat SLCHPL na společné pracoviště ČSAV a VŠCHT s tím, že v budoucnu by mohl být v Pardubicích při VŠCHT vybudován samostatný ústav chemie pevných látek. V roce 1986 byla Společná laboratoř rozšířena o řadu mladých pracovníků KOAnCh a stala se skutečně společným pracovištěm ČSAV a VŠCHT, přičemž hospodářskou správou za ČSAV byl pověřen špičkový ústav – Ústav makromolekulární chemie. Program Společné laboratoře byl následně rozšířen tak, aby byl v relaci k programu KOAnCh a došlo tak k posílení tradičně velmi solidní chemie pevných látek v Pardubicích. Toto opatření ČSAV se ukázalo jako velmi šťastné pro další vývoj Společné laboratoře chemie pevných látek (SLCHPL).

Pracoviště od r. 1986 aktivně pracuje ve třech základních oblastech:

1. Chemie interkalátů
2. Vrstevnaté polovodivé krystaly
3. Nekrystalické materiály

Postupně se podařilo vybavit SLCHPL přístrojově tak, že zajišťuje jak přípravu materiálů a vzorků pro fyzikálně-chemickou diagnostiku, tak i široké spektrum diagnostických metod: rentgenová difrakce, energiově disperzní analýza, termoanalytické metody typu: diferenciální skanovací kalorimetrie, diferenciální termická analýza, termomechanická analýza, optická spektroskopie v oblasti od 190 μm až po dalekou infračervenou oblast (100 cm^{-1}), stejnosměrná a střídavá

elektrická vodivost, Hallův jev, termoelektrický jev, optická mikroskopie v teplotním intervalu 80–700 K. Řada zařízení byla zkonstruována pracovníky SLCHPL nebo za jejich aktivní účasti na návrhu zařízení/systému.

V letech 1980–1990 byl vedoucím SLCHPL prof. Dr. Ing. Jiří Klírkorka, DrSc., který v těžkých počátcích SLCHPL významně přispěl ke stabilitě pracoviště. Zlomovým rokem pro SLCHPL byl rok 1990, kdy nové vedení VŠCHT (doc. Ing. J. Panchartek, CSc.) nabídlo SLCHPL nové prostory na Stavařově a zajistilo velkorysou rekonstrukci 6. podlaží budovy 901 pro potřeby SLCHPL. Nové prostory SLCHPL vedly k vyšší samostatnosti pracoviště, aniž by došlo k přerušení efektivní spolupráce s KOAnCh. Od roku 1990 je SLCHPL ze strany AV ČR akceptována jako prakticky samostatný ústav nové Akademie věd (AV) ČR a to alespoň z pohledu vědeckého programu, zajišťování přístrojového vybavení a zahraničních styků, ale i z pohledu hodnocení pracoviště.

V roce 1996 byla SLCHPL hodnocena v rámci mezinárodní evaluace ústavů AV ČR, mezinárodním hodnotitelským grémiem s výsledkem: „**Excellent overall impression**”.

Vyjma těsné spolupráce s KOAnCh FChT UPa, spolupracuje SLCHPL aktivně s řadou tuzemských pracovišť: MFF UK Praha, FzÚ AV ČR, ale i s řadou zahraničních pracovišť: Consiglio Nazionale delle Ricerche, Italy, Institute for Applied Chemistry Berlín – Adlershof, Germany, University of Perugia, Physics Department, University of Michigan, Ann Arbor, USA, Instituto de Ciencia de Materiales, C.S.I.C. – Universidad de Sevilla, Spain, Institute for Research in Inorganic Materials, Tsukuba, Japan, RUCA- University of Antwerpen, Belgium, Institute of Solid State Physics, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria, Department of Polymer Materials, Chalmers University of Technology, Goeteborg, Sweden.

Vědeckovýzkumný program SLCHPL i nadále předpokládá těsnou spolupráci s KOAnCh a rozvíjí všechny 3 oblasti. V chemii interkalátů je a bude kladen důraz na přípravu nových interkalátů na bázi fosforečnanu vanadydu i arseničnanu vanadydu a komplexní studium mechanismu procesu interkalace. V oblasti vrstevnatých polovodivých krystalů je a bude studován vliv bodových defektů a teploty na mechanismus transportu volných nositelů proudu. V oblasti nekystalických materiálů je a bude nadále studována příprava nových systémů a jejich optické a termické vlastnosti včetně fotoindukovaných procesů i transportních jevů.

Pracovníci SLCHPL získali řadu grantů Grantové agentury ČR i Grantové agentury AV ČR, podílejí se na mezinárodních grantech, ale také aktivně působí i v pedagogickém procesu na KOAnCh a na katedře anorganické technologie. SLCHPL je v rámci univerzity akreditována pro doktorské studium v oboru Chemie a technologie anorganických materiálů. O solidních kvalitách SLCHPL svědčí i skutečnost, že v r. 1999 získala spolu s Michigan State University East Lansing, USA (Prof. M. Thorpe) NATO grant k pořádání prestižní akce NATO Advanced Study Institute „Properties and Applications of Amorphous Materials”, který probíhá od 25. 6. do 7. 7. 2000 na Seči.

za kolektiv SLCHPL AV ČR a UPa
doc. Ing. Ladislav Tichý, DrSc.

• 50 let vysokého školství v Pardubicích • sloupek šéfredaktorky •

Vážení čtenáři univerzitního zpravodaje, v uplynulých několika číslech jsme se vám prostřednictvím stránek Zpravodaje Univerzity Pardubice snažili přiblížit něco málo z historie i současnosti vysoké školy v Pardubicích. Absolvovali jsme spolu krátká zastavení na pracovištích a místech spojených převážně s chemickým vysokým školstvím, které bylo v Pardubicích před padesáti lety založeno. Mohli jsme pomyslně navštívit všechny katedry a ústavy, jež stály u zrodu vysoké školy či v průběhu

času byly konstituovány na Vysoké škole chemicko-technologické. Seznámit se s časy minulými i pootvěřeními dveřmi nahlédnout do současnosti. A protože k vysoké škole patří hlavně studenti, mazáku jsme doplnili povídáním o tom, čím se studenti bavili a baví mimo své studijní povinnosti, či jak a kde žili a žijí. Rok oslav a připomínání padesáti let vysokého školství na Univerzitě Pardubice je v polovině. Ještě bude hodně příležitostí, při nichž se budete dozvídat další zajímavosti z života školy. K té mladší historii patří založení a rozvoj nových fakult, jež dnes tvoří nedílný

celek s původní fakultou chemického zaměření. Těm mladším organizačním celkům univerzity, Fakultě ekonomicko-správní, dopravní a Ústavu jazyků a humanitních studií se na našich stránkách budeme ještě věnovat.

Aned po letních prázdninách, na konci září nás všechny čeká vyvrcholení roku oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích. Na Fakultě chemicko-technologické a Dopravní fakultě Jana Pernera proběhnou při této příležitosti vědecké konference. Snad se podaří připravit ve vestibulu univerzitní auly i výstavu připomínající alespoň něco málo z historie a současnosti pardubické vysoké školy. Září samotné bude bohaté i na absolventské srazy. Sama Fakulta chemicko-technologická připravila několik zajímavostí. Vrátnice fakulty se stane na dva dny dočasným poštovním místem, kde bude možné získat příležitostně razítko připomínající padesátileté tradice vysokého chemického školství v Pardubicích. Se speciálním korespondenčním lístkem vydaným fakultou k této zvláštní příležitosti to bude jistě akce sběratelsky zajímavá. Almanach fakulty pak shrne naše zpravodajové povídky a nabídne i seznam všech absolventů UŠCHT i mladší 4ChT.

Vlastní vyvrcholení oslav nastane ve středu 27. září 2000 v odpoledních hodinách v univerzitní aule, kde se uskuteční od 15 hodin Slavnostní shromáždění k 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích. Slavnostní shromáždění akademické obce bude zároveň veřejným rozšířeným zasedáním všech vědeckých rad a bude spojeno s udělením tři titulů "doctor honoris causa" a medaili Univerzity Pardubice. Slavnostní bude akce rovněž tím, že "světlo světa" spatří nové insignie Univerzity Pardubice a jejich fakult, jimž před shromážděním a jejich prvním použitím při akademickém obřadu požehná biskup Monsignor Duka. Společenská část oslav proběhne večer v rytířských sálech pardubického zámku. Aned následující den, ve čtvrtek 28. září, budou všichni zaměstnanci,

studenti a hosté - příznivci kvalitní a vážné hudby moci navštívit zvlášť pro Univerzitu Pardubice připravený koncert Komorní filharmonie Pardubice, kterému bude patřit univerzitní aula od 18 hodin. Ustupenky budou v péči univerzity poskytovány všem zájemcům zdarma.

Oficiální oslavy vysokoskolského padesátiletí na Univerzitě Pardubice tím sice vyvrcholí, ale v žádném případě neskončí. Jsou naplánované další aktivity, jež jsou ke "kulatinám" organizovány.

O týden později začíná Městský festival Pardubic, kde ani univerzita nebude se svojí zajímavou nabídkou akcí a s pozváním pardubické veřejnosti na akademickou půdu chybět. Jako před padesáti lety, kdy 15. října roku 1950 vstoupilo na akademickou půdu prvních 120 studentů a zahájilo svá studia chemie na Vysoké škole chemické v Pardubicích, tak v říjnu začne další akademický rok a 13. října bude moci i veřejnost v rámci dne otevřených dveří navštívit univerzitní kampus a pracoviště Fakulty chemicko-technologické.

„Do světa“ se vypraví se svojí studijní nabídkou univerzita na veletrh pomaturitního vzdělávání GANDEAMUS 2000 v Brně ve dnech 23. - 26. října. Ve stejném období Fakulta ekonomicko-správní završí svojí odbornou akcí "Public Administration 2000" sérii významných vědeckých konferencí pořádaných fakultami při příležitosti oslav.

Vysoká škola je hlavně o studentech a pro studenty. A tak jako rok oslav začal, skončí 17. listopadu - na Den boje studentů za svobodu a demokracii. Rektorským dnem jej oslaví právě oni.

Zdá se, že je stále na co se těšit i v našem univerzitním životě.

Teď možná to jsou hlavně letní prázdniny, zasloužené pro všechny, studenty i pedagogy.

S přáním co nejpříjemnějšího prožití a načerpání sil do dalších studií a práce

séfredaktorka

• Synthesia • 80 let • Synthesia • 80 let • Synthesia • 80 let • Synthesia • 80 let • Synthesia •

80

Synthesia

1920 - 2000

Počátky Synthesie objektivem

Synthesia si v letošním roce připomíná 80. výročí svého vzniku. V průběhu desetiletí se rozrostla v jeden z největších chemických komplexů v České republice. Následující fotografické dokumenty přibližují počátky období semtínské továrny.

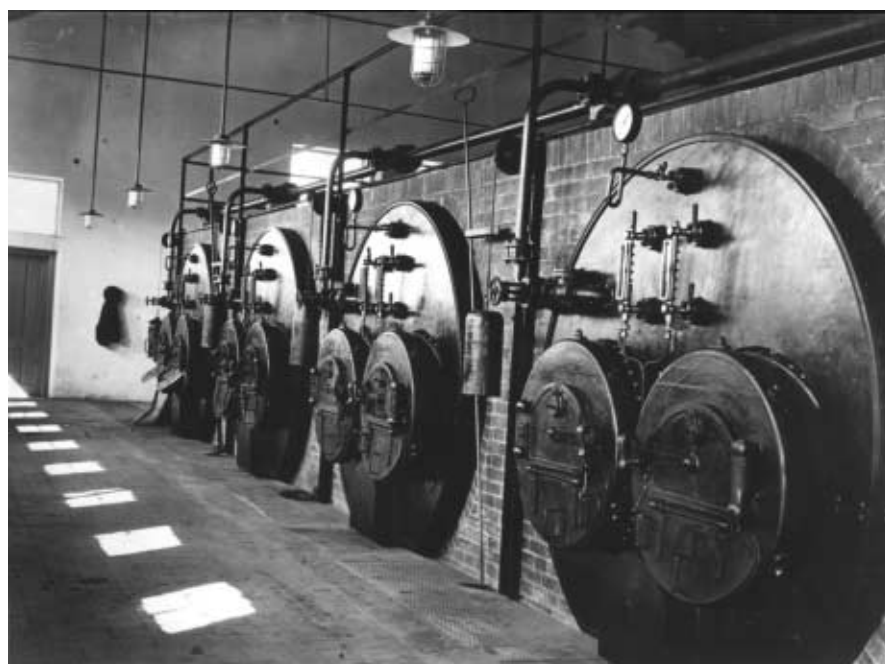


Československá továrna na látku výbušné (později Explosia), která se stala první akciovou společností na území dnešního chemického komplexu v Pardubicích, vyrostla na pozemcích semtínského statku barona Richarda Drascheho. Některé z objektů se dodnes zachovaly, i když prošly v průběhu let řadou úprav.



V roce 1922 se již vyrábělo v řadě objektů. Tento záběr z roku 1922 je z budovy C 9, kde se patronoval dynamon.

V roce 1928 se v areálu začala budovat továrna na dusíkaté látky, která dostala název Synthesie. Tento dceřiný závod byl s Explosiv úzce spjatý ve výrobní i správní oblasti. Snímek zachycuje staveniště závodu.



První kotelná tehdejší Čs. akciové továrny na látky výbušné v Semtíně byla vybudována v budově M 9. Dobová fotografie zachycuje její zařízení.



Tento dům byl postaven již v roce 1922 jako dělnický obytný dům, zatímco dnes v jeho prostorech sídlí odbor Informatika



Takto vypadal objekt výroby kyseliny sírové Synthesie v roce 1930

• historie • historie • historie • historie • historie • historie • historie • historie • historie •



Hrad Lichnice

2. část

Jen zcela výjimečně se v našich pramenech setkáme s přesnějším časovým určením vzniku toho či onoho hradu, takže jsme odkázáni na kombinace, jejichž východiskem jsou obecné dějiny země. Je tomu tak i v případě Lichnice.

Z první poloviny třináctého století známe z listin Častolova a jeho bratra Jindřicha, jenž měl syny Častolova a Smila. Listina ze 24. srpna 1251, vydaná synem Jindřichovým Smilem, je podle Smilova predikátu první zprávou o existenci hradu Lichnice a o jeho držiteli. *Zmylo dei gratia miles de Luchtenburgk* zní hrdý titul, jež si Smil jako vydavatel této listiny přikládá.⁷⁾

Tento Smil z Lichtenburka (+ 1269) patřil do širšího, rozrodem spřízněného svazku zvaného Ronovci, spjatého jedním erbovním znamením, zkříženými ostrvemi. Ostrev či ostrva - středohornoněmecky "rone", "ron", odtud Ronovci - je osekaný peň stromu s pone-

chanými pahýly, osekaný tak, aby mohl být použit jako útočný žebřík při ztečení hradeb (bojovnictví a původ heraldiky jsou rub a líc téže mince). Jednotlivé větve Ronovců lišily se klenotem a někdy i barvou erbovního znamení.

Ve druhé polovině třináctého a v první polovině čtrnáctém století hrálo v dějinných bězích českého státu významnou roli několik větví Ronovců, a i když z této významné role některé větve ustoupily poněkud do pozadí, patřilo erbovní znamení ostrve i poté k předním šlechtickým rodům.⁸⁾



Pramenná základna bohužel neříká nic bližšího ani o vzniku hradu Lichtenburk, ani o tom, jak se stal Smil jeho držitelem. Je však pravděpodobný předpoklad, že Smil získal jako výsluhu buď již existující zeměpanský hrad se statkem, nebo, pokud tomu tak nebylo, a náš předpoklad skutečné dění předbíhá, získal Smil jako výsluhu pouze území a hrad na něm postavil. Lze - rovněž hypoteticky - uvažovat i o činné Smilově účasti v pohnutých bězích za povstání, které na přelomu let 1247 - 1248 podnítila část šlechty proti Václavovi I., kryjíc se za osobu králova syna Přemysla,⁹⁾ lze - stále hypoteticky - uvažovat o odměně v podobě výsluhu, které se Smilo-



Pečeť Smila z Lichtenburka, přivěšená k listině z 1. ledna 1259; CDB V/1 č. 175, s. 280. Kresba Vojtěcha Krále z Dobré Vody. August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze X.

Pečeť Smila z Lichtenburka, přivěšená k listině z 1. ledna 1259. CDB V/1 č. 175, s. 280. Fotografie.



Pečeť Smila z Lichtenburka, přivěšená k listině z 1. dubna 1262; CDB V/1 č. 318, s. 476. Kresba Vojtěcha Krále z Dobré Vody. August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze X.

Pečeť Smila z Lichtenburka, přivěšená k listině z 1. dubna 1262; CDB V/1 č. 318, s. 476. Fotografie. CDB V/4, č. 124, s. 496; obr. č. 4, 17/3



Erb rodu z Lichtenburka Úplný erb s helmem, příkrývadly a klenotem, dvě černé zkřížené ostrve ve zlatém poli štítu, klenot zlatý nebo červený kapr na zeleném pavím chvostu. Kresba Vojtěcha Krále z Dobré Vody. August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze II.

Erb rodu Berků z Dubé. Úplný erb s helmem, příkrývadly a klenotem, dvě černé zkřížené ostrve ve zlatém poli štítu, klenot dvě černé skřížené ostrve na zlatém křídle. Josef Janáček - Jiří Louda: České erby



Alianční erb Zbyňka Berky z Dubé a manželky Markéty z Lípy. Vlevo: Štít dělený s břevnem, klenot rohy. Vpravo: Dvě skřížené ostrve v poli štítu, klenot dvě skřížené ostrve na křídle. Oba erby v kartuších. Erb je z let cca 1586 - 1596, nachází se nad vraty dvora v Předhradí (Předhradí, o. Chrudim). August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze I.

vi dostalo; výsluhy, jež by byla vpravdě královská: hrad a stříbrnosná půdní držba v prostoru Brodu, Bělé a Šlapanova.¹⁰⁾ Snad je správná i tu a tam vyslovovaná domněnka, že patřil Smil k těm mužům, jimiž Václav I. obklopil syna Přemysla po nezdařeném povstání a že po smrti Václava I. Smil v okruhu oblíbenců - nyní už Přemysla krále - zůstal.¹⁰⁾



Z přímých pramenných zdrojů s jistotou nevíme, zda mužové, nosící erbovní znamení ostrve - máme na mysli Smilova otce Jindři-

cha a jeho syny Smila a Častolova - byli před rokem 1251 v místech severozápadní Českomoravské vrchoviny úplně novými lidmi, nebo zda tu již před rokem 1251 měli nějakou půdní držbu, názory autorů na to jsou různé. Osobně soudím, že platí možnost druhá, protože pro ni svědčí náznaky pramenů.

Těmi náznaky jsou známosti a vzájemné vztahy osob vystupujících v pramenech, vztahy vedoucí až ke svazkům manželským. A protože víme, že snoubenci pocházeli často ze sousedství či alespoň z krajiny, soudím, že to platí i pro manželské svazky Ronovců s místní šlechtou, a že tudíž Jindřich a Smil (nosili tehdy predikát ze Žitavy) měli statky na Českomoravské vrchovině již před oním rokem 1251, než se Smil objevuje v pramenech jako držitel hradu Lichtenburk. Neboli, soudím, že Ronovci, či nějaká jejich větev, patřili již před rokem 1251 k místní šlechtě.

Přemysl I., zvaný též Otakar (králem 1197 - 1230), měl z druhého manželství syna Václava, potomního krále, jež oženil s Kunhutou, dcerou německého krále Filipa z rodu Štaufů. Princezna si ovšem do Čech přivedla malý dvůr, jednak dvorní dámy, jednak jejich obslužný personál, jak to vypravuje mnich Jindřich, autor veršovaného letopisu Žďárského kláštera.¹¹⁾ - ... *secum multas mulieres atque puellas duxit ... - sebou si početné paní a dívky přivedla ...*

Nevíme ovšem blíže, kolik je těch žen skryto pod slovem „početné“, nevíme blíže, odkud paní a dívky pocházely a jen ptát se lze, zda všechny byly z Kunhutiny otčiny, ze Švábska, či zda také byly z jiných německých krajín, či zda dokonce mezi nimi byly i ženy z oblastí mimoněmeckých. Tak docela vyloučeno to není, protože Irena, manželka krále Filipa, matka Kunhutina, nebyla princeznou německou, nýbrž cařihradskou, byzantskou, vychovávanou ovšem jako budoucí manželka krále obou Sicílií na normanském královském dvoře v Palermu. Mohly tudíž mezi oněmi početnými ženami být některé ze vzdálenějších končin Evropy. A nevíme také, odkud původem byla Sibyla, jedna z žen tohoto princeznina doprovodu. Postihuje ji až jako včleněnu do domácí šlechty.

Každá královna hleděla okruh ji obklopujících dívek postupně provdat, činila tak i královna Kunhuta. Běh věcí byl prostý. Manželem, jež Kunhuta pro Sibylu vyhledala, byl *Bohuch*, Bohuš, Bohuslav, rodu i predikátu (a tudíž bydliště) nám blíže neznámého, známe jen jméno. Bohuš ale zemřel brzy a Sibyla se vdala po druhé, vzal si ji v jejím druhém manželství Přibyslav z Křižanova. O něm jsme zpraveni o něco lépe než o Bohušovi, protože byl jedním z iniciátorů založení Žďárského kláštera, takže mnich Jindřich se o něm a o paní Sibyle ve svém letopisu zmiňuje podrobněji.

Přibyslav byl šlechtic a královský úředník („úředník“ znamená tu pro onu dobu přibližně něco jako „vyšší správce“) na západní Moravě, v roce 1238 správce kastelanie hradu Veveří, v roce 1239 purkrabí hradu v Brně. Jeho držbou byl nejenom Křižanov a okolí, ale i území sahající v oblasti hvozdu mezi Moravou a Čechami dál na severozápad. V tomto jenom řídké osídleném hraničním hvozdu, na soutoku pramenných zdrojnic Sázavy blízko osady Žďár, založil zeť Přibyslavův, Boček z Obřan, na půdě darované před tím Janem z Polné, za finančního příspěví Přibyslavova ještě za jeho života (†1251), klášter cisterciácké řehole jménem *Fons Sanctae Mariae Virginis*, krátce klášter Žďár.¹²⁾ První konvent přišel do Žďáru z Pomuku v únoru roku 1252.

Z manželství se Sibylou měl Přibyslav z Křižanova pět dětí, Zdislavu, Eufemii, Elišku, Petra a Libušku. Nejstarší Zdislavu si jako manželku odvedl Havel z Lemberka; známe ji jako svatou Zdislavu, kanonizovanou za naší nedávné paměti.¹³⁾

Druhou dceru Eufemii (†1279) odvedl si jako manželku Boček z Obřan z rozrodu písčického se z Kunštátu.¹⁴⁾

Elisabeth, Elišku (†1296) odvedl si asi v roce 1240 nám již známý Smil, písčící se tehdy ještě ze Žitavy, od roku 1251 Smil z Lichtenburka (†1269).

Eliška z Křižanova manželka přežila a po druhé se vdala za Hrabiše z rozrodu Švábeniců, písčického se z Úsova, v letech 1283 a 1286



Kronika tak řečeného Dalimila, rukopis františkánský, kapitola o svatě Zdislavě (pod iniciálou L druhý řádek: *pani zdislawa s swieta sniye...*).
Zdeněk Kalista: *Blahoslavená Zdislava z Lemberka*.



Pečeť Kuna z Kunštátu, přivešená k listině kladené do let 1253 - 1258; CDB V/1 č. 174, s. 279. Fotografie. CDB V/4, č. 131, s. 497; obr. č. 4, 22.

Erb rodu z Kunštátu.
Úplný erb s helmou, příkryvadly a klenotem, tři černá břevna v horní polovině stříbrného štítu, klenot křídlo v barvě štítu s třemi černými břevny.
Kresba Vojtěcha Krále z Dobré Vody. August Sedláček: *Hrady, zámky a tvrze II.*



z Kunštátu.



Pečeť Vítka ze Švábenic, přivěšená k listině z roku 1277; CDB V/2 č. 852, s. 569. Fotografie. CDB V/4, č. 133, s. 497; obr. č. 4, 26.

psal se Hrabiše také z Bobrové. Oba zemřeli krátce po sobě v roce 1296.¹⁵⁾

POZNÁMKY

- 7) Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I - V/4, Praha 1904 - 1993, zde IV/1, č. 220, s. 384 - 386; IV/2, s. 77, Index nominum, heslo "Lichtenberch". (CDB)
Intitulace obsahující devoční formulí - *Zmylo dei gratia miles de Luchtenburgk - Smil, z boží milosti rytíř z Lichtenburka* - je v listinách onoho věku běžná pouze u panovníka - ne slovem *miles*, jež v této době a v kontextu listiny znamená asi tolik co "rytíř" - ale devoční formulí *dei gratia* o svěření moci od Boha. S tím se setkáváme v listinách panovníckých, v listinách šlechtických jen výjimkou, jež - po našem soudu - svědčí o nadměrném sebevědomí. Přílehavější asi bude prosté pýcha. Viz též pozn. 14.
- 8) Termínem Ronovci byl rozrod erbovního znamení ostrve označován již ve středověku, není to výtvar moderní historiografie; k roku 1316 říká Petr Žitavský: *...tota generatio, que Ronowe dicitur... - ...celý rozrod, řečený Ronovci...* - FRB IV, s. 126.
Erbovním znaméním byly skřížené ostrve, větev lichtenburská měla jako klénot kapra, o němž mluví tak řečený Dalimil (viz pozn. 5), jeho vyprávění má tudíž reálný podklad.
Rod Ronovců se rozdělil na několik větví lišících se přídomky, ale užívajících stejného erbovního znamení, nejvýše s jiným klenotem. Jako poslední vymřela po meči v roce 1706 větev zvaná Berkové z Dubé, držela tehdy statek a hrad Rychmburk - Kolář, Martin - Sedláček, August: Českomoravská heraldika I - II, Praha 1900 - 1925, zde II, s. 12; Sedláček, August: Hrady, zámky a tvrze I, Praha 1882, s. 77.
- 9) Pekař, Josef: O povstání královce Přemysla proti králi Václavovi I., Praha 1941; srv. Zemek, Metoděj - Bartušek, Antonín: Dějiny Žďáru nad Sázavou I, Havlíčkův Brod 1956, s. 297, pozn. 44, jež Smila z Lichtenburka klade do blízkosti Václava I.
- 10) Soudí tak Kalista, Zdeněk: Blahoslavená Zdislava z Lemberka, Praha 1992 (reprint), s. 118.
- 11) Cronica Domus Sarensis, ed. Ludvíkovský, Jaroslav - Mertlík, Rudolf - Pohanka, Josef - Zemek, Metoděj, Brno 1964, v. 62, s. 161.

- 12) K osobě Přibyslava z Křižanova (Křižanov, o. Žďár n. Sázavou) a k založení kláštera nejpřístupnější Zemek, Metoděj - Bartušek, Antonín: Dějiny Žďáru nad Sázavou I, s. 15 n. Každý cisterciácký klášter měl titul. *Ecclesia Fontis sancte Marie Virginis in Sar - kostel pramene svatě Marie Panny ve Žďáře* - byl titul kláštera Žďárského. - CDB V/1 No 451, pag. 666 - 667.
- 13) Slova tak řečeného Dalimila dokládají, že Zdislava měla pověst svěťice již za života. - Nejstarší česká rýmovaná Kronika tak řečeného Dalimila, kap. 87, s. 144:
*Leta ot narozenie Jezukrista milého
po tisíci po dvú stú po pětídcat druhého
svatého života žena, paní Zdislava, s světa snide, pro niž pracným veliká
útěcha přijde.
Pět mrtvých jest boží mocí vzkriesila,
mnoho slepých prosvietila, chromých a malomocných mnoho uzdravila
a nad jinými pracnými veliké divy činila.*
- 14) Prvním historicky známým členem tohoto rodu, rozčleněného časem do více větví, byl Heralz z Obřan (1236 - 1240 purkrabí olomoucký). Měl několik synů, Bočka z Obřan, Smila, Kunu, Mikuláše. Boček z Obřan (+ 1255) byl v letech 1233 - 1234 moravským podkomořím, v roce 1252 správcem některých držav Přemysla II. V Rakousích (ve své závěti užívá o sobě devoční formule *dei gratia* a byl tedy stejně pyšný jako jeho švagr Smil). Prapravnuk Heralzův Boček (+ cca 1372) získal po roce 1348 Poděbrady; král Jiří byl pravnukem tohoto - na Poděbradech prvního - Bočka z Kunštátu.
Predikát z Obřan byl v době Heralta a Smila podle Obřan (část obvodu Brno XIII - Maloměřice, o. Brno město), kde u kostela sv. Václava (jenž je v substrukci pravděpodobně románský) předpokládáme sídlo. Predikát z Kunštátu je podle hradu Kunštátu (Kunštát, o. Blansko), kde od poloviny třináctého století byla jedna větev tohoto rodu. Jako erb nosily všechny větve tohoto rodu stříbrný štít, v horní polovině tři černé pruhy.
- 15) Šimák, Josef Vítězslav: Kronika československá I/2, Praha 1924, s. 324; týž: České dějiny I/5 Středověká kolonisace, Praha 1938, s. 879 pokládal rod, k němuž patřil Hrabiše z Bobrové, za rod původem z Čáslavska. V době námi líčené drželi ale statky jednak na Moravě, jednak na Trutnovsku, kde působil Hrabišův bratr Vítěk ze Švábenic. Predikát podle Švábenic (Švábenice, o. Vyškov), erbovním znaméním byly čtyři ze středu vybíhající střely.
Bobrová byl hrad, jehož skrovné pozůstatky - pod pomístním jménem Valy (565 m) - najdeme v podobě areálu oběhaného příkopem a vallem nad Dolní Bobrovou (Bobrová, o. Žďár n. Sázavou); zbytky zdíva byly podle věrohodného místního sdělení počátkem dvacátého století odkopány a spotřebovány. - Teplý, Jaroslav: Hrady, hrádky a tvrze na Bystřicku, Vlastivědný věstník moravský 42/1990, s. 251 - 259.

doc. PhDr. Jaroslav Teplý, CSc.,
Oddělení humanitních věd ÚJHS

OSLAVY



50 let
VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ
V PARDUBICÍCH

PODPORUJÍ



MĚSTO PARDUBICE



KOMERČNÍ BANKA^{a.s.}



Vydává Univerzita Pardubice jako svou nepravidelnou účelovou publikaci.

Adresa redakce: Univerzita Pardubice, Rektoriát, Studentská 95, 532 10 Pardubice, tel.: 040-603 6555, fax: 040-603 6361, E-mail: promotion@upce.cz.
Šéfredaktor: Ing. Valerie Wágnerová. Redakční rada: doc. Ing. Jiří Málek, DrSc., doc. Ing. Jan Čapek, CSc., Ing. Milena Foglarová, doc. RNDr. Bohdan Linda, CSc., prof. Ing. Ivan Pavlík, CSc., PhDr. Tomáš Jiránek. Grafická úprava a sazba: Ing. Alena Komárková. Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice - červen 2000 - náklad 1.200 ks.